

T.C.
ÇANKIRI VALİLİĞİ

Köy Yönetimi ve Muhtarın El Kitabı

Çankırı 2014

T.C.
ÇANKIRI VALİLİĞİ

Köy Yönetimi ve Muhtarın El Kitabı

Çankırı 2014

T.C.
ÇANKIRI VALİLİĞİ

Adres; Cumhuriyet Mahallesi
Necip Fazıl Kısakürek Sokak Çankırı

Tel; +90 (0376) 213 11 01

Faks; +90 (0376) 213 35 00

www.cankiri.gov.tr

Çankırı - Nisan 2014
Basım Adedi 500

Tasarım

Ömer KARAMAN

Basım Yeri

Yenigün Matbaacılık
Cumhuriyet Mah. Kapalı Sk. Fakoğlu Pasajı No;6
Çankırı

Tel; +90 (0376) 212 33 53

İÇİNDEKİLER

T.C. Anayasası 127. Madde	3
442 Sayılı Köy Kanunu.....	5
3194 Sayılı İmar Kanunu	36
5490 Sayılı Nüfus Kanunu Uygulamaları	51
3091 Sayılı Taşınmaz Mal Zilyedliğine Tecavüzlerin Önlenmesi Hakkında Kanun.....	68
4342 Sayılı Mera Kanunu	73
4081 Sayılı Çiftçi Mallarının Korunması Hakkında Kanun	92
Plansız Alanlar İmar Yönetmeliği	106
Köy İdareleri Hesap Talimatnamesi.....	119

SUNUŞ

Günümüzde nüfusumuzun önemli bir bölümü kırsal kesimde yaşamını sürdürmektedir. T.C. Anayasasının ifadesiyle bu yurttaşlarımızın “müşterek mahalli ihtiyaçları” köy idaresi ‘ni oluşturulan köy kamu tüzel kişiliklerince karşılanmaktadır.

Bu idarelerimizin (köylerimizin) kuruluş, görev ve sorumlulukları ile gelir kaynakları 1924 yılında kabul edilip yürürlüğe girmiş olan 442 sayılı Köy Kanunu ile düzenlenmiş olup aradan geçen 90 yıldan beri söz konusu Kanun zaman zaman uğradığı değişiklik ve eklerle geçerliliğini korumaktadır.

Şu kadar ki yurdumuzun gelişen ekonomik ve sosyal yapısına rağmen köy idarelerimizin idari ve mali yapısı bu gelişmeye ayak uyduramamış, çeşitli kanunlara serpiştirilmiş hükümlerle dağınık bir görünüm alan ve özellikle de gelirlerinin yetersizliği nedeniyle çok güçsüz duruma düşen bu idarelerimiz adeta her hizmeti Devlet’ten bekler olmuştur.

Bu nedenle; köylerimizin kendi idarelerine yeniden canlılık kazandıracak bir Kanunun hazırlanması yerinde olacaktır. Nitekim bu ihtiyacı karşılayacak yeni bir Kanun yapma arzusu ve gayreti yıllardan beri gündemdedir. Ancak çalışmalar henüz bir sonuca ulaştırılamamıştır.

Halen ilimizde mevcut köy sayısı 375, bağlı sayısı 207 olup 30 Mart 2014 tarihinde yapılmış mahalli idareler genel seçimlerinde bazı köylerde muhtarlar “yenilenmiştir”. Dolayısıyla daha önceki dönemlerde de

muhtarlık görevini yürütmüş olanlarda dahil pek çok köy muhtarımız köy temel mevzuatından habersizdir.

Eskiden beri var olduğu bilinen ihtiyaç nedeniyle, köy yönetimi ile ilgili çeşitli kanun ve yönetmeliklerden oluşan bu kitapçık hazırlanarak siz değerli köy yöneticilerinin hizmetine sunulmuştur.

Bu haliyle kitap sadece ilk defa muhtarlık yapmakta olanlar kadar eski muhtarlarımıza da yararlı ve yardımcı olacaktır.

Tüm köy muhtarlarımıza başarılar dileğiyle.

Vahdettin ÖZCAN
Çankırı Valisi

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASASI

Kanun Numarası : 2709

Kabul Tarihi : 18/10/1982

Mahalli idareler

Madde 127 – Mahalli idareler; il, belediye veya köy halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları, gene kanunda gösterilen, seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzelkişileridir.

Mahalli idarelerin kuruluş ve görevleri ile yetkileri, yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenlenir.

(Değişik: 23/7/1995-4121/12 md.) Mahalli idarelerin seçimleri, 67 nci maddedeki esaslara göre beş yılda bir yapılır. Ancak, milletvekili genel veya ara seçiminden önceki veya sonraki bir yıl içinde yapılması gereken mahalli idareler organlarına veya bu organların üyelerine ilişkin genel veya ara seçimler milletvekili genel veya ara seçimleriyle birlikte yapılır. Kanun, büyük yerleşim merkezleri için özel yönetim biçimleri getirebilir.

Mahalli idarelerin seçilmiş organlarının, organlık sıfatını kazanmalarına ilişkin itirazların çözümü ve kaybetmeleri, konusundaki denetim yargı yolu ile olur. Ancak, görevleri ile ilgili bir suç sebebi ile hakkında soruşturma veya kovuşturma açılan mahalli idare organları veya bu organların üyelerini, İçişleri Bakanı, geçici bir tedbir olarak, kesin hükme kadar uzaklaştırabilir.

Merkezi idare, mahalli idareler üzerinde, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların

gereği gibi karşılanması amacıyla, kanunda belirtilen esas ve usuller dairesinde idari vesayet yetkisine sahiptir.

Mahalli idarelerin belirli kamu hizmetlerinin görülmesi amacı ile, kendi aralarında Bakanlar Kurulunun izni ile birlik kurmaları, görevleri, yetkileri, maliye ve kolluk işleri ve merkezi idare ile karşılıklı bağ ve ilgileri kanunla düzenlenir. Bu idarelere, görevleri ile orantılı gelir kaynakları sağlanır.

KÖY KANUNU

Kanun Numarası : 442

Kabul Tarihi : 18/3/1924

BİRİNCİ FASIL

Madde 1 – Nüfusu iki binden aşağı yurtlara (köy) ve nüfusu iki bin ile yirmi bin arasında olanlara (kasaba) ve yirmi binden çok nüfusu olanlara (şehir) denir. Nüfusu iki binden aşağı olsa dahi belediye teşkilatı mevcut olan nahiye, kaza ve vilayet merkezleri kasaba itibar olunur. Ve Belediye Kanununa tabidir.

Madde 2 – Cami, mektep, otlak, yaylak, baltalık gibi orta malları bulunan ve toplu veya dağınık evlerde oturan insanlar bağ ve bahçe ve tarlalarıyla birlikte bir köy teşkil ederler.

Madde 3 – Bu kanunun hükmü başlar başlamaz her köyün sınırı ihtiyar meclisi tarafından bir kağıda yazılır. Sınır için komşu köyler ile aralarında uzlaşmadıkları yerler varsa bu da gösterilir ve yazılan sınır kağıdı ihtiyar meclisince mühürlenerek nahiye müdürüne gönderilir. Nahiye müdürü de bu sınır kağıdını kaza veya vilayete gönderir. Oralarda idare meclisince sınır kağıdı tetkik ve tasdik olunduktan sonra tasdikli bir örneği tekrar köy ihtiyar meclisine verilmek üzere nahiye müdürüne yollandığı gibi asıl sınır kağıdı da tasdikli olarak tapu idaresine verilir. İki köy arasında uzlaşamayan sınırlar için idare meclisleri tahkikat ve tetkikat yaparak sınırı beşinci maddeye göre çizip her iki köye de tasdikli birer örneğini gönderir ve bu katidir. Kazadaki bütün köylerin tasdikli sınır kağıtları tapuca bir deftere yazılıp defterin altı idare meclisine tasdik ettirilir. Ayrıca bu tasdikli defterin bir sureti de tapuca çıkarılıp idare meclisinde saklanmak üzere verilir. Köy sınırlarına ait işlerde Devlet daireleri ve mahkemelerce bu tasdikli defterler esastır.

Madde 4 – Bir köyün sınırı aşağıda tarif edildiği şekilde çizilir.

1- Eskiden beri bir köyün sayılan bütün tarla, bağ, bahçe, çayır, zeytinlik palamutluk, baltalık ve ortaklar sınır içinde kalmalı.

2- Dağlık ve ormanlık havalide ötede beride dağınık olan evler, tarlalar, meralar parça parça en yakın köye bağlı sayılmakla beraber bunlar sınır haricinde bırakılmalı yalnız her birinin adı sınır kağıdının altında yazılmalı.

3- Sınır mümkün olduğu kadar kolay anlaşılacak surette dereler, tepeler, yollar veya diğer değişmeyen işaretli yerlerden geçmeli ve bu dere, tepe ve yolların veya işaretli yerlerin köylüce adları ne ise behemehal sınırda sırasıyla yazılmalı.

4- Eğer bir köyün sınırını derelerden, tepelerden, yollardan veya diğer değişmeyen işaretli yerlerden geçirmek kabil olmazsa o halde sınır mümkün olduğu kadar düz yapılmalı ve büyük taşlar dikilerek sınır gösterilmeli.

5- Bir köy ahalisinden bazı kimselerin başka bir köy arazisi içinde kalan dağınık tarla, bağ, bahçe gibi yerleri sahibinin bulunduğu köyün sınırında değil öteki köyün sınırında gösterilmeli.

6- Bir köyün sınırı mutlaka diğer köyün sınırıyla birleşmek lazım gelmez. İki köyün sınırları arasında eskiden beri hiçbir köyün malı sayılmayan boş arazi, dağlar, ormanlar, yaylaklar varsa bunlar gene sınırın dışında bırakılmalı.

7- Bir köyün malı olan yaylaların o köy ihtiyar meclisi tarafından ayrıca sınırı çizilmekle beraber bu sınır kağıdı asıl köyün sınır kağıdı ile birleştirilmeli.

Madde 5 – İki köy arasında nizalı sınırların çizilmesi için Hükümetin emriyle iki köy heyeti

ihtiyariyesi bir araya toplanarak işin kendi aralarında düzeltilmesi için çalışılır. Gene uzlaşamadıkları halde idare meclisi tetkikat ve tahkikat yaparak altı ay içinde doğrudan doğruya sınırı çizer ve bu kati olur. Beş sene müddetle değiştirilemez.

Bir köy sınırı; bu kanun mucibince çizildikten beş sene sonra hasıl olacak lüzum ve ihtiyaç üzerine ihtiyar meclisi sınırın büyültülüp küçültülmesi için müracaatta bulunabilir. Şayet bu sınırın büyütülmesi veya küçültülmesi başka bir köye dokunmuyorsa vilayet veya kaza idare meclisleri kararıyla sınır tashih olunur ve tasdikli deftere yazılır.

Sınırın büyültülmesi veya küçültülmesi başka bir köye dokunuyorsa bu maddenin birinci fıkrasına göre mesele halledilir.

Madde 6 – (Değişik: 25/2/1998 - 4342/34 md.) Birkaç köy arasında müşterek olan sıvat, sulak, pınar ve baltalık gibi yerler eğer bir köy sınırı içinde kalıyorsa o köyün malı olmakla beraber diğer köyler de eskisi gibi istifade ederler.

Bu gibi müşterek yerler bir köy sınırı içinde kalmıyorsa buralardan istifade eden köylerin müştereken malı olup her köyün sınır kağıdında bu hakları yazılır ve müştereken koruyup eskisi gibi istifade ederler.

Madde 7 – Köy bir yerden bir yere götürülebilen veya götürülemeyen mallara sahip olan ve işbu kanun ile kendisine verilen işleri yapan başlı başına bir varlıktır. Buna (şahsı manevi) denir.

Madde 8 – Köyün orta malı kanun karşısında Devlet malı gibi korunur. Bu türlü mallara el uzatanlar Devlet malına el uzatanlar gibi ceza görürler.

Madde 9 – İşbu kanun ile köye verilen işleri görmek (Köy muhtarının) ve (İhtiyar meclisinin) vazifesidir.

Madde 10 – Muhtar, köyün başıdır. İşbu kanuna göre köy işlerinde söz söylemek, emir vermek ve emrini yaptırmak muhtarın hakkıdır.

Muhtar Devletin memurudur. Devlet işlerinde vazifesini (36) ncı maddeye göre yapar.

Madde 11 – Köy muhtarının ve yapacağı işte köy muhtarlarıyla birlik olanlara köy işlerinde fenalıkları anlaşılırsa Devlet memuru gibi muhakeme edilirler ve ceza görürler .

İKİNCİ FASIL

Köy işleri

Madde 12 – Köye ait işler ikiye ayrılır:

- 1- Mecburi olan işler;
- 2- Köylünün isteğine bağlı olan işler.

Köylü mecburi olan işleri görmezse ceza görür. İsteğine bağlı olan işlerde ceza yoktur. Ancak köylünün isteğine bağlı bu gibi işlerde köy derneğinin yarısından çoğu hükmederler ve vilayete bağlı olan yerlerde vali ve kazaya bağlı olan köylerde kaymakamın rızasını alırlarsa o iş bütün köylü için mecburi olur. Ve yapmayan ceza görür.

Madde 13 – Köylünün mecburi işleri şunlardır:

1- Sıtma, sivrisinek tarafından aşılandığı ve sivrisinek de su birikintilerinde barındığı ve ürediği için her şeyden evvel köy sınırı dahilindeki su birikintilerini kurutmak;

2- Köye kapalı yoldan içilecek su getirmek ve çeşme yapmak, köyün içtiği su kapalı geliyorsa yolunda delik deşik bırakmamak ve mezarlıktan veya süprüntülük ve gübrelikten geçiyorsa yolunu değiştirmek;

3- Köylerdeki kuyu ağızlarına bir arşın yüksekliğinde bilezik ve etrafını iki metre eninde harçlı döşeme ile çevirmek;

4- Evlerde odalarla ahırları bir duvarla birbirinden ayırmak;

5- Köyün her evinde üstü kapalı ve kuyulu veya lağımlı bir hela yapmak ve köyün münasip bir yerinde herkes için kuyusu kapalı veya lağımlı bir (hela) yapmak;

6- Evlerden dökülecek pis suların kuyu, çeşme, pınar sularına karışmayarak ayrıca akıp gitmesi için üstü kapalı akıntı yapmak;

7- Köyde evlerin etrafını ve köyün sokaklarını temiz tutmak, her ev kendi önünü süpürmek;

8- Çeşme, kuyu ve pınar başlarında gübre, süprüntü bulundurmuyup daima temiz tutmak, ve fazla sular etrafa yayılarak bataklık yapmaması için akıntı yapmak;

9- Köyün süprüntü ve gübreliliğini köyden uzakça yol üstü olmayan sapa ve rüzgar altı yerlerde yapmak ve herkese o gübrelikten ayrı yerler gösterilmek;

10- Her köyün bir başından öbür başına kadar çaprazlama iki yol yapmak (bu yollar köy meydanından geçecektir.)

11- Köyün büyüklüğüne göre orta yerinde ve mümkün olamazsa kenarında bir meydan açmak;

12- Köy meydanının bir tarafında ihtiyar meclisinin toplanıp köyün işlerini görüşmeleri için bir köy odası yapmak;

13- Köy, yol üzerinde uğrak ve konuk ise köy odası yanında ocaklı ve ahırlı bir konuk odası yapmak;

14- Köyde bir mescit yapmak (yeniden yapılacak ise köy meydanının bir tarafına yapılacaktır.);

15- Köyde maarif idarelerinin vereceği örneğe göre bir mektep yapmak (yeniden yapılacak ise köyün en havadar bir tarafına yapılacak ve mektebin herhalde bir bahçesi bulunacaktır.);

16- Köy yollarının ve meydanının etrafına ve köyün içinde ve etrafındaki su kenarlarına ve mezarlıklara ve mezarlık ile köy arasına ağaç dikmek. (Köylü her sene adam başına en az bir ağaç dikecek ve bu ağaç tamamen tutup yeşilleninceye kadar ağaca bakacak ve yeni dikilmişlere hayvanların sürünerek ve kemirerek zarar vermesinin önünü almak için etrafına çalı çırpı sarıp muhkemce bağlayacaktır.);

17- Köy korusunu muhafaza etmek;

18- Köyden Hükümet merkezine veya komşu köylere giden yolların kendi sınırı içindeki kısmını yapmak ve onarmak ve yollar üzerindeki küçük hendek ve derelerin üstlerine köprü yapmak ve yol üzerinden gelip gitmeğe zorluk verecek şeyleri kırmak, kaldırmak. (Bir yol üzerindeki işlerin köyden köy sınırının bittiği yere kadar olanı o köyündür.);

19- Köy halkından askerde bulunanların ve bakacağı olmayan öksüzlerin tarlalarını, bağ ve bahçelerini (imece) yoluyla sürüp ekmek, harmanlarını kaldırmak;

20- Köy namına nalbant, bakkal, arabacı dükkanları yaptırmak;

21- Köye ortaklama korucu, sığırtmaç, danacı ve çoban tutmak;

22- Köyde insanlarda salgın ve bulaşık bir hastalık çıkarsa veya frengili adam görülürse o gün bir adam yollayarak Hükümete haber vermek. (Bu haber üzerine kazadan memur gelinceye kadar hastanın yanına bakacaklardan başkalarını sokmamak lazımdır.);

23- Köy hayvanlarında salgın ve bulaşık bir hastalık görülürse o gün bir adam yollayarak Hükümete haber vermek; bu haber üzerine kazadan bir memur gelinceye kadar hasta olan hayvanı diğerlerinden ayırmak ve hasta hayvan ile beraber bulunmuş olan hayvanları köyün hasta olmayan hayvanları ile karıştırmamak;

24- Köyde su basması olursa birleşerek selin yolunu değiştirmek;

25- Ekine, mahsule, yemişli, yemişsiz ağaçlara, bağlara, bahçelere zarar veren kuşları, böcekleri, tırtılları öldürmek. (Bunun için hangi türlü kuşların ve böceklerin hangi zamanlarda ve nasıl öldürülmesi lazım geldiği Hükümetten sorulacak ve nasıl öğretilirse öyle yapılacaktır.);

26- Köy halkının ekilmiş ve dikilmiş mahsullerini, ağaçlarını her türlü zarar ve ziyandan muhafaza etmek;

27- Mecbur olmadıkça yol üzerine halkın kolaylıkla gelip geçmesine dokunacak şeyler koymamak;

28- Birdenbire yıkılarak altında adam ve hayvanat kalacak derecede çürümüş veya eğilmiş duvar veya damları bir sakatlık çıkarmaması için yıktırmak veya tamir ettirmek;

29- (Değişik: 2/12/1925 - 684/1. md.) (Köy içinde bila zaruretin hayvan koşturmamak).

30- Muhafazasına mecbur oldukları yırtıcı ve azgın hayvanları başı boş salıvermemek;

31- Devlet parasını kıymetinden aşağı aldirtmamak;

32- Bir adamın suda veya başka suretle başına bir felaket gelince onu kurtarmak elinde iken yardım etmek;

33- Köyde çürümüş ve kokmuş meyve vesair sıhhate muzır şeyler köyden dışarıya götürülür ve gömülür;

34- Bir hayvana götüremeyecek kadar yük yüklettirmemek;

35- Yaylımlara başlı başına hayvan salmamak ve ortaklama çayırları biçmemek;

36- Bir yeri kazarak başkalarının hayvan ve davalarının düşüp ölmesine ve sakatlanmasına sebep olmasına meydan vermemek;

37- İhtiyar meclisleri tarafından şahitlik için çağrılınca herhalde gelmek ve eğer gelmeyecek kadar mazereti varsa bildirmek.

Madde 14 – Yapılması köylünün isteğine bağlı olan şeyler şunlardır:

1- Köyün evlerinde ahırları odalardan ayrı bir yere yapmak;

2- Ev, ahır, hela duvarlarının iç ve dışları senede bir defa badanalanmak;

3- Her köyün bir başından öbür başına kadar olan yolları taş kaldırma ile döşemek;

4- Köy mezarlığının köyden ve caddeden uzak bir yerde, suların geldiği tarafta değil, akıp gittiği tarafta olmasına çalışmak ve etrafını duvarla çevirerek içersine hayvan girmesinin önünü almak ve mezarlığa gübre süprüntü dökmemek, herkes mezarlarına iyi bakmak;

5- Köyde bir çamaşırılık yapmak;

6- Köyde bir hamam yapmak;

7- Pazar ve çarşı yerleri yapmak;

8- Köyün sınırı içinde münasip yerlerde ve tepelerde orman yetiştirmek;

9- Köyü, kasaba ve komşu köylere bitiştiren

yolların iki kenarına ağaç dikmek ve köy sınırı içindeki yabancı ağaçları aşılama;

10- Köyde ekilip biçilen ve toplanan mahsulatın veya yapılan eşyanın değeriyle satılabilmesi için köy namına alıcı adam aramak;

11- Köy tarla ve bahçelerini sulamak için bütün köye ortaklama ark yapmak;

12- Köyde ortaklama her türlü ziraat, pulluk, orak, harman makineleri almak;

13- Köyde peynir ve yağ yapmak için makine almak;

14- Köyde ortaklama değirmen yapmak veya getirtmek;

15- Köylülerin giydiği esvapları köyde dokutmağa çalışmak;

16- Köylüden berber yetiştirmek;

17- Köylüden ayakkabıcı yetiştirmek;

18- Köylüden nalbant, demirci, arabacı, kalaycı yetiştirmek;

19- Ekinden çok gelir almak için yapma gübre getirtmek;

20- Köylünün bilgisini artıracak kitap getirtmek;

21- Yemeklik ve para ile köy fikrasına ve öksüzlere yardım etmek, kimsesiz çocukları sünnet ettirmek ve kızları evlendirmek için yardım etmek ve fukara cenazelerinin kefen vesairesinin tedarikine çalışmak;

22- Kazaen yanan veya yıkılan fukara evlerini bütün köy yardımı ile yapmak;

23- Bütün köy için bankadan para kaldırmak ve tarla, bahçe, çift ve tohum almak isteyenlere vermek ve bu paranın her sene borçlarını toplayarak bankaya yatırmak;

24- Köyde güreş, cirit, nişan talimleri gibi köy oyunlarını yaptırmak;

25- Kağnıları dört veya iki tekerlekli arabaya çevirmek ve köy parasıyla araba yapacak ve onaracak bir tezgah açtırıp köy namına idare etmek;

26- Her köyde köy sandığından bir ambar yaptırıp bunun bir bölmesine harman zamanında herkesten köy namına mahsullerine göre birer miktar zahire ödünç alınarak konulmak ve bu zahireyi muhtaç köylülere gene köy namına yemeklik veya tohumluk olarak ödünç vermek ve her sene ambarda artan zahireyi yeni mahsul ile değiştirmek;

27- Her sene köy namına bir veya daha ziyade tarla ektirerek mahsulünü imece yoluyla biçip elde ettikten ve gelecek sene için tohumu ayırdıktan sonra artanını satarak parasını köy sandığına yatırmak;

28- Köy namına iyi cinsten boğa, aygır, teke, koç satın almak;

29- Köy korusu olmayan yerlerde koru yetiştirmek;

30- Köyde sağlık işlerine bakmak üzere bir sağlık korucusu bulundurmak, yok ise vilayet veya kaza merkezinde açılacak sağlık derslerine adam göndererek yetiştirmek suretiyle köyde istihdam etmek;

31- Hükümet tarafından sağlık işlerinde kullanılmak üzere verilecek ilaçları korumak.

32- (Ek: 12/2/1954 - 6250/1. md.) Köye elektrik tesisatı vücuda getirmek.

ÜÇÜNCÜ FASIL

İmece ve köy parası

Madde 15 – Köy işlerinin bir çoğu bütün köylü birleşerek imece ile yapılır.

Madde 16 – (Değişik: 5/7/1939 - 3664/1 md.)

Köy gelirleri, köy işlerini gören köyün aylıklı adamlarının aylık ve yıllıklarıyla köy sınırları içinde yapılacak mecburi köy işlerine yetmezse:

En yüksek haddi yirmi lirayı aşmamak üzere herkesin hal ve vaktine göre köy ihtiyar meclisi kararıyla köyde oturanlara ve köyde maddi alakası bulunanlara salma salınır ⁽¹⁾.

Madde 17 – Köy parası şunlardır:

1- İhtiyar meclisi tarafından köylüye salınacak para;

2- İşbu kanuna göre alınacak ceza paraları;

3- Köy namına yazılı emlak ve arazi geliri;

4- Yoluyla vakfedilen arazi ve emlak geliri;

5- Avarız gelirleri (ağaç, arazi, emlak, para);

6- Hediye ve bağışlanmış paralar ve mallar, (ianat ve teberruat);

7- Köy namına ekilen tarla geliri;

8- Köy tezgah ve ambar ve dükkanları geliri;

9- Mühürlenecek ilmühaberlerden alınacak para, (bu para ihtiyar meclisince yapılıp kaymakam veya vali tarafından tasdik olunan cetvele göre alınır);

10- Köy sınırı içindeki taş, kireç, tuğla, kiremit, çorak, kil gibi ocaklardan alınacak para (nısıf kutru elliden yüz metreye kadar olanlardan);

11- Çay ve nehirler üzerindeki kayık ve sallardan alınacak para, (senenin altı ayı işleyenlere mahsustur. Bundan fazla işleyenler vilayet idarelerindedir);

12- Köy sınırı içindeki otlaklardan ve meralardan fazlasının kira paraları;

13- Köyde satılmak için kesilen hayvanlardan alınacak para, (zephiye resmi);

14- Köy sınırı içinde satılan hayvanlardan alınacak ihtisap resmi;

15- Köy sınırı içinde sahipsiz ağaçların ve yemişlerin geliri;

16- Köy sınırı içindeki kaplıcalar, maden suları, (şimdiye kadar belediye, idarei hususiye, maliye, evkak ve eşhas tarafından yoluyla elde edilenler hariç);

17- Geliri yetişmeyen köylerde muhtar, imam, katip, korucu, sığırtmaç, danacı gibi köy adamlarının aylıkları veya senelikleri için salınacak para veya mahsuller.

Madde 18 – Köy namına harcanacak para iki türdür. Biri köylünün isteğine bağlı olmayan, diğeri köylünün isteğine bağlı olandır.

Madde 19 – (Değişik: 2/6/1934 - 2491/2 md.)

Köylünün isteğine bağlı olmayarak harcanacak paralar şunlardır :

1- Köy muhtarının köy derneğince kesilen aylık veya seneliği, ⁽¹⁾

2- Varsa katip aylığı,

3- Köy namına yazılı veya vakıf emlak ve arazinin vergi ve başka masrafı,

4- Köyün mecburi işlerine lazım olacak paralar,

5- 12 nci madde mucibince isteğe bağlı iken mecburi yapılan işlere lazım olacak paralar,

6- Köy işine bakacak adamların aylığı.

DÖRDÜNCÜ FASIL

Köy Muhtarının ve ihtiyar meclisi azalarının seçilme yolu

Madde 20 – (Değişik: 26/10/1933 - 2329/1 md.)

Her köyde bir köy derneği, bir köy muhtarı, bir de ihtiyar meclisi bulunur. Köyde 24 üncü maddeye göre köy muhtarını ve ihtiyar meclisi azalarını seçmeğe hakkı olan kadın ve erkek köylülerin toplanmasına köy derneği derler. Köy muhtarı ve ihtiyar meclisi azaları doğrudan doğruya köy derneği tarafından ve köylü kadın ve erkekler arasından seçilir. Köy muhtarı ihtiyar meclisinin başıdır.

Madde 23 – Köyün imamı ile muallimi veya başmuallimi ihtiyar meclisinin her zaman azasıdır.

Karı, koca, ana, baba, kız, oğul, gelin, güvey ve kardeşlerin ihtiyar meclisinde aza olarak bir arada bulunmaları yasaktır. Bunların seçilmiş olduğu görülür ise içlerinden en çok sayı kazanmış olan kadın veya erkek azalıkta bırakılır. Sayıları beraber olur ise evli olan, ikisi de evli ise yaşı büyük olan, yaşları da beraber ise çocuğu çok olan tercih olunur. Çocuk adedi de beraber olur ise kur'a çekilerek kur'ada adı önce çıkan azalığa alınır.

Madde 33 – (Değişik: 18/7/1963 - 286/2 md.)

a) Köy muhtarlığına ve ihtiyar meclisi üyeliğine seçildikten sonra:

1. Kısıtlı veya kamu hizmetlerinden yasaklı olanlar,

2. İzinsiz olarak yabancı Devlet resmi hizmetlerinde bulunanlar,

3. Ağır hapis cezasını gerektiren bir suçtan dolayı kesin olarak hüküm giyenler,

4. Taksirli suçlar hariç olmak üzere 5 yıldan fazla hapis cezasıyla kesin olarak hüküm giyenler,

5. Zimmet, ihtilas, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanmak, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı suçlardan biri ile kesin olarak hüküm giymiş olanlar,

6. Devletin, katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin, köylerin, İktisadi Devlet Teşekküllerinin veya bunlara bağlı daire ve müesseselerle ortaklarının ve imtiyazlı şirketlerin memur ve müstahdemi olanlar,

7. Cumhuriyet Senatosu üyesi, milletvekili, il genel meclisi üyesi, belediye meclisi üyesi, belediye başkanı olanlar,

8. Köy içlerinin müteahhidi, bu işlerle ilgili kimselerin kefilisi veya ortağı olanlar ve bu cihetlerden köye borçlu bulunanlar,

Muhtar ve ihtiyar meclisi üyeliğinden, il veya ilçe idare kurulunca çıkarılırlar.

b) Köy tüzel kişiliği ile davacı ve davalı olan muhtar ve ihtiyar meclisi üyeleri bu davalarda köy tüzel kişiliğini temsil edemezler. Yetkili temsilciyi köy derneği seçer.

BEŞİNCİ FASIL

Muhtarın göreceği işler

Madde 34 – Köyün sınırı içinde köylüye ait işleri yapmak ve yaptırmak muhtarla onun başında bulunduğu ihtiyar meclisinin vazifesidir.

Madde 35 – Muhtarın göreceği işler ikiye ayrılır:

1 - Devlet işleri;

2 - Köy işleri.

Madde 36 – Muhtarın göreceği Devlet işleri şunlardır:

1- Hükümet tarafından bildirilecek kanunları, nizamları köy içinde ilan etmek ve halka anlatmak ve kanunlar, nizamlar, talimatlar, emirler ile kendisine verilecek işleri görmek;

2- Köyün sınırı içinde dirlik ve düzenliği korumak (asayiş korumak);

3- Salgın ve bulaşık hastalıkları günü gününe Hükümete haber vermek;

4- Hekim olmayanların ve üfürükçülerin hastalara ilaç yapmasını menetmek ve Hükümete haber vermek;

5- Köylünün çiçek ve bulaşık hastalıklar aşısı ile aşılanıp hastalıktan kurtulmasına çalışmak;

6- Köye gelip gidenlerin niçin gelip gitmekte olduklarını anlamak ve bunlar içinde şüpheli adamlar veyahut ecnebler görülürse hemen yakın karakola haber vermek;

7- Her ay içinde köyde doğan, ölen, nikâhlanan ve boşananların defterini yapıp ertesi ayın onuncu gününden evvel nüfus memuruna vermek ve köyün nüfus defterini birlikte götürerek vukuatı yürüttürmek;

8- Vergi toplamak için gelen tahsildarlara yol göstermek, yardım etmek ve tahsildarların yolsuzluğunu görürse Hükümete haber vermek.

9- Asker toplamak ve bakaya ve kaçakları Hükümete haber vermek;

10- Köy civarında eşkıya görürse Hükümete haber vermek ve elinden gelirse tutturmak;

11- Köylünün ırzına ve canına ve malına el uzatan ve Hükümet kanunlarını dinlemeyen kimseleri

köy korucuları ve gönüllü korucularla yakalattırarak Hükümete göndermek;

12- Köy sınırı içinde yangın ve sel olursa köylüleri toplayıp söndürmeğe ve çevirmeğe çalışmak, (orman yangınlarında sınırdan dışarı olsa dahi yardıma mecburdurlar.);

13- Mahkemelerden gönderilen celpname ve her türlü tezkere ve hükümleri lazım gelenlere bildirerek istenilen işleri yapmak ve mahkeme mübaşirine ve jandarmaya vazifesinde kolaylık göstermek;

14- İhzar ve tevkif müzekkereleri (bazı adamların kanun namına tutulmasını emreden mahkeme kağıdı) gösterildikte aranılan kimseleri kağıdı getirenlere tutturmak;

15- Zarar görenlerin şikayeti ve bilip işitenlerin haber vermesi üzerine sorup araştırmak;

16- Bu kanunda ismi geçen davaları ihtiyar meclisine söyleyip hükmünü almak.

Madde 37 – Muhtarın göreceği köy işleri şunlardır:

1- 13 üncü maddede sayılan işleri ihtiyar meclisi ile görüşerek yapmak ve yaptırmak;

2- 14 üncü maddede sayılan işlerin yapılabilmesi için köylülere öğüt vermek;

3- İhtiyar meclisi ile görüştüktan sonra köylüyü işe çağırarak;

4- İhtiyar meclisi kararı ile köy işlerine harcanacak parayı toplamak;

5- Köy işlerine harcanacak parayı topladıktan sonra harcamak için emir vermek;

6- Bir ay içinde nerelere ve ne kadar para harcamış ise gelecek ay başında hesabatını ihtiyar meclisine vermek;

7- Köy işlerinde hem davacı, hem hasım olarak mahkemede bulunmak ve isterse mahkemeye diğer birini yerine (vekil) göndermektedir.

Madde 38 – Köy muhtarına köy işlerini gördükleri zaman karşı gelen ve kötü söyleyenler Devlet memuruna karşı koyanlar gibi ceza görürler.

Madde 39 – Muhtar yazılarını köy katibine yazdırır. Köyde katip bulunmazsa bu işi köyün muallimine ve yoksa imamına yaptırır.

Madde 40 – Köy muhtarının köylü faydasına olmayan kararlarını kaymakam bozabilir. Fakat, onun yerine kaymakam kendiliğinden karar veremez. Karar, gene köylü tarafından verilir.

Madde 41 – (Değişik: 18/7/1963 - 286/2 md.)

İl merkezine bağlı köylerde vali, ilçelere bağlı köylerde kaymakamlar, muhtarın köy işlerini ve kanunlarla verilen diğer görevlerini yapmadığını görürlerse muhtara yazılı ihtarda bulunurlar. Buna rağmen iş görmeyen muhtar, yetkili idare kurulu kararıyla görevinden uzaklaştırılır.

İhtiyar meclisinin göreceği işler

Madde 42 – İhtiyar meclisi en az haftada bir defa toplanıp konuşur. İhtiyar meclisini muhtar toplanmağa çağırır. İhtiyar meclisi köy muhtarının çağırmadığı ve meclisin toplanma günü olmadığı vakitlerde dahi köy muhtarına haber vererek kendi isteği ile toplanabilir.

Madde 43 – İhtiyar meclisi köy işlerini en ziyade lazım olandan başlayarak bir sıraya koyar ve biri yapıp bittikten sonra sırasıyla hepsini köylüye gördürmeğe çalışır. Evvel yapılması lazım gelen sağlık,

yol, mektep işlerinin geri bırakıldığı haber alınır veya şikayet edilirse köyün bağlı olduğu kaymakam veya vali tarafından gösterilen yolda yapılır.

Madde 44 – İhtiyar meclisinin göreceği işler şunlardır:

1- İhtiyar meclisi köylüye ait işleri konuşur ve hangi işleri köylü tarafından kendileri çalışarak doğrudan doğruya ve hangi işlerin para ile veya ırgat ile görülebileceğine karar verir. “Köy işlerinden köy ahalisinin imece ile çalışarak yapacakları işi, köylünün çift ve çubuğu ile uğraşmadıkları boş zamanlara bırakır.”

2- (Değişik: 12/2/1954 - 6250/2 md.) İhtiyar Meclisi bu Kanunun 13 ve 14 üncü maddelerinde yazılı mecburi ve ihtiyari işleri yapmak için lüzumu halinde köy sınırı içindeki gayrimenkulleri değer pahasıyla satın alır. Mal sahibi razı olmazsa köyün bağlı bulunduğu kaza veya vilayet idare heyeti işi gözden geçirir. İdare heyetinin kararına söz yoktur.

3- Tarlası olmayan veya yetişmeyen köylüye köyün sınırı içinden boz hadliden bir parça ayırıp vermek ve tasarrufu mal sandığına veya sair dairelere geçmiş olan araziyi köy namına satın alıp arazisi olmayanlara vermek ve bedelini taksitle köy sandığına ödetmek mecburidir.

4- İhtiyar meclisi köylünün kaçar gün çalışacağını kestirir.

5- Köy işi için beher köylüye haline göre salınacak paranın ne olacağını keser.

Madde 45 – Paranın harcanmasında hiçbir fenalık olmamasına ve faydasız yere para verilmemesine köy muhtarı ve ihtiyar meclisi azaları göz kulak olurlar ve paranın harcanmasında fenalık ve yolsuzluk olduğu Hükümetçe anlaşılırsa kaza idare meclisinin hükmü ile Tahsili Emval Kanununa

göre köy muhtarı ve ihtiyar meclisi azasının malları satılarak köylünün parası ödenir.

Madde 46 – (Değişik: 7/7/1950 - 5672/2 md.)

Mecburi işleri gördürmeyen ve toplanması isteğe bağlı olmayan paraları toplamayan ve toplattırmayan köy muhtarı ve ihtiyar meclisi üyelerine köyün bağlı bulunduğu idare kurulunca 10 liradan 50 liraya kadar para cezası hükmolunur. Bu ceza Maliyece Tahsili Emlal Kanununa tevfikan tahsil ve köy sandığına teslim olunur.

İki ve daha ziyade köylere düşen işler

Madde 47 – İki ve daha ziyade köyler arasındaki işler için o köylerin muhtar ve ihtiyar meclisleri kendi aralarında kararlaştıracakları bir köyde toplanarak konuşurlar ve ne türlü yapılacağını ve her köyün o işte ne türlü yardım edeceğini kararlaştırırlar ve ondan sonra Hükümete haber vererek alacakları izne göre işe başlarlar.

Madde 48 – İki veya daha ziyade köylere düşen işler için köylerin ihtiyar meclisleri kendi aralarında anlaşamazlarsa bunlardan bir tarafın dilemesi üzerine köyün bağlı olduğu Hükümet reisi işe karışır ve o köylerin ihtiyar meclislerini toplayarak işi bitirir.

ALTINCI FASIL

İhtiyar meclislerinin göreceği davalar

Madde 53 – İhtiyar meclisleri köylünün iki tarafın uzlaşmasıyla bitirilebilen her türlü işlerini görürler. (Sulh).

Madde 56 – 13 üncü maddede yazılan mecburi işleri yapmayan köylüden ihtiyar meclisinin kararıyla haline göre bir kuruştan yüz kuruşa kadar ceza alınır. Ceza parasını vermeyenler hakkında (66) ncı maddeye göre muamele yapılır. Cezaya mahkum olan adam o işten gene kaçarsa evvelki ceza iki kat olarak alınır.

İhtiyar meclisince salınan parayı ödemeyenlerden iki katı (66) ncı maddeye göre tahsil olunur.

YEDİNCİ FASIL

Davaların nasıl görüleceği

Madde 66 – Köyce salının parayı ve ihtiyar meclisince hükmedilen paraları vermeyenlere yirmi bir gün zarfında borcunu vermesi için köy muhtarı tarafından haber gönderilir. Yirmi bir günün sonunda borçlu gene borcunu vermezse ihtiyar meclisinin mazbatasını Hükümete gönderilir. Vali veya kaymakam veya nahiye müdürü aşağıdaki usule göre parayı tahsil ve köy sandığına veya ihtiyar meclisi vasıtasıyla alacaklılara teslim eder. Şöyle ki:

1- Borçlu veya cezalıya lazım olandan gayri ev eşyası satılmak suretiyle alınır. Fazla eşyası bulunamazsa veyahut alınan eşya borcu ödeyemezse bir yerden diğer bir yere götürülebilen diğer malları, bu da yoksa tarla bağ ve bahçe gibi bir yerden diğer bir yere götürülemeyen malları satılır. Çift ve çubuğu ve çift hayvanatı satılamaz.

2- Ev eşyasıyla bir yerden diğer bir yere naklonulabilen her nevi eşya haczi gününden başlayarak üç gün içinde ihtiyar meclisinin gözü önünde ve kasabada belediye vasıtasıyla sattırılır. Yetecek kadarı köy sandığına veya alacaklıya ve üst tarafı mal sahibine verilir. Üç gün içinde borcunu

verenlerin malı geri verilir.

3- Oturduğu ev ile geçimi için lazım olan tarla, bağ, bahçenin ve dört senelik mahsulü veya kirası borca yetişen ve bir yerden diğer yere götürülemeyen malların satılması yasaktır.

4- Haczolunan ve bir yerden diğer yere götürülemeyen mallar yirmi gün müddetle müzayedeye çıkarılır. Bu müddet bittikte sürülen peyler kafi görülürse on gün müddetle askıya alınır ve on gün bitince herkaç kuruşa çıkmış ise Hükümetçe talibine ihale olunur.

5- Satılan şeylere köy ihtiyar meclisi azaları doğrudan doğruya kendileri veya başkaları vasıtasıyla pey süremezler ve satın alamazlar.

SEKİZİNCİ FASIL

Köy korucuları ve göreceği işler

Madde 68 – Köy sınırı içinde herkesin ırzını, canını ve malını korumak için köy korucuları bulundurulur.

Madde 69 – Her köyde en aşağı bir korucu bulunur. Nüfusu binden yukarı köylerde her beş yüz kişiye bir korucu daha tutulur.

Madde 70 – Korucular ihtiyar meclisi tarafından tutulur ve köy muhtarının vereceği haber üzerine kaymakamın buyrultusu ile işe başlar.

Madde – (Değişik: 12/5/1928 - 1256/1 md.)

Korucuların 22 yaşından küçük ve altmış yaşından büyük olmaması ve bir cürüm ile cezalandırılmamış ve iyi huylu tanınmış bulunması ve herkesle kavga çıkarmak, sarhoşluk gibi huysuzlukları olmaması şarttır.

Madde 72 – Korucular köy muhtarının emri altındadır. Resmi işlerde onun her emrini tutmağa mecburdur.

Madde 73 – Korucular silahlıdırlar. Kendilerine karşı gelenler jandarmaya karşı gelmiş gibi ceza görürler.

Madde 74 – Köy muhtarı ve ihtiyar meclisi mahsul zamanlarında çapulcular ve eşkıya türemiş ise yağmadan köy halkını korumak için köylünün eli silah tutanlarından lüzumu kadarını gönüllü korucu ayırarak bunların isimlerini bir kağıda yazıp kaymakama götürür. Kaymakamın müsaadesi olursa bu gönüllü korucular asıl korucularla beraber yağmacılara ve eşkıyaya karşı köy ve köylüyü korurlar.

(Ek: 26/3/1985 - 3175/1 md.; Değişik: 27/5/2007 - 5673/1 md.) Bakanlar Kurulunca tespit edilecek illerde; olağanüstü hal ilanını gerektiren sebeplere ve şiddet hareketlerine ait ciddi belirtilerin köyde veya çevrede ortaya çıkması veya her ne sebeple olursa olsun köylünün canına ve malına tecavüz hareketlerinin artması hallerinde, valinin teklifi ve İçişleri Bakanının onayı ile yeteri kadar geçici köy korucusu görevlendirilmesi kararlaştırılabilir. Bu şekilde görevlendirilecek geçici köy korucusu sayısı 40.000 kişiyi geçemez. Bakanlar Kurulu bu sayıyı yüzde elliye kadar artırmaya yetkilidir. Görevlendirmeyi gerektiren hallerin ortadan kalkması durumunda veya idarî zaruret hallerinde görevlendirmeye ilişkin aynı usûl uygulanmak suretiyle geçici köy korucusu olarak yapılan görevlendirmelere son verilebilir.

Madde 75 – Koruculara verilecek silahlar ve cephaneler Hükümet tarafından ihtiyar meclisine mazbata mukabilinde demirbaş olarak verilir.

Madde 76 – Korucular kendilerine verilen resmi silah ve cephaneleri ancak kendileri kullanırlar. Başkalarına emanet veremezler.

Madde 77 – Korucular aşağıdaki hallerde silah kullanabilirler:

1- Vazifesini yaparken kendisine saldıran ve hayatını tehlikeye koyan kimselere karşı hayatını korumak için mecburi olursa;

2- Vazifesini yaparken ahaliden bir kimsenin can veya ırz tehlikesi altında kaldığını görür ve onu kurtarmak için başka bir çare bulamaz da bunalırsa;

3- Cürümü meşhutta (yani yapılırken veyahut yapıldıktan sonra henüz izi meydanda iken) bir cinayetlinin failini yahut maznunun bir şahsı yakalamak istediği halde o kimse silahla karşı korsa;

4- Tutulan bir canı kaçar ve “dur” emrini dinlemez ve onu tekrar yakalamak için silah kullanmaktan başka çare bulunmazsa;

5- Eşkıya takibi sırasında yatak olan yerlerden şüpheli bir adam çıkar ve korucunun “dur” emrine itaat etmeyip kaçarsa.

Yukarda sayılan ahvalden maada korucu silahını kullandığından dolayı ceza görür. Korucu silah kullanmağa mecbur olduğu zaman bile mümkün mertebe öldürmeksizin yaralayarak tutmağa dikkat eder.

Madde 78 – (Değişik: 22/9/1941 - 4114/1 md.)

1- (Değişik: 4/7/1988 - KHK - 336/1 md.; Aynen Kabul: 7/2/1990-3612/3 md.) Korucuların kıyafetleri ve silahlarının şekli İçişleri Bakanlığınca tayin olunur.

2- Korucu elbiselerinin parası köy gelirinden senede bir defa verilir. İki senede bir de gocuk veya kepenek verilir.

3- Korucular, ellerine verilen koruculuk cüzdanını daima üzerinde bulundurur ve korucusu olduğu köyün adı kalın yazı ve vilayet ve kaza adları

ince yazı ile yazılmış olmak üzere gösterilen örneğe göre pirinçten bir levhayı göğüslerinin sol tarafına daima asmağa mecburdurlar.

4- Korucuların taşıyacakları silahların cinsi harp silahlarındandır.

Madde 79 – Ölen veya koruculuğu bırakan veyahut çıkarılan korucuların silah, fişek, tezkere ve levhaları ve gocuk veya kepenegi, yerlerine geleceklere verilmek üzere köy muhtarı tarafından alınıp saklanır.

Madde 80 – Vazifesinde kayıtsızlığı ve tembelliği ve aşağıda sayılan yasak işleri yapan korucular, ihtiyar meclisi tarafından ilk defasında tekdir, ikincisinde tevbih olunur ve her iki ceza da tezkerelerine işaret edilir. Üçüncü defasında işten çıkarılır.

Madde 81 – Koruculara yasak olan işler şunlardır:

1- Koruculuktan başka iş yapmak: mesela dükkan, kahvehane, han açıp işletmek veya bunlara ortaklık etmek;

2- Köylüden herhangi birinin veya kendi hizmetinde bulunmak için izinsiz vazifesini terketmek;

3- Koruduğu bağ ve bahçe ve ekinlerden fuzuli faydalanmak;

4- Kendi hayvanlarını otlatmak ve köye çobanlık etmek;

5- Levha, elbise ve silah ve cüzdanını üzerinde taşımamak veya değiştirmek.

Madde 82 – Silahını ve cephanesini kayıtsızlığı yüzünden kaybeden veya isteğiyle aharın eline geçmesine sebep olan korucu hemen çıkarılarak hakkında ayrıca ceza yapılmak üzere Hükümete haber verilir ve silah ve cephane parası ödettirilir.

ONUNCU FASIL

Müteferrik maddeler

Madde 88 – Ecnebi tebaası köylerde ikamet etmek için Dahiliye Vekaletinden resmi tezkere alacaklardır. Bu tezkerelerin verilip verilmemesi ve ikamet müddetlerinin azaltılıp çoğaltılması Dahiliye Vekaletine aittir.

Madde 89 – İşbu Köy Kanunu kadın ve erkek nüfusu yüz elliden yukarı olan köyler içindir. Nüfusu yüz elliden aşağı olan köyler bu kanuna göre köy ahalisinden seçim hakkı olanların yarısından çoğunun istemesiyle etrafındaki bir saat ve ondan aşağı olan köylerden birine bağlanırlar veyahut vali veya kaymakam bu kanunun hangi maddeleri yapılacağını ayrıca emreder. Bu kabil köyler hiçbir köye bağlanmaz ve vali veya kaymakam da hiçbir emir vermezse eski göreneklerine göre işlerini yaparlar.

Madde 90 – Yüz elli nüfustan aşağı birkaç köy bir arada bulunursa her köydeki seçim hakkı onların yarısından çoğunun isteğiyle birleşerek bu kanuna göre bir köy olurlar.

Madde 91 – İşbu kanunun bir tanesini köy odasında diğer bir tanesini de köyün cami veyahut mektebinde bulundurmayan köy muhtarı kaymakamın emriyle köy sandığına beş lira ceza parası verir.

Madde 92 – İşbu kanundaki cezayınakdiler köy sandığının varidatıdır.

Madde 93 – Köy mühürleri bu kanuna merbut numune veçhile bir çeşitle vilayetlerce yaptırılıp gönderilir. Köy mühürü bir kutu içinde bulundurulur ve üzeri ihtiyar meclisinin en az iki azası tarafından mühürlenir ve ihtiyar meclisi önünde açılır.

Madde 94 – İşbu Köy Kanunu köy mekteplerinde çocuklara belletilir.

Madde 95 – İşbu kanuna muhalif ve köylere ait bütün kanunlar, nizamlar ve maddeler kaldırılmıştır.

Ek Madde 1-(5/7/1939 tarih ve 3664 sayılı Kanunun 2 nci maddesi hükmü olup, ek maddeye çevrilerek teselsül için numaralandırılmıştır.)

Salma köyde oturanlar için hane başına tevzi edilir. Bir hanede oturanların kendilerine ait gelirleri olduğu takdirde bunlar dahi ayrı hane sahibi sayılırlar. Salma tevzi edilirken her hanenin tediye kudreti esas olarak gözönünde tutulur.

Köy haricinde oturup da köyde maddi alakası bulunanların vergi miktarı, o köydeki alaka ve istifadelerinin derecesi nispetiyle ölçülür ve ona göre tayin olunur.

Ek Madde 2 – (5/7/1939 tarih ve 3664 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi hükmü olup, ek maddeye çevrilerek numarası teselsül ettirilmiştir.)

Köyün aylıklı adamlarının ücretleriyle mecburi işlerden başka hiç bir iş için ve hiç bir nam ve maksatla salma salınamaz. Bu suretle toplanan paralar bu işlerden maada hiç bir yere ve hizmete tahsis olunamaz.

Ek Madde 3 – (5/7/1939 tarih ve 3664 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi hükmü olup, ek maddeye çevrilerek numarası teselsül ettirilmiştir.)

Köy İhtiyar meclisi salınacak salmanın nispet, cins ve miktarını İkinci kanun ayı içinde tayin ve tevzi cetvellerini tanzim ederek on beş gün müddetle umumun görebileceği yerlere asmak suretiyle ilan ve hariçte bulunanlara tebliğ eder. Salınan salmalarda kanun hükümlerine uygunsuzluk veya nispetsizlik olduğunu iddia edenler ilan veya tebliğ müddetinin

hitamından itibaren on gün içinde itirazlarını köy muhtarına söylerler veya yazı ile bildirirler ve müracaatlarını tutulacak deftere yazdırarak bir ilmühaber alırlar.

Köy ihtiyar meclisi bir hafta içinde itirazlara bakarak kararını vermeğe ve itiraz edenlere bildirmeğe mecburdur. Bu kararlar aleyhine tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde merkez kazasında valiye, diğer kazalarda kaymakamlara müracaat edilebilir. (İptal son cümle: Anayasa Mahkemesi'nin 4/2/2010 tarihli ve E.: 2008/112, K.: 2010/31 sayılı Kararı ile.)

Ek Madde 4 – (5/7/1939 tarih ve 3664 sayılı Kanununun 5 inci maddesi hükmü olup, ek maddeye çevrilerek numarası teselsül ettirilmiştir.)

Salma kararlarının köy karar defterine geçirilmesi ve tadilatının işaret olunması mecburidir.

Ek Madde 5 – (5/7/1939 tarih ve 3664 sayılı Kanununun 6 ncı maddesi hükmü olup, ek maddeye çevrilerek numarası teselsül ettirilmiştir.)

Salma mükellefiyetini aynen veya nakden ifa edemeyenler bedenlen çalıştırılabilirler.

Ek Madde 6 – (Ek: 18/7/1963 - 286/1 md.)

Seçim tutanaklarının verilmesi ilçe seçim kurullarına aittir. Bu kurullar, muhtarlığa ve ihtiyar meclisi asıl ve yedek üyeliklerini kazananların tutanaklarını geciktirmeksizin verir. İlçe seçim kurulu başkanı köy muhtarlığına ve ihtiyar meclisi asıl ve yedek üyeliğine seçilenleri gösteren tutanağın bir suretini o seçim çevresinde derhal ilan ettirir. Diğer bir suretini de bir hafta süre ile ilçe seçim kurulu kapısına astırır.

Muhtarlıkları, ihtiyar meclisi asıl ve yedek üyeliklerini kazananların köyler itibariyle bir listesi ilçe seçim kurullarınca vali veya kaymakamlara verilir.

Ek Madde 7 – (Ek: 18/7/1963-286/1 md.)

İlçe seçim kurullarının kararlarına; 26 Nisan 1961 tarihli ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkındaki Kanunun 129 uncu maddesinde belirtilen süreler içinde,

Seçimin iptaline dair kararlarına da 15 gün zarfında,

İl seçim kurullarına itiraz edilebilir.

İl seçim kurulları itirazları inceleyerek en geç bir ay içinde kesin olarak karara bağlarlar. İl seçim kurullarınca muhtar ve ihtiyar meclisi seçimlerinin iptali halinde aşağıda yazıldığı şekilde hareket edilir.

A) Muhtar ve ihtiyar meclisi seçimi iptal edilmişse eski muhtar ve ihtiyar meclisi yeni seçim yapıncaya kadar görevlerine devam ederler.

B) Sadece muhtar seçimi iptal edilmişse yeni muhtar seçilinceye kadar muhtarlık görevlerini yeni seçilen birinci üye görür. (Muhtarın geçici olarak görevini yapamayacağı hallerde de görevi, aldıkları oy sırasına göre üyeler tarafından yürütülür.)

C) Yalnız ihtiyar meclisi seçimi iptal edilmişse eski meclis yeni seçime kadar görevine devam eder.

Ek Madde 8 – (18/7/1963 - 286/1 md. ile gelen ek 9 uncu madde hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Devlet İstatistik Enstitüsü İlçe seçim kurulları tarafından seçimi takip eden bir ay zarfında kendisine intikal ettirilecek belgelere dayanarak köyler itibariyle seçmenler sayısını, oy kullananlar sayısını ve muteber sayılan oy sayısını, seçimi takip eden bir yıl içinde yayımlar.

Ara seçimlerinin sonuçları Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından yayımlanmaz.

Ek Madde 9 - (20/5/1987-3367/1 md. ile gelen ek 11 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Köy muhtarı, köy ihtiyar meclisinin olumlu kararını aldıktan sonra, köy yerleşme planının yapılmasını bağlı bulunduğu mülki amirinden talep edebilir. Köy yerleşme planı, köy yerleşik ve gelişme alanını ihtiva eder.

Ek Madde 10 - (20/5/1987-3367/1 md. ile gelen ek 12 nci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Valilikçe resen veya köy muhtarının talebi uygun bulunduğu takdirde, köy yerleşme planının yapılması için Köy Yerleşme Alanı Tespit Komisyonuna gönderilir.

Köy Yerleşme Alanı Tespit Komisyonu, Vali Yardımcısı başkanlığında Maliye ve Gümrük, Bayındırlık ve İskan, Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlıkları ve Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü mahalli kuruluşlarının birer teknik elemanı ile köy temsilcisinden oluşur. Gerektiğinde bu komisyona ilgili diğer kuruluşlardan da uzman eleman iştirak ettirilir.

Komisyon, köyün halihazır ve gelişme durumunu dikkate alarak, konut ve genel ihtiyaçlarına göre köy yerleşme planını düzenler. Bu plan üzerinde Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığı, meri İmar Kanunu ve bu konudaki yönetmelik hükümlerine tabi olmaksızın, parsellerin konumunu belirleyen işleri yapar veya yaptırır. Bu plan valilikçe onaylanarak kesinleştirilir ve yürürlüğe girer.

Ek Madde 11 - (20/5/1987 - 3367/1 md. ile gelen ek 13 üncü md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Komisyon kararı ve köy yerleşme planı köy

muhtarlığına tebliğ edilir. İtiraz edilmezse valinin onayı ile kesinleşir. Köy muhtarı köy ihtiyar meclisinin kararına dayanarak komisyon kararına karşı en geç 30 gün içinde valiliğe itiraz edebilir, itiraz valilikçe 15 gün içinde karara bağlanır. Bu karar kesindir.

Kesinleşen kararlar Tarım Orman ve Köyleri Bakanlığı tarafından uygulanır.

Ek Madde 12 – (20/5/1987 - 3367/1 md. ile gelen ek 14 üncü md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.; Değişik: 27/5/2004-5178/6 md.)

Köy yerleşme plânında konut alanı ve köy genel ihtiyaçlarına ayrılan yerler, Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan seyrangâh, yol ve panayır yerleri gibi alanlar ve Hazinesinin mülkiyetinde olup kamu hizmetine tahsis edilmemiş taşınmazlardan, 4342 sayılı Mera Kanununun 5 inci maddesi hükümleri uyarınca incelenmesine müteakip mera, yaylak ve kışlak ile otlak ve çayır olarak yararlanılamayacağı anlaşılan yerler köy yerleşme plânının onayı ile bu vasıflarını kendiliğinden kaybeder.

Ancak bu madde kapsamında Hazinesinin mülkiyetinde olup kamu hizmetine tahsis edilmemiş taşınmazların devri Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle yapılır ve valilikçe köy tüzel kişiliği adına tapuya tescil edilir.

Ek Madde 13 – (20/5/1987 - 3367/1 md. ile gelen ek 15 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Köy tüzel kişiliği adına, köy yerleşme planına göre en çok 2000 m2 olmak üzere tescil edilen parseller köyde ikamet eden ve köy nüfusuna kayıtlı olup evi bulunmayan ihtiyaç sahiplerine ihtiyar meclisi kararı ile rayiç bedel üzerinden satılır.

Satış bedeli peşin veya en çok 5 yılda ve 5 eşit taksitle tahsil edilerek, o köyün imar işlerinde

kullanılmak üzere köy sandığına yatırılır.

Köy ihtiyar meclisince satılan parseller üzerine satış tarihinden itibaren en geç 5 yıl içinde bina yapılması zorunludur.

Hak sahipleri bu yerleri 10 yıl müddetle başkalarına devir ve temlik edemezler.

Ek Madde 14 – (20/5/1987 - 3367/1 md. ile gelen ek 16 ncı md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

6831 sayılı, Orman, 2634 sayılı Turizmi Teşvik, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma, 1051 sayılı Kanunla değişik 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair ve 2565 sayılı Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunları bu Kanun kapsamı dışındadır.

Bu Kanunun hükümleri, belediye mücavir alanında bulunan köyler için, valinin teklifi ve Bayındırlık ve İskan Bakanlığının onayı ile uygulanır.

Ek Madde 15 – (20/5/1987 - 3367/1 md. ile gelen ek 17 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Komisyonun teşkili, çalışma ve karar verme esas ve usulleri, köy tüzelkişiliği adına yapılacak tesciller, köy yerleşme planı düzenleme esas ve usulleri, ihtiyaç sahiplerinde aranan vasıflar, devir yasakları, taşınmaz malların amaca uygun kullanılma esasları, rayiç bedel tayini, satış esasları ve diğer hususlar, bir yönetmelikle belirlenir.

Bu yönetmelik, kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç iki ay içinde Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığı ile Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü ve ilgili kuruluşların görüşleri alınarak hazırlanır.

İMAR KANUNU

Kanun Numarası : 3194

Kabul Tarihi : 3/5/1985

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Amaç:

Madde 1 – Bu Kanun, yerleşme yerleri ile bu yerlerdeki yapılaşmaların; plan, fen, sağlık ve çevre şartlarına uygun teşekkülünü sağlamak amacıyla düzenlenmiştir.

Kapsam:

Madde 2 – Belediye ve mücavir alan sınırları içinde ve dışında kalan yerlerde yapılacak planlar ile inşa edilecek resmi ve özel bütün yapılar bu Kanun hükümlerine tabidir.

Genel esas:

Madde 3 – Herhangi bir saha, her ölçekteki plan esaslarına, bulunduğu bölgenin şartlarına ve yönetmelik hükümlerine aykırı maksatlar için kullanılamaz.

İstisnalar:

Madde 4 – 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu, bu Kanunun ilgili maddelerine uyulmak kaydı ile 2960 sayılı İstanbul Boğaziçi Kanunu ve 3030 sayılı Büyük Şehir Belediyelerinin Yönetimi

Hakkında Kanun ile diğer özel kanunlar ile belirlenen veya belirlenecek olan yerlerde, bu Kanunun özel kanunlara aykırı olmayan hükümleri uygulanır.

Türk Silahlı Kuvvetlerine ait hareket, eğitim ve savunma amaçlı yapılar için, bu Kanun hükümlerinden hangisinin ne şekilde uygulanacağı Milli Savunma Bakanlığı ile Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından müştereken belirlenir.

Tanımlar:

Madde 5 – Bu Kanunda geçen terimlerden bazıları aşağıda tanımlanmıştır. Nazım İmar Planı; varsa bölge veya çevre düzeni planlarına uygun olarak halihazır haritalar üzerine, yine varsa kadastral durumu işlenmiş olarak çizilen ve arazi parçalarının; genel kullanım biçimlerini, başlıca bölge tiplerini, bölgelerin gelecekteki nüfus yoğunluklarını, gerektiğinde yapı yoğunluğunu, çeşitli yerleşme alanlarının gelişme yön ve büyüklükleri ile ilkelerini, ulaşım sistemlerini ve problemlerinin çözümü gibi hususları göstermek ve uygulama imar planlarının hazırlanmasına esas olmak üzere düzenlenen, detaylı bir raporla açıklanan ve raporuyla beraber bütün olan plandır.

(1)Bu Kanunda, 22/2/2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu hükümlerine aykırılık bulunması durumunda, 5302 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanacağı, söz konusu Kanununun 70 inci maddesi ile hüküm altına alınmıştır.

Uygulama İmar Planı; tasdikli halihazır haritalar üzerine varsa kadastral durumu işlenmiş olarak nazım imar planı esaslarına göre çizilen ve çeşitli bölgelerin yapı adalarını, bunların yoğunluk ve düzenini, yolları ve uygulama için gerekli imar uygulama programlarına esas olacak uygulama etaplarını ve diğer bilgileri ayrıntıları ile gösteren plandır.

Yerleşme Alanı; imar planı sınırı içindeki yerleşik ve gelişme alanlarının tümüdür.

İmar Adası; imar planındaki esaslara göre meydana gelen adadır.

İmar Parseli; İmar adaları içerisindeki kadastro parsellerinin İmar Kanunu, İmar Planı ve yönetmelik esaslarına göre düzenlenmiş şeklidir.

Kadaastro Adası; kadastro yapıldığı zaman var olan adadır.

Kadaastro Parseli; kadastro yapıldığı zaman kadastro adaları içinde bulunan mülkiyeti tescilli parseldir.

Yapı; karada ve suda, daimi veya muvakkat, resmi ve hususi yeraltı ve yerüstü inşaatı ile bunların ilave, değişiklik ve tamirlerini içine alan sabit ve müteharrik tesislerdir.

Bina; kendi başına kullanılabilen, üstü örtülü ve insanların içine girebilecekleri ve insanların oturma, çalışma, eğlenme veya dinlenmelerine veya ibadet etmelerine yarayan, hayvanların ve eşyaların korunmasına yarayan yapılardır.

İlgili idare; belediye ve mücavir alan sınırları içinde belediye, dışında valiliktir.

Bakanlık; Bayındırlık ve İskan Bakanlığıdır.

Mücavir Alan; imar mevzuatı bakımından belediyelerin kontrol ve mesuliyeti altına verilmiş olan alanlardır.

Çevre düzeni planı;

Ülke ve bölge plan kararlarına uygun olarak konut, sanayi, tarım, turizm, ulaşım gibi yerleşme ve arazi kullanılması kararlarını belirleyen plandır.

(Ek : 26/4/1989 - 3542/1 md.) Fen adamları;

yapı, elektrik tesisatı, sıhhi tesisat ve ısıtma, makine, harita-kadastro ve benzeri alanlarda mesleki ve teknik öğrenim veren en az lise dengi okullardan mezun olmuş veya lise mezunu olup, bir öğretim yılı süreyle bakanlıkların açmış olduğu kursları başarıyla tamamlamış olanlar ile 3308 sayılı Çıraklık ve Meslek Eğitimi Kanununa göre ustalık belgesine sahip olan elemanlardır.

Ayrıca, bu Kanunda adı geçen diğer tanımlar Bakanlıkça hazırlanacak yönetmelikte tarif edilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İfraz ve Tevhid İşleri

İfraz ve tevhid:

Madde 15 – İmar planlarına göre yol, meydan, yeşil saha, park ve otopark gibi umumi hizmetlere ayrılan yerlere rastlayan gayrimenkullerin bu kısımlarının ifrazına veya tevhidine izin verilmez.

İmar parselasyon planı tamamlanmış olan yerlerde yapılacak ifraz veya tevhidin bu planlara uygun olması şarttır.

İmar planlarında parsel cepheleri tayin edilmeyen yerlerde yapılacak ifrazların, asgari cephe genişlikleri ve büyüklükleri yönetmelikte belirtilen esaslara göre tespit edilir.

İmar planı dışında kalan alanlarda yönetmeliklerinde tayin edilecek miktarlardan küçük ifrazlara izin verilmez.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Yapı ve Yapı ile İlgili Esaslar

Yapı:

Madde 20 – Yapı:

a) Kuruluş veya kişilerce kendilerine ait tapusu bulunan arazi, arsa veya parsellerde,

b) Kuruluş veya kişilerce, kendisine ait tapusu bulunmamakla beraber kamu kurum ve kuruluşlarının vermiş oldukları tahsis veya irtifak hakkı tesis belgeleri ile,

İmar planı, yönetmelik, ruhsat ve eklerine uygun olarak yapılabilir.

Yapı ruhsatıyesi:

Madde 21 – Bu Kanunun kapsamına giren bütün yapılar için 26 ncı maddede belirtilen istisna dışında belediye veya valiliklerden (...) ⁽¹⁾ yapı ruhsatıyesi alınması mecburidir.

Ruhsat alınmış yapılarda herhangi bir değişiklik yapılması da yeniden ruhsat alınmasına bağlıdır. Bu durumda; bağımsız bölümlerin brüt alanı artmıyorsa ve nitelik değişmiyorsa ruhsat, hiçbir vergi, resim ve harca tabi olmaz.

Ancak; derz, iç ve dış sıva, boya, badana, oluk, dere, doğrama, döşeme ve tavan kaplamaları, elektrik ve sıhhi tesisat tamirleri ile çatı onarımı ve kiremit aktarılması ve yönetmeliğe uygun olarak mahallin hususiyetine göre belediyelerce hazırlanacak imar yönetmeliklerinde belirtilecek taşıyıcı unsur etkilemeyen diğer tadilatlar ve tamiratlar ruhsata tabi değildir.

(1) Bu aradaki “...veya yeminli serbest mimarlık ve mühendislik bürolarından...” ibaresi; Anayasa Mahkemesinin 11/12/1986 tarih ve E. 1985/11, K. 1986/29 sayılı kararı ile iptal edilmiştir.

Belediyeler veya valilikler mahallin ve çevrenin özelliklerine göre yapılar arasında uyum sağlamak, güzel bir görünüm elde etmek amacıyla dış cephe boya ve kaplamaları ile çatının malzemesini ve rengini tayin etmeye yetkilidir. Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce yapılmış olan yapılar da bu hükme tabidir.

Ruhsat alma şartları:

Madde 22 – Yapı ruhsatı almak için belediye, valilik (...) ⁽¹⁾ bürolarına yapı sahipleri veya kanuni vekillerince dilekçe ile müracaat edilir. Dilekçeye sadece tapu (istisnai hallerde tapu senedi yerine geçecek belge), mimari proje, statik proje, elektrik ve tesisat projeleri, resim ve hesapları, röperli veya yoksa, ebatlı kroki eklenmesi gereklidir.

Belediyeler veya valiliklerce (...) ⁽²⁾ ruhsat ve ekleri incelenerek eksik ve yanlış bulunmuyorsa müracaat tarihinden itibaren en geç otuz gün içinde yapı ruhsatı verilir.

Eksik veya yanlış olduğu takdirde; müracaat tarihinden itibaren onbeş gün içinde müracaatçıya ilgili bütün eksik ve yanlışları yazı ile bildirilir. Eksik ve yanlışlar giderildikten sonra yapılacak müracaattan itibaren en geç onbeş gün içinde yapı ruhsatı verilir.

Geliştirme alanlarında yapı ruhsatı:

Madde 23 – İskan hudutları içinde olup da, imar planında beldenin inkişafına ayrılmış bulunan sahalarda her ne şekilde olursa olsun, yapı izni verilebilmesi için;

a) Bu sahaların imar planı esaslarına ve yönetmelik hükümlerine uygun olarak parselasyon planlarının belediye encümeni veya il idare kurulunca tasdik edilmiş bulunması,

b) Plana ve bulunduğu bölgenin şartlarına göre yollarının, pis ve içme suyu şebekeleri gibi teknik alt yapısının yapılmış olması,

Şarttır.

Ancak, bunlardan parselasyon planları tasdik edilmiş olmakla beraber yolu, pis ve içme suyu şebekeleri gibi teknik alt yapısı henüz yapılmamış olan yerlerde, ilgili idarenin izni halinde ve ilgili idarece hazırlanacak projeye uygun olarak yaptırımlara veya parselleri hizasına rastlayan ve yönetmelikte belirtildiği şekilde hissesine düşen teknik alt yapı bedelini % 25 peşin ödeyip geri kalan % 75 ini alt yapı hizmetinin ilgili idaresince tamamlanacağı tarihten en geç altı ay içinde ödemeyi taahhüt edenlere de yapı ruhsatı verilir. Kanalizasyon tesisinin yapı bitirilip kullanılmaya başlanacağı tarihe kadar yapılmaması halinde, fosseptik veya benzeri geçici bir tesis yaptırılması yoluna gidilir. Bu yapılmadığı takdirde yapıya kullanma izni verilemez. Ana tesis yapıldığında yapı sahibi veya sahipleri lağım ayaklarını bu tesise bağlamaya mecburdurlar.

Toplu mesken alanlarında, ilgili şahıs veya kurumlarca ilgili idarenin izni ile bütünü inşa ve ikmal edilen teknik altyapının iki tarafındaki diğer parsellerin sahiplerinden, kendi parsellerine isabet eden bedel alınmadıkça, kendilerine yapı ruhsatı verilmez.

Toplu mesken alanlarında altyapı tesisleri belediyelerce onaylı projesine göre ilgili şahıs veya kurumlarınca yapılmışsa belediyece altyapı hizmetleri nedeniyle hiçbir bedel alınmaz.

(1) Bu aradaki “... veya yeminli serbest mimarlık ve mühendislik ...” ibaresi; Anayasa Mahkemesinin 11/12/1986 tarih ve E. 1985/11, K. 1986/29 sayılı kararı ile iptal edilmiştir.

(2) Bu aradaki “... veya yeminli serbest mimarlık ve mühendislik bürolarınca...” ibaresi; Anayasa Mahkemesinin 11/12/1986 tarih ve E. 1985/11, K. 1986/29 sayılı kararı ile iptal edilmiştir.

Alınan bu paralar teknik altyapıyı yaptıranlara veya bu meblağı önceden ilgili idareye ödeyenlere aynen geri verilir.

Şu kadar ki, bir yolun iki tarafındaki parsel sahipleri bahis konusu yol bedellerini ve bir kanalizasyon şebekesinden istifade eden veya etmesi gereken parsel sahipleri teknik altyapı bedellerini ilgili idareye vermedikçe ilgili idarenin bu tesisleri inşa ve ikmal mecburiyeti yoktur.

Mevcut binalarda esaslı değişiklikler ve ilaveler yapılması da bu madde hükümlerine bağlı olmakla beraber, bunların tamirleri için yukarıdaki şartlar aranmaz.

Bu maddenin tatbikinde 6183 Sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri tatbik olunur. Tatbikatla ilgili diğer hususlar imar yönetmeliğinde belirtilir.

İmar planları ilke kararları ile yoğunluk ve yapı düzeninde düzeltme ve yenileme getirilen yerleşik alanlardaki uygulamada mevcut şehirselleme teknik ve sosyal altyapının tevsii ya da yenilenmesi gereken durumlarda, şehirselleme hizmetlerin yerine getirilmesi ile ilgili olarak kanunlarda belirtilen katılma payları bu hizmetlerden yararlanacak arsa, yapı ya da bina sahiplerinden usulünce alınır.

İmar planlarında meskün saha olarak belirtilen yerlerde ise, gayrimenkul sahiplerince pis su

mecralarının, yapının bulunduğu sokaktaki lağım şebekesine veya varsa umumi fosseptiğe bağlanması, lağım şebekesi veya umumi fosseptik olmayan yerlerde mahalli ihtiyaç ve vesaitte göre ilgili idarece verilecek esaslar dahilinde gayrimenkulün içinde, lüzumlu tesisatın yapılması mecburidir. Bu bağlantılar mal sahibi tarafından ilgili idarece yapılacak tebligatla verilecek müddet zarfında yaptırılmadığı takdirde ilgili idare tarafından yıktırılır.

Yeminli serbest mimarlık ve mühendislik bürolarının kuruluşu, yetki alanları ve sorumlulukları:

Madde 24 – (İptal :Ana. Mah. 11/12/1986 tarih ve E. 1985/11, K. 1986/29 sayılı kararı ile.)

Yeminli serbest mimarlık ve mühendislik bürolarının sınıflandırılması:

Madde 25 – (İptal : Ana. Mah. 11/12/1986 tarih ve E. 1985/11, K. 1986/29 sayılı Kararı ile.)

Kamuya ait yapı ve tesisler ile sanayi tesislerinde ruhsat:

Madde 26 – Kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılacak veya yaptırılacak yapılara, imar planlarında o maksada tahsis edilmiş olmak, plan ve mevzuata aykırı olmamak üzere mimari, statik, tesisat ve her türlü fenni mesuliyeti bu kamu kurum ve kuruluşlarınca üstlenilmesi ve mülkiyetin belgelenmesi kaydıyla avan projeye göre ruhsat verilir.

Devletin güvenlik ve emniyeti ile Türk Silahlı Kuvvetlerinin hareket ve savunması bakımından gizlilik arz eden yapılara; belediyeden alınan imar durumuna, kat nizamı, cephe hattı, inşaat derinliği ve toplam inşaat metrekaresine uyularak projelerinin kurumlarınca tasdik edildiği, statik ve tesisat sorumluluğunun kurumlarına ait olduğunun ilgili belediyesine veya valiliklere yazı ile bildirdiği takdirde, 22 nci maddede sayılan belgeler aranmadan yapı ruhsatı verilir.

(Üçüncü fıkra iptal: Ana. Mah. 11/12/1986 tarih ve E. 1985/11, K. 1986/29 sayılı Kararı ile.)

Köylerde yapılacak yapılar ve uyulacak esaslar ⁽¹⁾

Madde 27 –(Değişik: 12/7/2013-6495/73 md.)

Belediye ve mücavir alanlar dışında köylerin köy yerleşik alanlarında, civarında ve mezralarda yapılacak konut, entegre tesis niteliğinde olmayan ve imar planı gerektirmeyen tarım ve hayvancılık amaçlı yapılar ile köyde oturanların ihtiyaçlarını karşılayacak bakkal, manav, berber, köy fırını, köy kahvesi, köy lokantası, tanıtım ve teşhir büfeleri ve köy halkı tarafından kurulan ve işletilen kooperatiflerin işletme binası gibi yapılar için yapı ruhsatı aranmaz. Ancak etüt ve projelerinin valilikçe incelenmesi, muhtarlıktan yazılı izin alınması ve bu yapıların yöresel doku ve mimari özelliklere, fen, sanat ve sağlık kurallarına uygun olması zorunludur. Etüt ve projelerin sorumluluğu müellifi olan mimar ve mühendisleredir. Bu yapılar valilikçe ulusal adres bilgi sistemine ve kadaströ planlarına işlenir. Köy yerleşik alan sınırları dışında kalan ve entegre tesis niteliğinde olmayan ve imar planı gerektirmeyen tarım ve hayvancılık amaçlı yapıların yapı ruhsatı alınarak inşa edilmesi zorunludur. Tarım ve hayvancılık amaçlı yapıların denetimine yönelik fennî mesuliyet 28 inci madde hükümlerine göre mimar ve mühendislerce üstlenilir.

Onaylı üst kademe planlarda aksine hüküm bulunmadığı hâllerde köy yerleşik alan sınırları içinde, jeolojik açıdan üzerinde yapı yapılmasında mahzur bulunan alanlar ile köyün ana yolları ve genişlikleri, hâlihazır harita veya kadaströ paftaları üzerinde il özel idarelerince belirlenir. Belirlenen yollar, ifraz ve tevhit suretiyle uygulama imar planı kararı aranmaksızın kamu yararı kararı alınarak oluşturulur.

Köy yerleşik alan sınırı içerisinde, 3/7/2005 tarihli ve 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu hükümleri uygulanmaz.

Köy yerleşik alan sınırlarının parselleri bölmesi durumunda yerleşik alan sınırı 5403 sayılı Kanun hükümlerine tabi olmaksızın ifraz hattı olarak kabul edilir.

İl çevre düzeni planında açıkça belirtilmediği takdirde, ihtiyaç duyulması hâlinde, köyün gelişme potansiyeli ve gelişme düzeyi de dikkate alınarak köy yerleşik alan sınırları ve özel kanunlara ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla bu alanlarda yapılaşma kararı ve ifraz şartları belediye sınırı il sınırı olan yerlerde büyükşehir belediye meclisi, diğer yerlerde il genel meclisi kararı ile belirlenir. Tespitler kadastro paftasına işlenerek tapu sicilinde belirtilir. İhtiyaç duyulması hâlinde mevcut köy yerleşik alan sınırları il genel meclislerince yeniden belirlenebilir.

İmar planı olmayan köy yerleşik alanı sınırları içerisinde köyün ihtiyacına yönelik olarak ilk ve orta öğretim tesisi, ibadet yeri, sağlık tesisi, güvenlik tesisi gibi yapılar için imar planı şartı aranmaz. Ancak yer seçimi, valilikçe oluşturulan bir komisyonca hâlihazır harita veya kadastro paftaları üzerinde kesin sınırları ile belirlenir. Bu yapı ve tesislere uygulama projelerine göre ilgili yatırımcı kamu kurum ve kuruluşu adına yapı ruhsatı ve yapı kullanma izni verilir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin hususlar Bakanlıkça hazırlanan yönetmelikle belirlenir.

(1) Bu madde başlığı “Ruhsata tabi olmayan yapılar ve uyacakları esaslar” iken 8/8/2011 tarihli ve 648 sayılı KHK’nın 22 nci maddesiyle “Köylerde yapılacak yapılar ve uyulacak esaslar” şeklinde, daha sonra da bu madde başlığı 12/7/2013 tarihli ve 6495 sayılı Kanununun 73 üncü maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

İnşaat, tamirat ve bahçe tanzimi ile ilgili tedbirler ve mükellefiyetler:

Madde 34 – İnşaat ve tamiratın devamı ve bahçelerin tanzim ve ağaçlandırılması sırasında yolun ve yaya kaldırımlarının, belediye veya valiliklere ve komşulara ait yerlerin işgal edilmemesi ve buralardaki yeraltı ve yerüstü tesislerinin tahrip olunmaması ve bunlara zarar verilmemesi, taşıt ve yayaların gidiş ve gelişinin zorlaştırılmaması, yapı, yol sınırına üç metre ve daha az mesafede yapıldığı takdirde her türlü tehlikeyi önleyecek şekilde yapı önünün tahta perde veya münasip malzeme ile kapatılması ve geceleri aydınlatılması, mecburidir.

Yapı, yol kenarına yapıldığı takdirde ilgili idarece takdir edilecek zaruri hallerde yaya kaldırımlarının bir kısmının işgaline yayalar için uygun geçiş sağlamak ve yukardaki tedbirler alınmak şartıyla müsaade olunabilir.

Bu gibi hallerde mülk sahibi veya inşaatı deruhte eden kişi veya kuruluşun sahipleri gelip geçenlere zarar vermeyecek ve tehlikeyi önleyecek tedbirleri alırlar.

Zemin katlarda, dükkan yapılmasına müsaade edilen yapılarda, yaya kaldırımı ile aynı seviyedeki ön bahçeleri yayaya açık bulundurulacak, yayaların can emniyetini tehlikeye düşürecek duvar ve manialar yapılamaz. Bu gibi yerlerde ve parsel hudutlarına merdiven yapılması zaruri hallerde rıht yüksekliği 0,15 metreden fazla olamaz.

Bina ön cephe hattı ile yol arası ve tabii zeminin kazılması:

Madde 35 – Binaların zemin seviyesi altında kat kazanmak maksadıyla, bina cephe hattından yola kadar olan kısımda, zeminin kazılarak yaya kaldırımının seviyesinin altına düşürülmesine müsaade edilmez.

Her ne sebeple olursa olsun evvelce ön bahçeleri yaya kaldırımı seviyesinden 0.50 metreden daha aşağıda teşekkül etmiş bulunan binalarla bu gibi arsaların sahipleri, gelip geçenlerin emniyetini temin etmek üzere, yol kenarına yönetmelikle belirtilen veya civarın karakterine göre ilgili idarece tespit edilen şekilde bahçe duvarı veya parmaklık yapmaya ve gereken emniyet tedbirlerini almaya mecburdurlar.

Yıkılacak derecede tehlikeli yapılar:

Madde 39 – Bir kısmı veya tamamının yıkılacak derecede tehlikeli olduğu belediye veya valilik tarafından tespit edilen yapıların sahiplerine tehlike derecesine göre bunun izalesi için belediye veya valilikçe on gün içinde tebligat yapılır. Yapı sahibinin bulunmaması halinde binanın içindekilere tebligat yapılır. Onlar da bulunmazsa tebligat varakası tebliğ yerine kaim olmak üzere tehlikeli yapıya asılır ve keyfiyet muhtarla birlikte bir zabıtla tespit edilir.

Tebliğati müteakip süresi içinde yapı sahibi tarafından tamir edilerek veya yıktırılarak tehlike ortadan kaldırılmazsa bu işler belediye veya valilikçe yapılır ve masrafı % 20 fazlası ile yapı sahibinden tahsil edilir.

Alakalının fakruhali tevsik olunursa masraf belediye veya valilikçe bütçesinden karşılanır. Tehlike durumu o yapı ve civarının boşaltılmasını icabettiriyorsa mahkeme kararına lüzum kalmaksızın zabıta marifetiyle derhal tahliye ettirilir.

Ek Madde 4 – (Değişik: 12/7/2013-6495/73 md.)

Mera, yaylak ve kışlakların geleneksel kullanım amacıyla geçici yerleşme yeri olarak uygun görülen kısımları valilikçe bu amaçla kurulacak bir komisyon tarafından tespit edilir. Bu yerlerin ot bedeli alınmaksızın tahsis amacı değiştirilerek tapuda Hazine adına tescilleri yapılır. Bu taşınmazlar, bu

madde kapsamında kullanılmak ve değerlendirilmek üzere, belediye ve mücavir alan sınırları içinde kalanlar ilgili belediyelerine, diğer alanlarda kalanlar ise il özel idarelerine veya özel kanunlarla belirlenen ilgili idarelere tahsis edilir. Özel kanunlar kapsamı dışında kalan alanlarda belediyesince veya il özel idaresince geçici yerleşme alanının vaziyet planı ve yapılaşma şartları hazırlanır ve onaylanır. Bu taşınmazlardan kamu hizmetleri için gerekli olanların dışındakiler, il özel idaresince veya belediyesince ve özel kanunlarla belirlenmiş alanlarda ilgili idarece kadastro verileri işlenmiş hâlihazır haritalar üzerine yapılmış vaziyet planına veya onaylı imar planına uygun olarak talep sahiplerine bedeli karşılığında yirmi dokuz yıla kadar tahsis edilebilir. Bu yerlerde umumi ve kamusal yapılar hariç, inşa edilecek yapıların kat adedi bodrum hariç olmak üzere ikiyi, yapı inşaat alanı 200 metrekareyi geçemez. Bu yapıların yöresel mimariye uygun ve yöresel malzeme kullanılmak suretiyle yapılması zorunludur. Bu fıkranın uygulanmasına, bu fıkra kapsamında tahsis edilecek mera, yaylak ve kışlakların il genelindeki toplam mera, yaylak ve kışlakların binde beşini geçmemek üzere oranının belirlenmesine, bu yerlerin kiralanmak suretiyle tahsisine, tahsis sürelerine, yıllık kira bedeli taşınmazın emlak vergisine esas metrekare birim bedeli toplamının yüzde birinden az olmamak üzere tahsis bedellerinin belirlenmesine, tahsil edilen bedellerinin yarısı Hazine payı olarak genel bütçeye gelir kaydedilmek, diğer yarısı ise ilgili belediyeye veya il özel idaresine ait olmak üzere gelirlerin kullanım şekline, tahsis süresinin sona ermesine, komisyonun oluşumuna ve diğer konulara ilişkin esas ve usuller, İçişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığının uygun görüşleri alınarak Bakanlıkça hazırlanan yönetmelikle belirlenir.

Mera, yaylak ve kışlakların 2634 sayılı Kanun uyarınca ilan edilen turizm merkezleri ile kültür ve turizm gelişim bölgeleri kapsamında kalan kısımları, ot bedeli alınmaksızın tahsis amacı değiştirilerek tapuda Hazine adına tescil edilir ve bu yerler, 2634 sayılı Kanun çerçevesinde kullanılmak ve değerlendirilmek üzere Kültür ve Turizm Bakanlığına tahsis edilir.

5490 SAYILI NÜFUS HİZMETLERİ KANUN UYGULAMALARI

NÜFUS CÜZDANLARI

Aile kütüklerine kayıtlı bulunan her Türk vatandaşına nüfus cüzdanı verilmesinde, nüfus müdürlükleri görevlidir.

Nüfus ve uluslararası aile cüzdanı talep belgeleri, nüfus cüzdanı ile başvurulduğunda nüfus müdürlükleri, tarafından düzenlenir. Cüzdan talep belgelerinin elektronik ortamda düzenlenmesi esastır.

Nüfus cüzdanlarına ve uluslararası aile cüzdanlarına hiçbir şekilde kayıt ve işaret konulamaz. Bu cüzdanlar hiçbir kişi, kurum tarafından alıkonulamaz. Ancak, ihtiyaç duyulan hallerde kurumlar bir suretini (Cüzdan fotokopisini) saklayabilir.

MERKEZ-MAHALLE VE KÖY MUHTARLARIMIZ :

Vatandaşlarımızın cüzdanını kayıp etmeleri halinde;

- Kişi 18 yaşını doldurduğu halde kimliğine fotoğraf yapıştırmadıysa,

- Kimliğindeki fotoğraf yada seri numaraları belirgin değilse,

- Nüfus cüzdan talep belgesi düzenleyeceklerdir.

Yenileme–değiştirme nedeni ile vatandaşlarımız cüzdanlarını değiştirmek istediklerinde,cüzdan talep belgelerini nüfus müdürlüğümüz düzenleyip, vatandaşların nüfus cüzdanlarını vereceklerdir.

Ancak 2001 yılından önce alınan nüfus cüzdanları için köy veya mahalle muhtarlarımız köyünde yada mahallesinde ikamet eden vatandaşlarımıza Nüfus Cüzdanı Talep Belgesi düzenlemekle yükümlüdürler.

1- Bu belgeleri muhtarlarımız, elektronik ortamda düzenlenmesinin mümkün olmadığı durumlarda daktilo veya mürekkepli kalemle, matbaa harfleri ile okunaklı bir şekilde yazılmak suretiyle de düzenleyeceklerdir.

2- Nüfus Cüzdanı Talep Belgesini onaylayan muhtar belgenin onay bölümüne mutlaka; Adını, Soyadını, nerenin (mahalle/ köy) muhtarı olduğunu ve düzenlediği tarihi yazıp okunaklı bir şekilde mühürleyip imzaladıktan sonra ilgisine verecektir.

Fotoğrafların kanun ve yönetmeliğimizde belirtildiği gibi son 6 ay içinde çekilmiş olması belgedeki fotoğraf ile elindeki fotoğrafın aynı ve renkli olması gerektiği ilgisine anlatılacak, fotokopi ve bilgisayarda çoğaltılan fotoğraflar kesinlikle kullanılmayacaktır. Çünkü fotokopi ve bilgisayarda çoğaltılan fotoğraflar prese girdiği anda nüfus cüzdanı bozulmaktadır.

Bazı muhtarlarımızın ise; kayıptan cüzdan talep belgesini düzenlerken sadece imzasını mührünü basıp formu boş olarak vatandaşlarımıza verdiği tespit edilmiş olup, kesinlikle vatandaşlarımızın cüzdan talep belgeleri, içersindeki bilgiler doldurulmadan verilmeyecektir. Bazı vatandaşlarımız art niyetli olabilir ve başkasının yerine nüfus cüzdanı alabilirler. Bu durumda bütün sorumluluk cüzdan talep belgesini boş veren muhtarlara aittir.

Yapıştırılacak Fotoğraflar :

Yukarıda belirtildiği gibi, Nüfus ve uluslararası aile cüzdanlarına yapıştırılacak fotoğrafların, renkli ve ön cepheden baş açık, sivil giysilerle çekilmiş olması

ve kişinin son halini göstermesi bakımından son altı ay içerisinde çekilmiş olması gerekir. Kadınların alın, çene ve yüzleri açık olmak şartıyla başörtülü fotoğrafları da kabul edilir.

Fotokopi veya bilgisayarda çoğaltılan fotoğraflar zamanla niteliklerini kaybettiğinden kabul edilip işleme alınmaz.

Nüfus veya uluslararası aile cüzdanı talep belgesi ile nüfus veya uluslararası aile cüzdanına yapıştırılacak fotoğrafların aynı olması zorunludur.

Talep edilmediği sürece on beş yaşından küçüklerin nüfus cüzdanına ve nüfus cüzdanı talep belgelerine fotoğraf yapıştırılmaz. On beş yaşından büyük çocuklar için, ya da fotoğraflı nüfus cüzdanı düzenlenirken, fotoğraflı nüfus cüzdanı talep belgesi düzenlenecektir.

Nüfus veya uluslararası aile cüzdanı talep belgesi ile nüfus veya uluslararası aile cüzdanına yapıştırılacak fotoğrafların aynı olması zorunludur.

Talep edilmediği sürece on beş yaşından küçüklerin nüfus cüzdanına ve nüfus cüzdanı talep belgelerine fotoğraf yapıştırılmaz. On beş yaşından büyük çocuklar için, ya da fotoğraflı nüfus cüzdanı düzenlenirken, fotoğraflı nüfus cüzdanı talep belgesi düzenlenecektir.

Kimlere Verileceği :

1- Düzenlenen nüfus cüzdanının; ergin olanların kendilerine veya resmî vekiline, ergin olmayanların ise ana veya baba ya da vasileri ile çocuğu aile kütüklerine tescil ettirmek için bildirimde bulunma yetkisi olan kişiye verilmesi esastır.

2- Evlilik birliğinin mahkeme kararı ile son bulması halinde; ergin olmayan çocuğa ait nüfus cüzdanı velayeti haiz olan ana veya babaya verilir.

3- Ergin olmayan çocuğun ana ve babası yurt dışında veya ölmüş ise mahkeme tarafından vasi tayin edilen kişi nüfus cüzdanı almaya yetkilidir.

4- 18yaşını dolduran vatandaşımız, nüfus cüzdanını kendisi almakla yükümlüdür. Kimse kimsenin nüfus cüzdanını alamaz. Evli çiftler birbirinin nüfus cüzdanını alamazlar.

Nüfus Cüzdanı Örneği :

Nüfus cüzdanı örneği, talep eden resmî kurum veya noter tarafından aslına uygun olarak düzenlenir ve onaylanır.

Nüfus cüzdanı örneği düzenleme yetkileri olmakla birlikte, nüfus müdürlükleri örnek düzenlemekle yükümlü değildirler.

ADRES

Önemli Hususlar :

Ulusal adres veri tabanının kaynağını oluşturan numaralama çalışması, belediye olan yerlerde belediyeler, belediyesi olmayan yerlerde ise İl Özel İdareleri tarafından yapılmaktadır. Bu sebeple yeni konut alan bireyler adres kayıt sistemindeki yerini ilçede ise belediyeden, köylerde ise özel idaredeki numarataj servislerinden alıp adres kayıtlarını nüfus müdürlüğünden yaptırabilirler.

Yerleşim yeri bir kimsenin sürekli kalma niyetiyle oturduğu yerdir. Yerleşim yeri dışında kalan ve geçici süre ile oturuş yazlık, kışlık, ikinci veya üçüncü gibi konutlar da kişinin talebi halinde diğer adres olarak tutulur.

Bir kimsenin aynı zamanda birden çok yerleşim yeri olamaz. Bir yerleşim yerinin değiştirilmesi yenisinin edinilmesine bağlıdır.

Önceki yerleşim yeri belli olmayan veya yabancı ülkedeki yerleşim yerini bıraktığı hâlde Türkiye'de

henüz bir yerleşim yeri edinmemiş olan kimsenin hâlen oturduğu yer, yerleşim yeri sayılır denmektedir.

Velâyet altında bulunan çocuğun yerleşim yeri, ana ve babasının; ana ve babanın ortak yerleşim yeri yoksa, çocuğun kendisine bırakıldığı ana veya babanın yerleşim yeridir. Diğer hâllerde çocuğun oturma yeri, onun yerleşim yeri sayılır.

Öğrenci yurdu, pansiyon vb. amaçlı geçici kalmalarda yerleşim yeri adresi ana babasının yerleşim yeri adresidir.

Yerleşim yeri adresi aynı konut olan ailenin ergin fertleri birbirlerinin yerine adres beyanında bulunabilirler.

Vesayet altındaki kişilerin yerleşim yeri, bağlı oldukları vesayet makamının bulunduğu yerdir. (TMK 21.maddesi)

Bir öğretim kurumuna devam etmek için bir yerde bulunma ya da eğitim, sağlık, bakım veya ceza kurumuna konulma, yeni yerleşim yeri edinme sonucunu doğurmaz. (TMK 22. maddesi)

Yerleşim yeri adresi beyan ve tescil edilmedikçe diğer adres tescil edilmez.

Yerleşim yeri ve diğer adreslerin tutulmasında kişilerin adres beyan formundaki yazılı beyanı esas alınır. Bildirim nüfus müdürlüklerine, kurumlara ve dış temsilciliklere şahsen yapılır. Adres beyan formundaki bildirimler aksi sabit oluncaya kadar geçerlidir.

Yerleşim yeri adresi aynı konut olan ailenin ergin fertleri birbirlerinin yerine adres beyanında bulunabilirler.

Noterden verilen temsil yetkisini ve bunun kapsamını belirten yazılı belgeyi ibraz edenler, adres ile ilgili beyanda bulunabilirler.

Çocukların ve kısıtlıların adresleri veli, vasi, kayyım, bunların bulunmaması halinde, çocuğun büyük ana, büyük baba veya ergin olan kardeşleri ya da çocuğu yanında bulunduranlar tarafından bildirilir.

Yatılı okul, hastane, huzur evi, yetiştirme yurdu, cezaevi, öğrenci yurdu gibi yerlerde kalanların adresleri ilgili kurum yetkililerince bildirilir.

Vesayet altındakilerin yerleşim yeri adresleri bağlı buldukları vesayet makamınca nüfus müdürlüğüne bildirilir.

Engellilik, yaşlılık, hastalık gibi beyanda bulunmaya engel hali bulunanlardan yerine beyanda bulunabilecek yakını olmayan kimsesizlerin adres kayıtlarına ilişkin bildirimleri; muhtarlarca bulunduğu yerin nüfus müdürlüğüne yapılır.

Adres bildirme süresi 20 (Yirmi) iş günüdür.

Adrese ilişkin bildirim, şahsen nüfus müdürlüğüne gidilerek yapılacağı gibi kişinin Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, kimliğine ilişkin bilgiler ve sayısal imzasının bulunması kaydıyla elektronik ortamda; bunun mümkün olmaması halinde posta ile yapılabilir.

Yurt dışında yaşayan vatandaşlar tarafından adrese ilişkin bildirimler dış temsilciliklere, dış temsilcilik bulunmaması halinde kayıtlı oldukları yerin nüfus müdürlüğüne posta ile yapılır.

Nüfus müdürlüklerince her ayın ilk haftasında adres değişikliğine ilişkin listeler (Form D Listeleri) muhtarlıklara bildirilir.

Muhtarlar; nüfus müdürlüklerince kendilerine iletilen adres değişikliklerine ilişkin bildirim listeleri (Form D) ile müstakil farklı yerleşim yeri ve diğer adres bilgilerini belirleyip, liste üzerinde gerekli

düzeltilme ve ilaveleri yaptıktan sonra (o adreste ikamet edenlere İKAMET ETMEKTEDİR, ikamet etmeyenlere ise İKAMET ETMEMEKTEDİR yazarak) , her ayın son haftası içinde bağlı bulunulan İlçenin Nüfus Müdürlüğü'ne teslim ederler.

Yerleşim yeri ve diğer adres belgesinin geçerlilik süresi düzenleme tarihinden itibaren 30 gündür.

5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun 48 inci maddesinin dördüncü fıkrasında “Yerleşim yeri adresi, kişilerin diğer adreslerinde kendilerine hizmet verilmesini engellemez; diğer adreslerin kayıtlarda bulunmaması bu adreslere hizmet verilmemesi sonucunu doğurmaz.” hükmü öngörülmüştür.

Bu nedenle diğer adres beyanına göre nüfus cüzdanı düzenlenmesi, evlenme yapılması ve uluslararası aile cüzdanı düzenlenmesinde sakınca bulunmamaktadır.

Adres bilgisini;

- a) Bakanlık,**
- b) Kurumlar,**
- c) Kaydın sahipleri almaya yetkilidir.**

ADRES BEYAN FORMLARI

Nüfus müdürlükleri adres beyanlarının tescilinden sonra vatandaşları adres beyan formu (Form-A) veya alındı belgesi ile birlikte muhtarlara yönlendiremezler.

Muhtarlar mahallelerine (köyelerine) kaydolan vatandaşları Form-D'ler aracılığı ile takip etmekle yükümlüdür.

YERLEŞİM YERİ BELGELERİ

Adres Kayıt Sistemi Yönetmeliği gereğince

Mahalle ve Köy Muhtarlarının resimli veya resimsiz olarak Yerleşim Yeri Belgesi, İkamet İlmühaberi ve benzeri belgeleri gerek bilgisayar ortamında gerek elle, gerek ise daktilo ile doldurarak düzenleme yetkileri yoktur.

Yerleşim Yeri ve Diğer Adres belgesini resimsiz olarak elektronik ortamda İlçe Nüfus Müdürlüğü ile KPS Hizmet Sözleşmesi imzalayan Muhtarlıklar <https://maks.nvi.gov.tr/> (Mekansal Adres Kayıt Sistemi) web adresinden kendilerine verilen kullanıcı adı ve şifre girişi yaparak verebilirler.

MEKANSAL ADRES KAYIT SİSTEMİNDE MUHTARLARIN SORUMLULUKLARI

Muhtar, Kanunla / mevzuatla kendisine verilen görevleri yerine getirebilmek maksadı ile sınırlı olarak bu bilgileri kullanabilir.

Mekansal Adres Kayıt Sistemi veri tabanındaki bilgiler yürürlükteki mevzuat ve bu anlaşmada belirtilen esas ve amaçlar doğrultusunda kullanılacaktır.

KİMLİK PAYLAŞIM SİSTEMİNDE MUHTARLARIN SORUMLULUKLARI

Muhtar, Mekansal Adres Kayıt Sistemi'nden alınacak verilerin gizliliğini ve güvenliğini koruyacaktır.

Muhtar görevinden ayrılması, muhtarlık görevinin bitmesi halinde İlçe Nüfus Müdürlüğü'ne bildirmekle mükelleftir. Sistemi kullanmaya devam etmesi kesinlikle yasaktır.

Muhtar Mekansal Adres Kayıt Sistemi'nden elde edilecek bilgilerin hukuki sonuçlarından mükelleftir.

Muhtara verilen şifrelerin başkalarıyla paylaşılması yasaktır.

Muhtar tarafından anlaşmada belirlenen esaslar dışında sorgulama yapılması halinde muhtarın sistemden bilgi alması Bakanlıkça tek taraflı olarak engellenir.

Muhtarlar anlaşmalarda belirtilen esaslara uymakla yükümlüdürler. Bu yükümlülük, kamu görevlilerinin görevlerinden ayrılmalarından sonra da devam eder.

İş bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden sonra mevzuatta değişikliğin olması halinde bu durum anlaşmaya yansıtılır.

5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun 67.maddesine göre Gerçek dışı beyan

1) Gerçeğe aykırı yerleşim yeri veya cüzdan talep belgesi veren köy veya mahalle muhtarları ile herhangi bir işlem sebebiyle nüfus müdürlüğüne gerçek dışı beyanda bulunanlar ve bunlara tanıklık edenler altı aydan dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

2) Adrese ilişkin yükümlülükleri yerine getirmeyen ve yasaklara aykırı hareket eden kamu görevlileri 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun kamu idaresinin güvenirliliğine ve işleyişine karşı suçlara ilişkin hükümlerine göre cezalandırılır.

EVLENME

5490 SAYILI NÜFUS HİZMETLERİ KANUNUNUN 22/2 MADDESİNE GÖRE:

Evlendirme memuru; belediye bulunan yerlerde belediye başkanı veya bu iş ile görevlendireceği memur, köylerde muhtardır. İl Nüfus ve Vatandaşlık Müdürleri, nüfus müdürleri ve dış temsilciliklerde de evlendirme memurluğu yetkisi ve görevi vardır. Eşlerden birinin yabancı olması halinde

evlendirmeye, belediye evlendirme memurlukları ile Nüfus Müdürleri yetkilidir.

Evlendirme Yönetmeliğinin 3.maddesine göre Memurların Nitelikleri

Evlendirme memuru olarak görevlendirilecek memurların öncelikle öğrenim dereceleri benzerlerinden yüksek, konuşma yeteneği iyi ve diksiyonu düzgün bulunanlar arasında genel kültür ve davranışları bakımından olumlu olanlar seçilir.

Evlendirme yönetmeliği İlçe Nüfus Müdürlerinin Görev, Yetki ve Sorumluluklarını şu şekilde ifade etmektedir.

İlçe nüfus müdürleri, evlendirme işlemlerinin ilçe seviyesinde eksiksiz olarak ve mevzuata uygun bir şekilde yürütülmesini sağlar, takip eder ve denetler.

İlçe nüfus müdürleri bu görevlerin mevzuata uygun bir şekilde yürütülmesinden dolayı Kaymakama / Valiye karşı sorumludurlar.

Türk Medeni Kanununun 124 ve devamı maddeleri Evlenme Ehliyetinin koşullarını şu şekilde belirlemektedir.

I. Yaş

Erkek veya kadın on sekiz yaşını doldurmadıkça evlenemez.17 yaşını dolduran kadın ve erkek anne baba izniyle evlenebilir. Ancak, hâkim olağanüstü durumlarda ve pek önemli bir sebeple on altı yaşını doldurmuş olan erkek veya kadının evlenmesine izin verebilir. Olanak bulundukça karardan önce ana ve baba veya vasi dinlenir.

II. Ayırt etme gücü

Ayırt etme gücüne sahip olmayanlar evlenemez.

III. Yasal temsilcinin izni

1. Küçükler hakkında

Küçük, yasal temsilcisinin izni olmadıkça evlenemez.

2. Kısıtlılar hakkında

Kısıtlı, yasal temsilcisinin izni olmadıkça evlenemez.

3. Mahkemeye başvurma

Hâkim, haklı sebep olmaksızın evlenmeye izin vermeyen yasal temsilciyi dinledikten sonra, bu konuda başvuran küçük veya kısıtlının evlenmesine izin verebilir.

Medeni Kanun 129. Maddesine göre Evlenme engelleri

Yeniden evlenmek isteyen kimse, önceki evliliğinin sona ermiş olduğunu ispat etmek zorundadır.

Gaipliğine karar verilen kişinin eşi, mahkemece evliliğin feshine karar verilmedikçe yeniden evlenemez.

Akıl hastaları, evlenmelerinde tıbbî sakınca bulunmadığı resmî sağlık kurulu raporuyla anlaşılmadıkça evlenemezler.

Kadın için bekleme süresi

Evlilik sona ermişse, kadın, evliliğin sona ermesinden başlayarak üç yüz (300) gün geçmedikçe evlenemez.

Doğurmakla süre biter.

Kadının önceki evliliğinden gebe olmadığını anlaşılması veya evliliği sona eren eşlerin yeniden birbiriyle evlenmek istemeleri hâllerinde mahkeme bu süreyi kaldırır.

Evlenme başvurusunda birbiriyle evlenecek

erkek ve kadın, içlerinden birinin oturduğu yer evlendirme memurluğuna birlikte başvururlar.

Evlendirme memuru, belediye bulunan yerlerde belediye başkanı veya bu işle görevlendireceği memur, köylerde muhtardır.

Başvuru, evlenecekler tarafından yazılı veya sözlü olarak yapılır.

EVLENDİRME YÖNETMELİĞİ'NE GÖRE EVLENME İÇİN GEREKLİ BELGELER

a) İki örnek olarak düzenlenen evlenme beyannamesi.

b) Fotoğraflı nüfus cüzdanı örneği.

c) Resmî veya özel sağlık kurum ve kuruluşlarından alınacak sağlık raporu/resmi sağlık kurulu raporu.

ç) Rıza belgesi. (17 YAŞINI DOLDURANLAR İÇİN ANNE BABA RIZASI)

d) Vesikalık fotoğraf. (4 adet)

e) Nüfus kayıt örneği veya evlenme ehliyet belgesi.

Evlenme izni

Evlendirme memuru, evlenme koşullarının varlığını tespit ederse, evlenecekler evlenme gün ve saatini bildirir veya isterlerse evlenme izni belgesini verir. (TMK 139 maddesi)

Evlenme, evlendirmeye yetkili bir görevli önünde en az iki tanıkla birlikte ve bizzat tarafların huzuru ile aleni olarak yapılır.

Vekâletname ile evlenme yapılamaz.

Evlenme Yönetmeliğine göre Evlenmede Şahit olacak kişi ergin ve mümeyyiz olmalı, tanıklık ettiği kişiyi tanınması gerekir.

Evlenme törenleri günlük çalışma saatleri içerisinde yapılır ancak tarafların isteği üzerine çalışma saatleri dışında veya hafta sonu ya da resmi tatil günlerinde özel yer ve salonlarda tören yapılabilir.

Tören Yerleri olarak Evlendirme Yönetmeliği

Evlenme törenlerinin ilgili makamlarca bu iş için tahsis edilmiş olan resmi salon veya yerlerde yapılması esastır.

Ancak tarafların isteği üzerine;

a) İkametgâhlarda, özel bina veya salonlarda,

b) Tutuklu veya hükümlüler için cumhuriyet savcılığınca izin verilmesi üzerine ceza veya tutukevinde, evlenme yapılabilir.

c) Hastalar için baştabibin veya müdürün izin vermesi üzerine hastanelerde tören yapılabilir.

EVLENME KONUŞMA METNİ

EVLENDİRME MEMURU:

KADINA : Adınız, Soyadınız ?

ERKEĞE : Adınız, Soyadınız ?

TANIKLARA : Adınız, Soyadınız ?

ÇİFTLERE : Evlenme isteğinizi beyan ettiniz. Beyanlarınıza ve evlenmek için ibraz etmiş olduğunuz belgelere göre evlenmeye engel halinizin olmadığı anlaşılmıştır. Bir kere de sayın tanıklar ve bizlerin huzurunda söyleyiniz.

KADINA : Sayın hiç kimsenin baskısı altında kalmadan özgür iradenizle ve kendi arzunuzla ile evlenmek istiyor musunuz ?

KADIN : Evet

ERKEĞE : Sayın hiç kimsenin baskısı altında kalmadan özgür iradenizle ve kendi arzunuzla ile evlenmek istiyor musunuz ?

ERKEK : Evet

TANIKLARA : Sayın ile.....”in evlenme beyanlarını duydunuz. Tanıklık ediyor musunuz ?

TANIK : Evet

TANIK : Evet

“EVET” CEVABINDAN SONRA
EVLENDİRME MEMURU, ÇİFTELERE:

Benim ve tanıkların huzurunda evlenme isteğinizi beyan ettiniz.

Evlenmeye engel bir halinizin olmadığı tespit edilerek, evlenmeniz yapılmıştır.

Yasaların bana verdiği yetkiye dayanarak, sizleri karı-koca ilan ediyorum. Hayırlı olsun.

Evliliğinizi; evlenme kütüğüne işledim. Nüfus aile kütüklerinize de tescil ettireceğim.

Buyurun, evlenmeyi imza ediniz. Bu imzalarla aile birliğiniz kurulmuştur.

Evlenmede asıl olan, aile birliğinin ömür boyu huzur ve mutluluk içerisinde korunmasıdır.

Sürdürülebilir bir evlilik, karşılıklı sevgi, saygı ve hoşgörüyü bağlıdır.

İyi günlerinizde olduğu gibi, kötü ve sıkıntılı günlerinizde de sevgi ve saygı çerçevesinde birbirinize destek ve yardımcı olmalısınız.

Aranızdaki bu dayanışma, çocuklarınızın da mutluluklarının temeli olacaktır.

Sağlık ve mutluluklar dilerim.

Aile Cüzdanı

Evlenen her çifte evlendirme memurluğunca düzenlenmiş bir aile cüzdanı verilir. Aile cüzdanının alınması ve cüzdana kaydedilmiş şahısların kişisel durumlarında meydana gelen değişikliklerin bu cüzdana işlettirilmesi, eşlerden biri tarafından yaptırılır.

Evlenme sonrasında nüfus müdürlüğüne veya dış temsilciliklerimize yapılan müracaatlar üzerine düzenlenen aile cüzdanı eşlerden birine veya özel temsil yetkisini kapsayan noterden onaylı vekillik belgesini ibraz eden kişiye verilir. Uluslararası aile cüzdanı Milletlerarası Ahvali Şahsiye Komisyonunca hazırlanan XV numaralı Uluslararası Bir Aile Cüzdanı İhdasına İlişkin Sözleşme ile belirlenen esaslara göre doldurulacaktır.

Evlenmenin Nüfus İdaresine Bildirilmesi ve Aile Kütüklerine Tescili

Yurt içinde yetkili Türk makamları önünde yapılan evlenmeler; evlenmenin yapıldığı tarihten itibaren on gün içinde usulüne uygun olarak düzenlenecek evlenme bildirim formu ile o yerin nüfus müdürlüğüne bildirilir.

Nüfus İdaresinin Yetkisi

Nüfus idareleri, evlenmeyi aile kütüklerine tescil ederken evlenmenin mutlak butlan sebeplerinden biri ile malul olduğunu tespit ettikleri takdirde, tescil

işlemini sonuçlandırmakla beraber gerekli bilgilerle birlikte durumu cumhuriyet savcılığına bildirirler.

Kıyafet

Evlendirme memuru, evlendirme töreninde modeli Genel Müdürlükçe belirlenen özel bir cübbe giyer.

Denetleme

Evlendirme yönetmeliğinin 53 maddesine göre Genel Müdür ve mülkiye müfettişleri bütün evlendirme daire ve memurluklarını; Genel Müdürlükçe görevlendirilecek yetkililer, valiler, kaymakamlar, il ve ilçe nüfus müdürleri ve belediye başkanları, ilgili evlendirme daire ve memurlarını denetlemeye yetkilidirler.

EVLENDİRME YÖNETMELİĞİNİN 56. MADDESİNE GÖRE CEZA HÜKÜMLERİ

a) Evli olmasına rağmen, başkasıyla evlenme işlemi yaptıran,

b) Kendisi evli olmamakla birlikte, evli olduğunu bildiği bir kimse ile evlilik işlemi yaptıran,

Gerçek kimliğini saklamak suretiyle bir başkasıyla evlenme işlemi yaptıran,

c) Aralarında evlenme olmaksızın evlenmenin dinsel törenini yaptıranlar,

d) Evlenme akdinin kanuna göre yapılmış olduğunu gösteren belgeyi görmeden bir evlenme için dinsel tören yapan kimseler hakkında,

5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 230 uncu maddesi uyarınca işlem yapılmak üzere durum belgelerle birlikte Cumhuriyet savcılığına intikal ettirilir.

BATIL OLAN EVLENMELER (MEDENİ KANUN 145. MADDESİ)

Mutlak Butlan

Eşlerden birinin evlenme sırasında evli bulunması,

Eşlerden birinin evlenme sırasında sürekli bir sebeple ayırt etme gücünden yoksun bulunması,

Eşlerden birinde evlenmeye engel olacak derecede akıl hastalığı bulunması,

Eşler arasında evlenmeye engel olacak derecede hısımlığın bulunması.

**TAŞINMAZ MAL ZİLYEDLİĞİNE YAPILAN
TECAVÜZLERİN
ÖNLENMESİ HAKKINDA KANUN**

Kanun Numarası : 3091

Kabul Tarihi : 4/12/1984

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Amaç ve Kapsam

Madde 1 – Bu Kanun; gerçek veya tüzelkişilerin zilyed bulunduğu taşınmaz mallarla kamu idareleri, kamu kurumları ve kuruluşları veya bunlar tarafından idare olunan veya Devlete ait veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan sahihsiz yerlere veya menfaati umuma ait olan taşınmaz mallara yapılan tecavüz veya müdahalelerin, idari makamlar tarafından önlenmesi suretiyle tasarrufa ilişkin güvenliği ve kamu düzenini sağlar.

Görev

Madde 2 – Taşınmaz mallara tecavüz veya müdahale edilmesi halinde; taşınmaz mal merkez ilçe sınırları içinde ise, il valisi veya görevlendireceği vali yardımcısı, diğer ilçelerde ise kaymakamlar tarafından bu tecavüz veya müdahalenin önlenmesine karar verilir ve taşınmaz mal yerinde zilyedine teslim edilir.

Başvuru

Madde 3 – Taşınmaz mala yapılan tecavüz veya müdahalenin önlenmesi için, yetkili makamlara başvurmaya, o taşınmaz malın zilyedi, zilyed birden fazla ise içlerinden biri yetkilidir.

Kamu idareleri, kamu kurumları ve kamu kuruluşları ile tüzelkişilerin başvuruları, taşınmaz malın ait olduğu idare, kurum, kuruluş ve tüzelkişinin yetkilisi tarafından yapılır.

Köye ait taşınmaz mallara yapılan tecavüz veya müdahalelerde, köy halkından herhangi biri de yetkili makama başvuruda bulunabilir.

Vali veya kaymakam görev alanları içinde bulunan kamu idarelerine, kamu kurumlarına ve kuruluşlarına ait veya bunlar tarafından idare olunan veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan sahipsiz yerlere veya menfaati umuma ait olan taşınmaz mallara tecavüz veya müdahalede bulunulduğunu öğrendiklerinde, soruşturmayı doğrudan doğruya yaptırırlar ve sonucu karara bağlarlar.

Başvuruda bulunma süresi

Madde 4 – Yetkililerin; tecavüz veya müdahalenin yapıldığını öğrendikleri tarihten altmış gün içinde, idari makama başvuruda bulunmaları gerekir. Ancak, tecavüz veya müdahalenin oluşundan itibaren bir yıl geçtikten sonra bu makamlara başvuruda bulunulamaz.

Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerle menfaati umuma ait olan taşınmaz mallara yapılan tecavüz veya müdahalelerde süre aranmaz.

Kararların kesinliği

Madde 7 – Bu Kanuna göre verilen kararlar idari yargı yolu açık olmak üzere kesindir. Ancak, açık olan yazı ve hesap hataları karar veren yetkili makamca kendiliğinden düzeltilir. Taşınmaz mal üzerinde üstün sayılabilecek bir hakkı olduğunu iddia edenlerin yargı yoluna başvurması gerektiği kararda belirtilir.

Kararın uygulanması ve güvenlik kuvvetlerinin görevi

Madde 9 – Tecavüz veya müdahalenin önlenmesi hakkındaki kararlar, karar vermeye yetkili amirce görevlendirilecek infaz memuru tarafından, taşınmaz malın yerinde ve o andaki durumu ile zilyedine, tüzelkişiliğe veya kamu idareleri, kamu kurumları ve kuruluşlarına teslim edilmesi suretiyle yerine getirilir.

Karar gereğinin, kararın infaz memuruna geldiği tarihten itibaren en geç 5 gün içinde yerine getirilmesi zorunludur.

Karar vermeye yetkili makamın gerekli göreceği durumlarda, infaz memuruna teknik yönden yardımcı olmak üzere yeteri kadar memur görevlendirilir.

Mahallin en büyük mülki idare amirinin yazılı emri ile güvenlik kuvvetlerince, gerek soruşturma, gerekse kararın yerine getirilmesi sırasında mahallinde, gerekli önlemler alınır.

İkinci ve daha sonraki tecavüzler

Madde 12 – Taşınmaz mala aynı mütevaciz tarafından ikinci defa veya onun yararına başkaları tarafından bilerek ilk defa tecavüz veya müdahalelerle ilgili başvurularda da birinci başvuruda olduğu gibi soruşturma yapılır ve sonucu karara bağlanır.

Tecavüz veya müdahale varsa 9 uncu madde hükümlerine göre karar uygulanır, her iki kararla ilgili dosya, karar vermeye yetkili makamlarca, 15 inci maddeye göre işlem yapılmak üzere adli mercilere gönderilir.

Yürütmenin durdurulması

Madde 13 – (İptal: Anayasa Mahkemesi'nin 3/6/2010 tarihli ve E.: 2008/77, K.: 2010/77 sayılı Kararı ile.)

İhtiyati tedbirler

Madde 14 – Başvuru sırasında, taraflar arasındaki taşınmaz mal anlaşmazlığı hakkında mahkemece ihtiyati tedbir kararı verilmiş veya anlaşmazlık dava konusu yapılmış ise bu Kanun hükümleri uygulanmaz.

Bu Kanuna göre idari makam tarafından verilmiş bir önleme kararı varken, taraflarca taşınmaz mal anlaşmazlığına ilişkin dava açılmadan adli mercilerce ihtiyati tedbir kararı verilemez.

İKİNCİ BÖLÜM

Ceza Hükümleri

İkinci tecavüze ilişkin cezalar

Madde 15 – Mahkeme kararıyla kendisine teslim edilmeksizin aynı taşınmaz mala ikinci defa yapılan tecavüz veya müdahale, ister tecavüz veya müdahalesi önceden önlenen kimse tarafından, isterse başkaları tarafından birinci müteceviz yararına ilk defa yapılmış olsun, fiil daha ağır bir cezayı gerektiren ayrı bir suç teşkil etmediği takdirde, bu suç işleyenler hakkında;

a) Taşınmaz mal, kamu kurum veya kuruluşlarına ait bulunuyorsa veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan sahipsiz veya umumun menfaatine ait yerlerden ise altı aydan iki yıla kadar; şayet taşınmaz mal diğer tüzelkişilere veya gerçek kişilere ait ise üç aydan bir yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

b) Tecavüz veya müdahale silahlı bir kişi veya silahsız olsalar dahi birden fazla kişiler tarafından yapıldığı takdirde (a) bendindeki cezalar bir kat artırılarak hükmolunur.

c) Tecavüz veya müdahale taşınmaz malı aralarında paylaşmak veya ortaklaşa kullanmak

amacıyla iki veya daha çok kişinin birleşmesiyle işlenirse (b) bendi ile artırılan ceza ayrıca üçte bir oranında artırılır. Bu amaçla birleşen kişilerden en az birisinin silahlı olması halinde ise (b) bendi ile artırılan ceza ayrıca yarı oranında artırılarak hükmolunur.

MERA KANUNU

Kanun Numarası : 4342

Kabul Tarihi : 25/2/1998

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

Madde 1 – Bu Kanunun amacı; daha önce çeşitli kanunlarla tahsis edilmiş veya kadimden beri kullanılmakta olan mera, yaylak, kışlak ve kamuya ait otlak ve çayırların tespiti, tahdidi ile köy veya belediye tüzel kişilikleri adına tahsislerinin yapılmasını, belirlenecek kurallara uygun bir şekilde kullandırılmasını, bakım ve ıslahının yapılarak verimliliklerinin artırılmasını ve sürdürülmesini, kullanımlarının sürekli olarak denetlenmesini, korunmasını ve gerektiğinde kullanım amacının değiştirilmesini sağlamaktır.

Kapsam

Madde 2 – Bu Kanun, mera, yaylak ve kışlak alanları ile umuma ait çayır ve otlak alanları kapsar.

Tanımlar

Madde 3 – Bu Kanunda geçen;

a) **Mera Vasıf ve Kapasitesi:** Meraların verimliliklerine göre sınıflandırılmasını,

b) **Bakanlık:** Tarım ve Köyişleri Bakanlığını,

c) **Çayır:** Taban suyunun yüksek bulunduğu veya sulanabilen yerlerde biçilmeye elverişli, yem üretilen ve genellikle kuru ot üretimi için kullanılan yeri,

d) Mera: Hayvanların otlatılması ve otundan yararlanılması için tahsis edilen veya kadimden beri bu amaçla kullanılan yeri,

e) Yaylak: Çiftçilerin hayvanları ile birlikte yaz mevsimini geçirmeleri, hayvanlarını otlatmaları ve otundan yararlanmaları için tahsis edilen veya kadimden beri bu amaçla kullanılan yeri,

f) Kışlak: Hayvanların kış mevsiminde barındırılması ve otundan yararlanılması için tahsis edilen veya kadimden beri bu amaçla kullanılan yeri,

g) Otlatma Hakkı: Bir veya birden fazla köy veya belediyeye tahsis edilmiş olan mera, yaylak ve kışlaklarda, çiftçilerin her birinin müşterek otlatılabileceği büyükbaş hayvan birimi sayısını,

h) Otlatma Kapasitesi: Belli bir alanda ve eşit zaman aralıkları ile uzun yıllar bitki örtüsüne, toprak, su ve diğer tabii kaynaklara zarar vermeden otlatılabilecek büyükbaş hayvan birimi miktarını,

ı) Tahsis: Çayır, mera, yaylak ve kışlakların kullanımlarının verimlilik ve sosyal adalet ilkelerine uygun şekilde düzenlenerek, münferiden ya da müştereken yararlanılmak üzere bir veya birkaç köy ya da belediyeye bırakılmasını,

i) Tahdit: Çayır, mera, yaylak ve kışlak arazisi olduğuna karar verilen yerlerin sınırlarının usulüne uygun olarak ülke nirengi sistemine dayalı 1/5000 ölçekli haritalar üzerinde belirtilmesini ve bu sınırların arazi üzerinde kalıcı işaretlerle işaretlenmesini,

j) Tespit: Bir yerin mera, yaylak ve kışlak arazisi olup olmadığının resmi evrakla ve bilirkişi ifadeleri ile belgelendirilmesini,

k) Komisyon: Mera komisyonunu,

l) Teknik Ekip: Komisyonuna bağlı olarak görev yapacak ekipleri,

m) Otlak: Mera ile aynı niteliklere sahip yeri,

n) Büyükbaş Hayvan Birimi: Hayvan sayısının, bir büyükbaş hayvan birimi olan 500 kg canlı ağırlığa çevrilerek ifade edilen şeklini, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Uygulama

Mera, Yaylak ve Kışlakların Hukuki Durumu

Madde 4 – Mera, yaylak ve kışlakların kullanma hakkı bir veya birden çok köy veya belediyeye aittir. Bu yerler Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır.

Komisyunun henüz görevine başlamadığı yerlerde, evvelce çeşitli kanunlar uyarınca yapılmış olan tahsislere ve teessüs etmiş teamüllere göre; mera, yaylak ve kışlakların köy veya belediye halkı tarafından kullanılmasına devam olunur.

Mera, yaylak ve kışlaklar; özel mülkiyete geçirilemez, amacı dışında kullanılamaz, zaman aşımı uygulanamaz, sınırları daraltılamaz. Ancak, kullanım hakkı kiralanabilir. Kiralama ilkeleri yönetmelikle belirlenir.

(Değişik dördüncü fıkra: 27/2/2013-6443/1 md.) Amaç dışı kullanılmak suretiyle vasıfları bozulan mera, yaylak ve kışlakları tekrar eski konumuna getirmek amacı ile yapılan veya yapılacak olan masraflar sebebiyet verenlerden tahsil edilir. Yapılan masraflar karşılığı tahsil edilen tutarlar genel bütçeye, yapılacak olan masraflar karşılığı tahsil edilen tutarlar ise il müdürlüklerince hazırlanan ıslah projelerine uygun olarak o yerin ıslah çalışmalarında kullanılmak üzere köy sandığında veya belediye bütçesinde açılacak hesaba gelir kaydedilir.

Umuma ait çayır ve otlak yerlerinin kullanılmasında ve bunlardan faydalanılmasında mera yaylak ve kışlaklara ilişkin hükümler uygulanır.

Mera, Yaylak ve Kışlak Olarak Tahsis Edilecek Yerler

Madde 5 – Komisyonca tespit edilecek ihtiyaca göre aşağıda belirtilen yerler mera, yaylak ve kışlak olarak, köylere veya belediyelere tahsis edilir.

a) Kadimden beri mera, yaylak ve kışlak olarak kullanılan yerler ile aynı amaçla kullanılmak üzere köy veya belediyelere tahsis ya da terk edilen yerler,

b) Devletin hüküm ve tasarrufunda veya Hazinenin mülkiyetinde bulunan arazilerden etüt sonucu mera, yaylak ve kışlak olarak yararlanılabileceği anlaşılan yerler,

c) Mera, yaylak ve kışlak olarak kullanılmak amacıyla kamulaştırılacak yerler,

d) Tapu kayıtlarında mera, yaylak ve kışlak olarak görülen ve halen işgal edilen yerler.

Komisyon ve Teknik Ekipler

Madde 6 – Mera, yaylak ve kışlakların tespit, tahdit ve tahsisi Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca yapılır. Bu amaçla valinin görevlendireceği bir vali yardımcısı başkanlığında; Bakanlık il müdürü, Bakanlık il müdürlüğünden konu uzmanı bir ziraat mühendisi, Köy Hizmetleri il müdürlüğünden bir ziraat mühendisi, defterdarlıktan veya bulunamaması halinde vali tarafından görevlendirilecek bir hukukçu, Milli Emlak Müdürlüğünden bir temsilci, Kadastro Müdürlüğünden bir teknik eleman, Ziraat Odası Başkanlığından bir temsilci olmak üzere sekiz kişiden oluşan bir komisyon kurulur. Ayrıca orman içi, orman kenarı ve orman üst sınırında bulunan mera, yaylak ve kışlakların tespit, tahdit ve tahsisi çalışmalarında,

İlgili orman teşkilatından bir orman mühendisi, 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu uyarınca reform bölgesi ilan edilen alanlarda bulunan mera, yaylak ve kışlakların tespit, tahdit ve tahsisi çalışmalarında Tarım Reformu Teşkilatından bir ziraat mühendisi bu komisyonlarda üye olarak görevlendirilir.

Komisyonlar valilik onayı ile oluşturulur. Vali yardımcısının bulunmadığı durumlarda komisyona Bakanlık il müdürü veya görevlendireceği konu uzmanı bir ziraat mühendisi başkanlık eder.

Mera, yaylak ve kışlak varlığı ile hayvancılık potansiyeli dikkate alınarak ihtiyaç duyulan il merkezi ve ilçelerde komisyona bağlı olarak çalışacak ve tespit, ölçme, harita yapma ve yer gösterme çalışmalarını yapmak üzere “Teknik Ekipler” oluşturulur.

(Değişik dördüncü fıkra: 27/5/2004-5178/1 md.)
Bu ekipler; Bakanlık il veya ilçe müdürlüğünden bir ziraat mühendisi, Köy Hizmetleri İl Müdürlüğünden bir ziraat mühendisi veya teknik eleman, Kadastro Müdürlüğünden bir teknik eleman, Millî Emlak Müdürlüğünden bir temsilci, orman içi, orman kenarı ve orman üst sınırı meraları ile ilgili olarak bir orman mühendisi, 22.11.1984 tarihli ve 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanununun uygulama alanlarında Tarım Reformu Teşkilatından bir ziraat mühendisi ile meradan yararlanan köy ise köyün muhtarı, belediye ise belediye temsilcisi ile komisyonun teklifi ve valinin onayı ile seçilen iki mahallî bilirkişiden oluşur.

Teknik ekipler ilçelerde kaymakamın, illerde komisyonun teklifi ve valinin onayı ile oluşturulur.

Komisyon ve teknik ekiplerin çalışma usul ve esasları yönetmelikle belirlenir.

Duyuru

Madde 7 – Komisyon çalışma alanına giren köy ve belediyeler ile inceleme gün ve yerini, 9 uncu maddeye göre yapılacak tespit çalışmalarından en az otuz gün önce bu köy ve belediyelerde, ayrıca bunların bağlı oldukları ilçelerde, alışılmış araçlarla duyurulur. Ayrıca, durum ilgili orman teşkilatı müdürlüklerine, köy muhtarlıklarına ve belediye başkanlıklarına tebliğ edilir.

3402 sayılı Kadastro Kanunu uyarınca programa alınan yerler, çalışmaların başlamasından en az 4 ay önce, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünce, Bakanlığa bildirilir. Bu süre içinde ilgili komisyonlar tarafından mera, yaylak ve kışlakların tespit ve tahdidi yapılarak, durum Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüne intikal ettirilir.

Komisyonlar, yukarıda belirlenen süre içinde mera tespit ve tahdit işlemlerini yapmadığı takdirde, bu işlemler, 3402 sayılı Kadastro Kanunu hükümlerine göre kadastro komisyonlarınca gerçekleştirilir.

Tespit ve Tahsisten Önce Yapılacak İşler

Madde 8 – İlgili köylerin muhtarları veya belediyelerin başkanları, yapılan tebliğden itibaren otuz gün içinde mera, yaylak ve kışlakların tamamen veya kısmen kendi köy veya belediyelerine ait olduğunu ispata yarayan bütün bilgileri ve varsa belge örneklerini komisyona vermeye mecburdurlar. Muhtarlar veya belediye başkanları, köy veya belediye sınırları içindeki ailelerin sayısını ve bunlara ait hayvanların cins ve miktarları ile mera, yaylak ve kışlaklardan kimlerin ne şekilde ve ne miktarda yararlandıklarını da, aynı süre içinde yazılı olarak komisyona bildirmekle yükümlüdürler.

İlgili orman teşkilatı müdürlükleri, yapılan tebliğden itibaren otuz gün içinde kendi bölgelerinde

orman sınırları içinde bulunan mera, yaylak ve kışlaklarla ilgili bilgileri ve belgeleri komisyona vermekle yükümlüdür.

Tapu sicil müdürlüğü ve ilgili diğer kuruluşlar mera, yaylak ve kışlak olarak tespit edilecek yerlerin 5 inci maddede belirtilen şartları taşıdığını gösteren bilgi ve belge örneklerini, en kısa sürede komisyona vermekle yükümlüdürler.

Tespit ve Tahdit Çalışmaları

Madde 9 – Komisyonca görevlendirilen teknik ekipler mevcut mera, yaylak ve kışlaklar ile bu Kanun gereğince mera, yaylak ve kışlak kapsamına alınacak alanları tespit ederek bu alanların sınırlarının belirlenmesi ve işaret konulması işlemlerini yapar, 1/5000 ölçekli haritalarını tanzim ederek bu yerleri sınırlandırır.

Mera, yaylak ve kışlak olarak tespit edilen yerlerin, bu Kanunda gösterildiği şekilde sınırlandırılmasına esas olmak üzere, yapılması gereken arazide sınır belirlemesi ve işaret konulması işlemleri, ilgili köy muhtarları ile belediye başkanlarının veya görevlendirecekleri temsilcilerinin de hazır bulunması kaydıyla gerçekleştirilir.

Teknik ekiplerce, bu Kanunun uygulandığı köy veya belediyelerin ekolojik, tarımsal ve ekonomik özellikleriyle mevcut hayvan varlıkları ve bunların gelecekteki muhtemel gelişmeleri dikkate alınarak, Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikteki normlara göre mera, yaylak ve kışlak ihtiyaçları tespit edilir.

Bu işlemlerin sonunda bir tutanak düzenlenir ve hazır bulunanlarca imzalanır.

(Değişik beşinci fıkra : 27/5/2004-5178/2 md.) Çalışma alanları içinde orman tahdidi yapılmamış orman içi mera, yaylak ve kışlaklar, Çevre ve Orman Bakanlığınca illerde görevlendirilen iki üyeden oluşan komisyonun görüşü alınarak tespit edilir.

Mahkeme kararı ile kesin hükme bağlanan, orman tahdidi kesinleşen ve kadastrusu yapılan yerlerde mera, yaylak ve kışlakların kesinleşmiş sınırları esas alınır.

(Ek fıkra: 3/7/2003-4916/27 md.) Belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde bulunan, Devletin hüküm ve tasarrufu altında veya Hazinesinin özel mülkiyetindeki arazilerin mera, yaylak ve kışlak olarak tespit ve tahdit çalışmalarından önce Maliye Bakanlığından izin alınır.

Bu Kanun uygulamalarında kullanılacak haritalar, Bakanlıkça gerektiğinde gerçek veya tüzel kişilere ihale yolu ile yaptırılabilir. (Ek cümle: 27/5/2004-5178/2 md.) Bakanlık bu ihaleler ile bu Kanun kapsamında uygulamaya konulan projelerde gelecek yıllara yaygın yüklenmeye girişebilir.

Özel Sicile Kayıt

Madde 10 – Mera, yaylak ve kışlak olarak tespit ve tahdit edilen yerlerin haritalarının birer örneği, ilgili Tapu Sicil Müdürlüğüne gönderilir.

Kadaströ gören yerler, 3402 sayılı Kadastro Kanununun 16 ncı maddesinin (B) bendine göre düzenlenen özel siciline kaydedilir.

Birden fazla il veya ilçenin sınırları içinde kalan mera, yaylak ve kışlaklar, idari sınırlar içerisinde kaldığı yerin Tapu Sicil Müdürlüğündeki özel sicile kaydedilir.

Komisyonlarca, kadaströ görmeyen yerlerde tespit, tahdit ve tahsisi yapılan mera, yaylak ve kışlaklar Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünce özel sicile kaydedilmek üzere Tapu Sicil Müdürlüklerine bildirilir.

Komisyon ve Kadastroca tespit, tahdit ve tahsisi yapılan mera, yaylak ve kışlakların ayrıca Bakanlık il müdürlüğünce envanteri tutulur.

Tahsis İçin İhtiyaç Tespiti

Madde 11 – Komisyon; bölgenin ekonomik durumunu, iklim özelliklerini, toprak işleme esaslarını, arazi kullanma şekillerini ve kullanma kabiliyet sınıflarını dikkate alarak mevcut mera, yaylak ve kışlaklar ile bu amaçla kullanılabilir diğer alanları, sulama ve geçit yerlerini tespit eder ve haritaları üzerinde belirler.

Köy veya belediyenin münferiden veya müştereken yararlanacağı mera, yaylak ve kışlak ihtiyacının belirlenmesinde, bu alanların karakter ve otlatma kapasitesi, bitkisel ve hayvansal gelişme ve otlatılacak hayvan miktarı dikkate alınır. Hesaplama, bir büyükbaş hayvan birimi için verilmesi gerekli olan mera, yaylak ve kışlak alanı üzerinden o yerlerdeki çiftçi ailelerinin otlatma hakkı bulunur.

Tahsis Kararı

Madde 12 – Komisyon, 11 inci maddeye göre belirlenen ihtiyacı karşılayacak miktarda mera, yaylak ve kışlaklar ile bunlarla ilgili sulama ve geçit yeri olarak tespit edilen alanları halkın ortak olarak yararlanmaları amacıyla, o köy veya belediye tüzel kişiliğine tahsis eder ve tahsis kararı valiliğin onayına sunulur. Bu kararda, tahsis edilen yerin niteliği, miktarı, sınırları, hayvan sulama ve geçit yerleri, tahsis amacı, otlatma kapasitesi, aile işletmelerinin büyükbaş hayvan birimi üzerinden otlatma hakkı ve otlatılabilecekleri hayvan sayısı da belirtilir. İhtiyaçtan fazla çıkan kısım ise, ihtiyaç içinde bulunan çevre köy veya belediyelerle hayvancılık yapan özel veya tüzel kişilere kiralanabilir. Ancak kiralama durumu tahsis edilen köy ve belediyelerin hayvan sayısına göre her 5 yılda yeniden değerlendirilir.

Ayrıca bu Kanun kapsamına alınmakla birlikte, ancak ıslah edilmek suretiyle mera olarak

kullanılabilecek alanlar, gerekli ıslah işlemlerini taahhüt eden özel ve tüzel kişilere kiralanabilir.

Kiralama usul ve esasları yönetmelikle belirlenir.

(Ek fıkra: 27/2/2013-6443/2 md.) Kiralanacak alanda hayvancılık için gerekli bakım, barınma ve su ihtiyaçlarını karşılayacak zorunlu hayvancılık tesisleri kurulabilir. Bu tesislerin taban alanı, kiralanacak alanın yüzölçümünün yüzde birini geçemez. Bu oranı bir katına kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir. Bu tesislerin yapılması ve kullanılması ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Tahsis Kararının Tebliği, İlanı, İtirazı ve Kütüğe Kayıt

Madde 13 – Teknik ekiplerce yapılan çalışmaların sonuçları komisyonca ilgili köy ve belediyelerin ilan yerlerinde 30 gün süre ile askıda kalır.

Teknik ekiplerin tespit ve tahdit sonuçlarına karşı askı ilanı süresi içinde komisyona itiraz edilebilir.

Komisyon yapılan itirazları 60 gün içinde karara bağlar.

Komisyonun itirazları inceleyerek aldığı kararlar ile tahsis kararları, o yerin köy muhtarlığı ile belediye başkanlığına, defterdarlık veya mal müdürlüğüne, ilgili orman müdürlüğüne ve Tarım Reformu Teşkilatına tebliğ edilir. Ayrıca köy ve belediyelerde ve bunların bağlı olduğu ilçelerde alışılmış araçlarla ilan edilir ve bu konuda tutanaklar ve haritalar eklenecek 30 gün süre ile askıya çıkartılır.

Komisyon kararlarına karşı 30 günlük askı ilan süresi ve tebligatı gerektiren hallerde tebliğden itibaren 30 günlük süre içinde asliye hukuk mahkemesine, kadastro yapılan yerlerde ise kadastro mahkemesine dava açılabilir.

Dava konusu mera, yaylak ve kışlakların kadastro

çalışma alanı dışında kalması halinde kadastro mahkemelerinin yetkisi bu alanlarla ilgili davaları da kapsar.

30 günlük ilan süresi içinde haklarında dava açılmayan kararlar kesinleşir ve tapu sicil müdürlüğüne gönderilerek özel sicile kaydedilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Tahsis Amacının Değiştirilmesi

Madde 14 – (Değişik: 27/5/2004-5178/3 md.)

Tahsis amacı değiştirilmedikçe mera, yaylak ve kışlaktan bu Kanunda gösterilenden başka şekilde yararlanılamaz. Ancak, bu Kanuna veya daha önceki kanunlara göre mera, yaylak ve kışlak olarak tahsis edilmiş olan veya kadimden beri bu amaçla kullanılan arazilerden;

a) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının talebi üzerine, 3213 sayılı Maden Kanunu ve 6326 sayılı Petrol Kanunu hükümlerine göre, arama faaliyetleri sonunda rezervi belirlenen maden ve petrol faaliyeti için zaruri olan,

b) Kültür ve Turizm Bakanlığının talebi üzerine, turizm yatırımları için zaruri olan,

c) Kamu yatırımları yapılması için gerekli bulunan,

d) (Değişik: 3/7/2005 - 5403/27 md.) Köy yerleşim yeri ile uygulama imar plânı veya uygulama plânlarına ilave imar plânlarının hazırlanması, toprak muhafazası, gen kaynaklarının korunması, millî park ve muhafaza ormanı kurulması, doğal, tarihî ve kültürel varlıkların korunması, sel kontrolü, akarsular ve kaynakların düzenlenmesi, bu kaynaklarda yapılması gereken su ürünleri üretimi ve termale dayalı tarımsal üretim faaliyetleri için ihtiyaç duyulan,

e) 442 sayılı Köy Kanununun 13 ve 14 üncü maddeleri kapsamında kullanılmak üzere ihtiyaç duyulan,

f) Ülke güvenliği ve olağanüstü hal durumlarında ihtiyaç duyulan,

g) Doğal afet bölgelerinde yerleşim yeri için ihtiyaç duyulan,

ğ) (Ek: 26/3/2008-5751/3 md.; Değişik: 9/7/2008-5784/26 md.) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun talebi üzerine, 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu, 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu ve 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu hükümlerine göre, petrol iletim faaliyetleri ile elektrik ve doğal gaz piyasası faaliyetleri için gerekli bulunan,

h) (Ek: 26/3/2008-5751/3 md.) Jeotermal kaynaklı teknolojik seralar için ihtiyaç duyulan,

Yerlerin, ilgili müdürlüğün talebi, komisyonun ve defterdarlığın uygun görüşü üzerine, valilikçe tahsis amacı değiştirilebilir ve söz konusu yerlerin tescilleri Hazine adına, vakıf meralarının tescilleri ise vakıf adına yaptırılır.

(Değişik ikinci fıkra: 9/7/2008-5784/26 md.) Bu madde kapsamında başvuruda bulunan kamu kurumları ile işletmeciler, faaliyetlerini çevreye ve kalan mera alanlarına zarar vermeyecek şekilde yürütmek ve kendilerine tahsis edilen yerleri tahsis süresi bitiminde eski vasfına getirmekle yükümlüdürler. Bu yerler, tahsis süresi bitiminde özel sicile kaydedilir.

Komisyon gerektiğinde; 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlemesine Dair Tarım Reformu Kanununun uygulanmasını Bakanlıktan talep edebilir ve köy veya belediyelerde toplulaştırma projeleri uygulatabilir.

(Değişik dördüncü fıkra: 26/3/2008-5751/3 md.) Durumu ve sınıfı çok iyi veya iyi olan mera, yaylak ve kışlaklarda birinci fıkranın (a), (f), (g), (ğ) ve (h) bentleri hariç, tahsis amacı değişikliği yapılamaz. ⁽¹⁾

Bu Kanun kapsamında, 3213 sayılı Maden Kanunu ve 6326 sayılı Petrol Kanunu hükümlerine göre arama ve işletme faaliyetlerinin yürütülmesi ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça çıkartılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Harman yeri, panayır, sıvat ve eyrek yerleri gibi kamu orta mallarının tahsis amacı değişikliğinde bu madde hükümleri uygulanır.

(Ek fıkra: 3/7/2005 - 5403/27 md.) Bakanlık tarafından uygulanacak mera veya arazi toplulaştırma projeleri kapsamında; arazinin niteliği ve kullanım bütünlüğü dikkate alınarak işlenen tarım arazilerinden mera kullanımına mera olarak kullanılan alanlardan arazi plânlaması yapılabilir. Tarımsal kullanım veya mera bütünlüğü sağlamak için, nitelikleri itibarıyla değişim yapılacak arazi bulunamaması durumunda bu fıkra hükümlerine göre değerlendirmek, değiştirmek veya satın almak sureti ile kamulaştırma yapılabilir. Kamulaştırılan bu araziler değişim veya doğrudan satış ile değerlendirilir. Yapılan kamulaştırma ve değişim ile ilgili işlemler ve düzenlenen kâğıtlar Katma Değer Vergisi hariç her türlü vergi, resim, harç ve katkı payından müstesnadır.

Tahsis Kararında Değişiklik

Madde 15 – Köy veya belediyelerin mera, yaylak ve kışlak ihtiyaçlarındaki değişme ve gelişmeler göz önünde tutularak, tahsis kararının değiştirilmesi komisyonun teklifi üzerine valiliğin onayı ile yapılır. Ancak bu değişikliğin yapılabilmesi için, son tahsis kararından itibaren beş yıl geçmiş olması gerekir. Bu süre, 14 üncü maddede öngörülen tahsis amacının değiştirilmesi bakımından uygulanmaz.

Tahsis kararındaki değişiklikler mera, yaylak ve kışlaklarla ilgili özel sicile işlenir.

Zilyetlik Yoluyla Yapılmış Olan Tesciller

Madde 16 – Komisyonlar, köy ve belediyelere tahsisli veya kadimden beri bu amaçla kullanılan mera, yaylak ve kışlaklar üzerinde zilyetlik yoluyla hasım gösterilmeksizin yapılmış bulunan tescillerin iptalini sağlamak üzere, durumu Hazineye ihbar etmekle yükümlüdürler.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Mera, Yaylak ve Kışlakların Korunma, Bakım ve Islahı

Sınırların İşaretlenmesi

Madde 17 – Tespit, tahdit ve tahsis edilen mera, yaylak ve kışlakların çevreleri, teknik esaslara uygun olarak sınır işaretleriyle belirlenir.

Mera Araştırma Bölümlerinin Kurulması

Madde 18 – Mera, yaylak ve kışlakların bakım, ıslah, koruma, kontrol ve uygun kullanımını sağlamak için, araştırma, planlama, ıslah projeleri, otlatma zamanı, kullanma sistemi, koruma ve kontrol tedbirlerini tespit etmek üzere; Bakanlıkça uygun görülen yerlerde, mevcut zirai araştırma enstitüleri ve üniversiteler bünyesinde mevzuat çerçevesinde mera araştırma bölümleri kurulur ve mevcut bulunanlar yukarıdaki amaca hizmet edebilecek şekilde yeniden düzenlenebilir.

Mera, Yaylak ve Kışlakların Korunması

Madde 19 – Muhtarlar ve belediye başkanları; mera, yaylak ve kışlakların ve sınır işaretlerinin korunmasından ve ayrıca tahsis amacına göre en iyi şekilde kullanılmasının sağlanmasından

sorumludur. Muhtarlar ve belediye başkanları ayrıca, geliştirme projelerinde öngörülen hususların yerine getirilmesinde, kamu görevlilerine yardımcı olmakla görevli ve sorumludurlar.

Bu amaçla ilgili köy ve belediyelerde “Mera Yönetim Birlikleri” kurulur. Mera Yönetim Birliklerinin kuruluş ve çalışma esas ve usulleri yönetmelikle belirlenir.

Muhtarlar ve belediye başkanları, mera, yaylak ve kışlaklara tecavüz olduğu takdirde durumu derhal Bakanlık il veya ilçe müdürlüğüne, il ve ilçe müdürlükleri de valilik veya kaymakamlığa bildirmekle yükümlüdürler. Bu makamlarca 3091 sayılı Taşınmaz Mal Zilyetliğine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesi Hakkında Kanun veya 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 75 inci maddesi uyarınca gerekli işlemler yapılır.

İnşaat Yasağı

Madde 20 – Yaylak ve kışlaklarda, 442 sayılı Köy Kanununda öngörülen inşaatlar ile valiliklerden izin alınmak suretiyle imar mevzuatına göre yapılacak kullanma amacına uygun mandıra, suluk, sundurma ve süreklilik göstermeyen barınak ve ağıllar ile Turizm Bakanlığının talebi üzerine turizme açılması uygun görülen bölgelerde ahşap yapılar dışında, ev, ahır ve benzeri inşaatlar yapılamaz.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Mera, Yaylak ve Kışlak İddiasının İspatı

Madde 21 – Bu Kanuna göre tahsis yapılmış olan köy veya belediyelerde, mera, yaylak ve kışlak alanları ile ilgili iddialar, ilgili tapu sicil müdürlüğünde tutulan özel sicillerin tanziminden sonra, ancak bu sicildeki kayda dayanılarak ispat edilir.

Tahsis kararlarında belirtilen haklara tahsislerin kesinleştiği tarihten itibaren 5 yıl geçtikten sonra tespitlerden önceki hukuki sebeplere dayanılarak itiraz edilemez ve bunlara karşı dava açılmaz.

Yararlanma Hakkı ve Kapsamı

Madde 22 – Çiftçi ailelerinin bir mera, yaylak ve kışlaktan yararlanabilmeleri için, bu yerin bulunduğu köy veya belediye sınırları içinde, tahsisin yapıldığı tarihte en az altı aydan beri ikamet ediyor olmaları gerekir. Ancak, Devletçe naklen yerleştirilenler için bu şart aranmaz.

Köy ve belediye sınırları içinde arazisi olmakla birlikte tahsis kararı kapsamına girmeyen çiftçi aileleri, o köy veya belediyeye tahsis edilen mera, yaylak ve kışlaktan yararlanamazlar.

Başka yere yerleşme amacı ile buldukları yeri terkeden çiftçi aileleri, yararlanma hakkını kaybeder. Ancak, bunların sürekli ikamet amacıyla geri dönmeleri halinde, bu hak komisyon kararı ile tanınabilir.

Göçerlerin mera, yaylak ve kışlaklardan yararlandırılmalarında bu Kanun hükümleri uygulanır.

Göçerlerle ilgili uygulama usul ve esasları yönetmelikle düzenlenir.

Aşırı Otlatmanın Önlenmesi

Madde 23 – Mera, yaylak ve kışlağa, komisyonun tahsis kararında belirtilen miktardan fazla hayvan sokulamaz.

Ancak, daha sonra bakım, koruma ve ıslah sonucu mera, yaylak ve kışlağın otlatma ve barındırma kapasitesinde bir artışın olması halinde, köy veya belediyelerin teklifi üzerine veya doğrudan doğruya komisyonca yeniden tespit yapılarak otlatılacak hayvan miktarı artırılabilir.

Sonradan Yerleşenlerle Yeni Ailelerin Yararlanma Hakkı

Madde 24 – Köy veya belediye sınırları içinde çiftçilikle geçinmek üzere yerleşenlerle bu yerleşim yerinde oturup yeni aile kuranlara; mera, yaylak ve kışlağın o tarihteki yeterlilik durumu dikkate alınarak, komisyon tarafından yararlanma hakkı tanınabilir.

İhtiyaç Fazlası Ürünlerin Satılması

Madde 25 – Mera, yaylak ve kışlaklardan elde edilen ürünlerin ihtiyaç fazlası, Mera Yönetim Birlikleri kararı ile satılabilir. Bu satıştan elde edilen gelir, mera alanlarının geliştirilmesi amacı ile köy sandığına veya belediye bütçesinde ayrı bir hesaba gelir kaydedilir ve amacı dışında kullanılamaz.

Mera, Yaylak ve Kışlaklardan Yararlananların Yükümlülükleri

Madde 26 – Mera, yaylak ve kışlaklardan yararlanan çiftçi aileleri, yapılacak bakım ve ıslah çalışmalarına ait giderlere, komisyonca gerekli görülmesi halinde, valiliğin onayı ile belirlenecek süre ve miktarlarda katılmakla yükümlüdürler. Bu katılma şekli nakdi olabileceği gibi, işçilik, araç, makine veya bunların işletme giderleri şeklinde de olabilir.

Mera, yaylak ve kışlaklardan komisyonca tespit edilecek otlatma haklarına göre yararlanacak hak sahipleri bölgenin ekonomik durumu, otlatma kapasitesi ve otlatma süresi dikkate alınarak, komisyonca her yıl tespit edilecek belli bir ücreti ödemekle yükümlüdürler. Bu alanlarda otlatma hakkının üstünde hayvan otlatılamaz, otlatma haklarından fazla hayvan otlatanlardan bu ücret, fazla her hayvan sayısı için üç katı olarak tahsil edilir. Muhtarlık veya belediyeler tarafından bu amaçla yapılacak tahsilat, o yerin mera alanlarının ıslah ve geliştirilmesi amacı ile köy sandığına veya belediye

bütçesinde ayrı bir hesaba gelir kaydedilir ve amacı dışında kullanılamaz.

Komisyonda tespit edilen ücret ve para cezalarının takip ve tahsilinde 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

Yükümlülükleri Yerine Getirmeyenler

Madde 27 – 26 ncı maddede öngörülen hususlara riayet etmeyen ve yükümlülüklerini yerine getirmeyenlerin mera, yaylak ve kışlaklardan yararlanma hakları, Bakanlık taşra teşkilatının teklifi ve valilik onayı ile en az 7 gün, en çok 30 gün süre ile geçici olarak, aynı fiilin tekrarı halinde ise yararlanma hakkı bir otlatma dönemi için iptal edilir.

Yasaklanmış yerlerde hayvanlarını otlatmaya devam edenlerle mera, yaylak ve kışlak arazisini sürmek sureti ile tahrip edenler ve izinsiz inşaat yapanlar hakkında, valilik tarafından 3091 sayılı Taşınmaz Mal Zilyetliğine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesi Hakkında Kanun ile Türk Ceza Kanununun 513 üncü ve devamı maddelerine göre gerekli kanuni işlem yapılır.

Birinci ve ikinci fıkralarda belirtilen fiilleri işleyenleri zamanında duyurmayan muhtar, belediye başkanı gibi bu Kanunun uygulanmasında görev ve sorumluluk verilen kişiler hakkında, genel hükümlere göre işlem yapılır.

Orman Bölgelerinden Yararlanma

Madde 28 – Orman bölgelerindeki köy ve belediyelere tahsis edilen mera, yaylak ve kışlaklardan o köy veya belediye halkı, bu Kanun ve 6831 sayılı Orman Kanunu gereğince konulan kayıtlara uymak şartı ile yararlanırlar.

Orman Bakanlığı, orman içi, orman kenarı ve orman üst sınırı mera, yaylak, kışlak ve otlakların

koruma, bakım ve ıslahı konusunda kanunlar ile verilen görevi yapmaya devam eder.

Sınır Değişikliği

Madde 29 – Özel kanunları gereğince köy ve belediye veya diğer mülki idare sınırlarında yapılacak değişiklikler, mera, yaylak ve kışlaklara ilişkin tahsis kararlarını etkilemez.

ÇİFTÇİ MALLARININ KORUNMASI HAKKINDA KANUN

Kanun Numarası : 4081

Kabul Tarihi : 2/7/1941

Madde 1 – Bu kanuna göre korunacak çiftçi malları aşağıda yazılıdır:

I- Ekili, dikili veya kendiliğinden yetişen bütün nebatlarla Orman Kanununun şumulüne girmeyen ağaçlar ve ağaçlıklar,

II- Ziraatte kullanılan veya ziraatle alakalı olan her nevi menkul ve gayrimenkul mallar,

III- Su arkları, set ve bentlerle hendek, çit, duvar ve emsali manialar, tarla ve bahçe yolları.

Madde 2 – Bu kanunun hükümleri:

I- Köy sınırları içinde,

II- Şehir ve kasaba haricinde olup, belediye hududu içinde veya dışında bulunsun, zirai mahsulat istihsal edilmekte olan sahalarda tatbik olunur.

Madde 3 – Bu kanunda yazılı işlerden köylere taallük edenleri ihtiyar meclisi, ikinci maddenin ikinci fıkrasında yazılı sahalara ait olanları koruma meclisi tarafından ifa olunur. Her kaza ve vilayet merkezinde ayrıca bir murakabe heyeti de bulunur.

Madde 4 – Murakabe heyetiyle koruma meclisine aza seçilebilmek için belediye meclisine aza intihap edilebilmek hakkına malik olmak ve aynı zirai sahada ziraatle meşgul bulunmak şarttır. Şu kadar ki, bunların belde sakini olup olmadıklarına bakılmaz. Köy Kanununun 30 uncu maddesi bu seçimlerde de caridir.

Koruma meclisi azaları ticaret ve sanayi ve ziraat odaları bulunan yerlerde bunların da iştirakiyle toplanan belediye meclisi tarafından gizli reyyle ve dört sene müddetle intihap olunurlar. Her intihapta beşi asli, beşi yedek aza olmak üzere on kişi seçilir. Asli azalar arasında inhilal vukuunda yedek azadan en fazla rey alan boşalan yere geçer. Müsavı rey almış olanlar arasında kur'a çekilir.

Koruma meclisi azaları aralarından gizli reyyle bir reis ve bir reis vekili seçerler.

(Ek: 9/1/1952 - 5856/1. md.) Belediye meclislerinin her yenilenmesinde çiftçi mallarını koruma meclisi üyeleri ile murakabe heyeti üyeleri yukarki bentte bildirilen usule göre yeniden seçilirler.

Madde 5 – Murakabe heyeti, vilayet merkezinde valinin idare mensupları arasından seçeceği bir zatın, kazalarda kaymakamın reisliği altında, ziraat ve veteriner müdür veya memurları ile dördüncü madde hükümleri dairesinde intihap olunan beş azadan teşekkül eder. Kaymakamın bulunmadığı hallerde heyete ziraat veya veteriner müdür veya memuru, bunların da, bulunmaması halinde kaymakamın tensip edeceği aza reislik eder.

Madde 6 – Murakabe heyeti, koruma ve ihtiyar meclisleri mürettep aza adedinin ekseriyetiyle içtima ederler.

Kararlar, mevcudun ekseriyetiyle verilir. Reylerde müsavat halinde reisin bulunduğu taraf tercih olunur. Reis ve azalar kendilerinin veya Köy Kanununun 30 uncu maddesinde yazılı hısımlarının alakalı oldukları işlerin müzakeresine iştirak edemezler. Bu gibi hallerde veya hastalık yahut diğer meşru mazeretler dolayısıyla aza noksanı yüzünden içtima edemeyen heyet veya meclis yedek azalarla tamamlanır.

Madde 7 – Koruma ve ihtiyar meclislerinin, çiftçi mallarını koruma bakımından, vazife ve salahiyetleri şunlardır:

I- Koruma kadro ve bütçesini ve senelik koruma ücreti tarifelerini tesbit ve her iki hususu murakabe heyetinin tetkik ve tasdikine sevk etmek.

II- Koruculuk için Köy Kanununda yazılı hükümlere göre bekçiliğe ehil gördüklerini seçerek tayinlerini vali veya kaymakamın tasdikine arz etmek, bekçilerin adetlerini ve çalışma müddet ve şartlarını tespit eylemek, vazife görecekları mıntıkları ayırmak ve bunlara para veya mal olarak verilecek aylık veya yıllık kararlaştırmak ve vazifelerini iyi görmeleri için lüzumlu tedbirleri almak, hayvanlar için müşterek çoban tutmak,

III- Suların mezruat ve yollara yapacağı tahribatı önlemek ve su arkları ve hendeklerle tarla ve bahçe yollarını tamir ettirmek ve bu yüzden doğacak masrafları bütçe harici olarak alakalılar arasında istifadeleri nispetinde taksim ve tahsil etmek (Alakalılardan fiilen çalışmak isteyenler çalışabilirler),

IV- Suların sivrisinek yetişmesine müsait birikintiler yapmasına mani olmak ve bu maksat için açılan kanallar ve mecraları ve kurutulmuş olan toprakları muhafaza etmek,

V- Elli liraya kadar olan zarar ve ziyan işlerine 26 ncı maddede yazılı hükümler dairesinde bakmak,

VI- Ondördüncü maddede gösterilen inzibat cezalarını vermek ve bu kanunda yazılı diğer vazifeleri görmek.

Madde 8 – Murakabe heyetinin vazife ve salahiyetleri şunlardır:

I- Koruma kadro ve bütçesini ve senelik koruma bedeli tarifelerini tasdik veya bunlarda lüzumlu gördüğü tadilleri icra etmek,

II- Mıntakaları dahilindeki köylerden mali ve zirai durumları bir bekçiden ayrı olarak korucu tutmağa müsait olmayanlarını tayin etmek,

III- Koruma ve ihtiyar meclisi kararlarına bu kanun hükümleri dahilinde yapılan itirazları tetkik etmek,

IV- Koruma ve ihtiyar meclislerinin bu kanunda gösterilen vazife ve salahiyetlerini devamlı bir nezaret ve murakabeye tabi tutmak,

V- Hayvanların sureti muhafaza ve sevki idaresine ve geçeceği yolların tayinine; tarla, bağ ve bahçe sınırlarının belli edilmesini veya bu yerlerin korunmasını temin için mahallince yapılması mümkün ve mutad olan manialar konmasına; tarla yolları, su arkları ve sınır hendeklerinin set ve bentlerin evsaf ve sureti muhafazalarına mütedair tedbirlerin tespitine dair koruma ve ihtiyar meclisleri tarafından yapılan teklifleri tetkik ile karara bağlamak ve bu kanunda gösterilen diğer işleri görmek,

VI- İkinci maddenin ikinci fıkrasında yazılı saha hudutlarını tayin ve tespit etmek.

Murakabe heyeti lüzum gördüğü hallerde bu sahanın hudutlarını değiştirebileceği gibi, yakınlık ve çiftçilik münasebetleri veya korumada kolaylık gibi mülahazalara binaen bu kanunun tatbiki bakımından mezkür sahanın bazı parçalarını veya tamamını en uygun gördüğü köye bağlayabilir.

I, III ve V sayılı bentlerde yazılı muamelelerin bir ay zarfında neticelendirilmesi mecburidir. Koruma bedeli tarifelerinin tetkikatında (15) inci maddeye tevfikan yapılan itirazlar da nazara alınır.

İhtiyar veya koruma meclisleri veya bunlardan biri ile diğeri arasında tekevvün eden ihtilafları, her ikisinin tabi bulunduğu murakabe heyeti, ayrı ayrı murakabe heyetine tabi iseler bunlardan en yakın olanı kati olarak hal ve fasleder.

Madde 9 – Murakabe heyeti ile koruma ihtiyar meclisleri azalarına bu kanuna tevfikan yapılacak hizmet ve muamelelerden dolayı koruma sandığından hiç bir ücret ve masraf verilemez.

Uzak mesafeler için nakil vasıtası ücretiyle ehli-vukufun zaruri masrafları koruma sandığından verilir. Bu masraflar zarar yapaandan alınarak sandığa iade olunur. Şikayetçinin iddiası sabit olmazsa yapılan masraflar kendisine ödettirilir.

Madde 10 – (Değişik: 23/1/2008-5728/109 md.)

Bu Kanunda yazılı istisnalar ile idarî para cezaları dışında koruma veya ihtiyar meclislerinin bu Kanun hükümlerine göre verecekleri kararlar aleyhine alakalılar tarafından kararın kendilerine tebliği tarihinden itibaren on gün zarfında murakabe heyetine müracaat ve itiraz olunabilir. Murakabe heyetinin verdiği;

a) İdarî para cezasına ilişkin kararlarına karşı Kabahatler Kanunu hükümlerine göre,

b) Diğer kararlarına karşı bu Kanun hükümlerine göre, kanun yoluna başvurulabilir.

Madde 11 – Murakabe heyetiyle koruma ve ihtiyar meclislerinin muamelat ve mesaisi vali veya onun tavzif edeceği kimseler tarafından devamlı surette teftiş edilir.

Bu teftiş doğrudan doğruya Ziraat veya Dahiliye Vekaletlerince tensib edilen memurlar vasıtasıyla de yaptırılabilir. Bundan başka valiler bu kanunun iyi işlemlerini murakabe ve kanunun tatbikatındaki hataların ıslahını murakabe heyetinden talep ederler.

Madde 12 – Bekçilerin vazifeleri şunlardır:

I- Çiftçi mallarını korumak,

II- Çiftçi mallarına zarar iras edildiği hallerde 24

üncü maddede gösterilen muameleleri ve bu kanunda yazılı diğer vazifeleri ifa etmek.

Madde 13 – Bekçilerin bu kanunda yazılı vazifelerden gayri işlerde istihdamları veya kısa bir zaman için dahi olsa kendi mıntıkları haricine gönderilmeleri yasaktır.

Bunlar ancak umumi emniyet ve asayişin ve su baskını, zelzele ve yangın gibi umumi afetlerin zaruri kıldığı fevkalade ahvalde bağlı buldukları yerin en büyük mülkiye amirinin veya muhtarın izniyle kendi mıntıkları veya yukarıda gösterilen vazifeleri haricinde muvakkat olarak istihdam edilebilirler.

Şu kadar ki mali ve zirai durumları bir bekçiden ayrı olarak köy korucusu tutmağa kudreti olmadığı murakabe heyetince yapılan tetkikat neticesinde tahakkuk eden köylerde köy korucularına ait vazifeler bu bekçiye gördürülür.

Madde 14 – Bekçilere Köy Kanununun 80 ve 81 inci maddelerine tevfikan verilecek cezalardan başka üç günden az ve on beşgünden çok olmamak üzere ücret kesmek ve işten çıkarmak disiplin cezaları da tatbik olunabilir. ⁽¹⁾

Cezanın tayininde Köy Kanununda yazılı tertibe riayet mecburiyeti yoktur.

Verilen ceza derhal infaz olunur. Bunlardan yalnız işten çıkarma kararına karşı murakabe heyetine itiraz olunabilir. İşten çıkarılan bekçi bir sene geçmeden yeniden vazifeye alınamaz.

Madde 15 – Koruma tarifeleri her sene koruma ve ihtiyar meclisleri tarafından mahallin örf ve adeti ile iktisadi vaziyetine ve taallük ettiği arazinin verimine, mahsulün nevine veya hayvan cinsine göre tanzim olunur.

Bu tarifeler murakabe heyetine gönderilmekle beraber aynı zamanda köy veya kasabanın münasip mahallerine de talik olunur. Alakadarlar talikten itibaren on gün zarfında koruma veya ihtiyar meclisleri vasıtasıyla veya doğrudan doğruya murakabe heyetine itiraz edebilirler. Tarifeler murakabe heyetinin tasdiğiyle katileşir.

Koruma bedelleri her mahallin istihsal vaziyetlerine göre tespit olunacak en müsait zamanda ve Tahsili Emval Kanununa göre tahsil olunur. Ancak Tahsilat Komisyonunun vazifeleri koruma ve ihtiyar meclisleri, tahsildarın gördüğü işler koruma heyeti reisinin veya muhtarın tensip edeceği kimse tarafından ifa olunur.

Koruma tarifesi bir senelik bekçi ücretlerinden başka peşin olarak ödenecek zarar ve ziyanlarla masraf karşılığı olarak bekçi ücretlerine yüzde 30 u geçmemek üzere yapılacak bir ilaveyi karşılayabilecek şekilde tanzim olunur.

Madde 16 – Köy sınırları veya ikinci maddenin ikinci fıkrasında yazılı saha içindeki ekilmiş arazi ile bağ, bahçe veya ağaçlıklara fiilen tasarruf etmekte olanlardan ve gelip geçici olmayan ve kendi hayvanlarını idare edecek kadar şahsına ait veya icarla merası bulunmayan sürü sahiplerinden 15 inci maddede gösterilen tarifede yazılı senelik koruma parası veya bunun mukabili olan mahsul veya mal alınır. Koruma parasına tabi olanların bunun miktarı hakkında kendilerine veya ikametgahlarına yapılacak tebliğden itibaren on gün zarfında murakabe heyetine itiraz hakları vardır.

Madde 17 – (Mülga: 23/1/2008-5728/578 md.)

Madde 18 – Her koruma ve ihtiyar meclisi

nezdinde 16 ve 17 nci maddelerde yazılı gelirlere bir koruma sandığı teşkil olunur. Bekçi ücretlerinden başka zarar ve ziyan mukabili olarak tahsil edilmiş olan miktar, peşin olarak ödenen zararlar dolayısıyla tükendiği veya zararın ödenmesine kafi gelmediği takdirde sandık mevcudu tarifede yazılı esaslar dairesinde mükelleflerden yapılacak tahsilatla tamamlanır. Bu suretle yapılacak tahsilatta zarar ve ziyan karşılığı olarak 15 inci maddenin son fıkrasına göre tespit edilmiş olan nispet daima muhafaza olunur.

Madde 19 – 8 inci maddenin ikinci fıkrasında yazılı köylerde köy bütçesindeki korucu ücreti koruma sandığına yatırılır. Bu kanunun tatbiki dolayısıyla hasıl olacak vaziyete göre köy korucularının adedi ihtiyaç nispetinde azaltılabilir. Bu suretle azaltılan koruculara ait ücret köy bütçesinden koruma sandığına devrolunur.

Madde 20 – Mezruat arasında başiboş yakalanıp da on beş gün içinde sahipleri tarafından alınmayan hayvanlar koruma ve ihtiyar meclisi tarafından münasip görülecek bir pazar yerinde müzayedede ile satılır ve keyfiyet bir zabıt ile tespit olunur. Müzayedede 2490 sayılı kanun hükümleri tatbik olunmaz. Sahibi malum olmayan hayvanlar için her yerin örf ve adetine göre ilan yapılır.

(1) 23/1/2008 tarihli ve 5728 sayılı Kanunun 110 uncu maddesiyle, bu maddede bulunan “çıkarmak” ibaresinden sonra gelmek üzere “disiplin” ibaresi eklenmiş ve metne işlenmiştir.

Bu hayvanlar için sarf edilen iâşe ve muhafaza masraflarıyla yapılacak diğer masraflar satış bedelinden tenzil olunduktan sonra bakiyesi bir sene

müddetle emaneten saklanır.Satış bedeli bu müddet içinde müracaat edilip alınmadığı takdirde koruma sandığına irat kaydolunur.

Madde 21 – Koruma sandığındaki paraların sarf edilebileceği yerler şunlardır:

I- Bekçilerin ücretleri,

II- 29 uncu maddeye göre ödenecek zararlar,

III-Her mahallin hususiyet ve ihtiyaçlarına göre koruma ve ihtiyar meclisleri tarafından bu kanunun tespit ettiği hizmetlerin ifası için yapılacak zaruri masraflar. Bu masrafların senelik yekunu hiç bir halde bekçi ücretleri yekununun yüzde onunu tecavüz edemez.

Madde 22 – Korunma sandığının mevcudu Devlet malı hükmündedir. Korunma gelirleri ve korunma sandığındaki paraya haciz konamaz. Korunma sandığı gelirinin cibayet ve sandık mevcudunun sarf sureti ve her sene sonunda hesapların nasıl kapatılacağı Ziraat Vekaletince tespit olunur.

Madde 23 – (Değişik: 23/1/2008-5728/111 md.)

Bu Kanun ile vazifedar olanların vazifeleri dolayısıyla işledikleri suçlarla ilgili olarak Türk Ceza Kanununun kamu görevlilerine ilişkin hükümleri tatbik olunur.

Bu gibilerin ifa ettikleri vazifeden dolayı kendilerine karşı görevleriyle bağlantılı olarak işlenen suçlar kamu görevlileri aleyhine işlenmiş sayılır.

Madde 24 – Birinci maddede yazılı çiftçi mallarına bir zarar vukuunda bekçiler fiilin devamına mani olacak tedbirleri almakla beraber husule gelen zararın tespitine yarayacak delilleri toplayarak

keyfiyeti koruma veya ihtiyar meclisine bildirmek mecburiyetindedirler. İmkan bulunan hallerde bir zabıt varakası da tutulur.

Madde 25 – Korunma veya ihtiyar meclisinin seçeceği vukuf ehli fiili haber veren bekçi ile birlikte en geç yirmi dört saat zarfında vaka mahalline giderek zararın miktarını ve hangi şartlar altında yapıldığını tahmin ve tespit ve bunu bir zabıt varakasıyla tevsik eder. Mühim işlerde vukuf heyetine koruma veya ihtiyar meclisi azasından bir veya bir kaç katılır.

Tutulacak zabıt varakaları ve işe mütaallik evrak derhal koruma veya ihtiyar meclisine tevdi olunur.

Zarar ve ziyanın tespitine taallük eden tetkikler Köy Kanunu hükümlerine göre yapılır.

Madde 26 – Birinci maddede yazılı çiftçi mallarına iras edilen ve miktarı elli lirayı geçmeyen zararların tazminine müteallik işleri koruma ve ihtiyar meclisleri Köy Kanunundaki usule göre tetkik ve hallederek bir karara bağlar.

Tazminat talebinin reddine ve yirmi liraya kadar olan kararlara karşı beş gün içinde sulh hakimine itiraz edilebilir. Şu kadar ki, zararı yapan tarafından vukubulan itirazlarda tazminine karar verilen paranın koruma sandığına aynı müddet içinde depo edilmesi şarttır. Bu fıkraya taalluk eden işlerde mahkeme, tetkikatını evrak üzerinde icra ve itiraz olunan kararı tadil veya tasdik suretiyle işi bir hafta içinde intaç eder. Maddi hata vukuu veya sahtelik iddiası halinde mahkeme, lüzum görürse duruşma yapabilir.

Yirmi liradan yukarı olan tazmin kararlarına karşı alakalılar,yukarıki fıkrada yazılı depo şartı olmaksızın beş gün içinde sulh hakimine itiraz edebilir. Bu fıkraya göre yapılan itirazların tetkiki umumi hükümlere göre yapılır.

İtirazlar mahkemeye veya koruma ve ihtiyar meclislerine de yapılabilir.

Meclisler itiraz evrakını derhal salahiyetli mahkemeye gönderir ve muterize bedava bir ilmühaber verir.

Koruma ve ihtiyar meclislerinin itiraz olunmayan kararları ile sulh hakimlerinin itiraz üzerine verecekleri kararlar kati olup bunlar aleyhine hiç bir kanun yoluna baş vurulmaz.

Madde 27 – Yukarıdaki maddede yazılı zarar tazminine taallük eden işlere bakılması alakalıların talep ve şikayetine bağlı değildir.

Zarar görenin feragatı tahkikatı durdurmaz ve karar altına alınan meblağ tahsil edilerek sandığa irat kaydolunur.

Şu kadar ki koruma veya ihtiyar meclisinin tasvip edeceği tazminat alakalıya ödendiği takdirde tahkikata devam edilmez.

Madde 28 – Koruma ve ihtiyar meclisince verilen kararlardan 20 liraya kadar olanları Köy Kanununun 66 ncı maddesinde yazılı usule tevfikan icra olunur. Şu kadar ki paranın ödenmesi için yapılan ihbarın müddeti 8 gündür.

İdare amirleri bu husustaki salahiyetlerini koruma veya ihtiyar meclisleri vasıtasıyla kullanabilirler.

Madde 29 – Zararın faili malüm olmadığı hallerde koruma veya ihtiyar meclislerince tesbit olunan zararın dörtte üçü koruma sandığından zarar görene ödenir. Bilahare fail taayyün ederse zararın tamamı kendisine ödettirilir ve sandığın tediye etmiş olduğu mebalığın mahsusu yapılarak geri kalan zarar görene verilir.

Sandıktan peşin ödenen miktar hiç bir halde 20 lirayı geçemez. Zararın herhangi bir maksatla mal sahibi tarafından yapıldığı tahakkuk ederse sandıktan

ödenmiş olan paranın iki misli masrafıyla beraber koruma veya ihtiyar meclisi kararıyla kendisinden tahsil olunarak sandığa irat kaydolunur.

Madde 30 – Zararı husule getiren hayvanlardan zarar mahallinde görülenler bekçiler tarafından yakalanarak zarar ödeninceye kadar muhafaza edilir.

Bu suretle yakalanan hayvanlar koruma ve ihtiyar meclislerinin karar ve icra hususunda haiz oldukları salahiyet mahfuz kalmak şartıyla tazmin edilecek zararlara karşı teminat hükmündedir.

Şu kadar ki hayvan sahibi koruma veya ihtiyar meclislerinin ikinci fıkra hükümleri dahilinde takdir edeceği miktarı aynen veya nakden teminat olarak yatırır veya bu heyetlerin kabul edeceği bir müteselsil kefil gösterirse hayvanları geri alabilir.

Madde 31 – (Değişik: 23/1/2008-5728/112 md.)

Murakabe heyetlerinin 8 inci maddenin (V) numaralı bendine göre ittihaz edecekleri tedbirlere aykırı harekette bulunanlara, koruma veya ihtiyar meclislerince elli Türk Lirasından ikiyüzelli Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir.

Sahip bulunduğu hayvanları mahallî adetlere aykırı olarak başıboş bırakan kişiye, koruma veya ihtiyar meclisi tarafından, başıboş bırakılan her bir hayvanla ilgili olarak on Türk Lirası idarî para cezası verilir. Ancak her defasında verilecek ceza ikiyüz Türk Lirasından fazla olamaz.

Bu Kanun hükümleri uyarınca verilen idarî para cezalarından tahsil edilen miktarın tamamı koruma sandığına irat kaydolunur.

Madde 32 – Bekçiler silahlıdırlar. Silah ve cephaneleri Devlet tarafından temin edilir. Kıyafet ve silahlarının cinsi Dahiliye Vekaleti tarafından tayin olunur.

Madde 33 – Bekçiler, Köy Kanununun 77 nci maddesinde yazılı hallerde silah kullanmağa salahiyetlidirler.

Madde 34 – (Değişik birinci fıkra: 16/3/2011-6213/1 md.) Kamu kuruluşları ile gerçek veya tüzel kişilere ait tarımsal işletmelerin kendi koruma tedbirlerini almaları durumunda, bu işletmelerden koruma ücreti alınmaz ve bu işletmelere koruma sandığından herhangi bir tazminat ödenmez.

(Mülga ikinci fıkra: 16/3/2011-6213/1 md.)

Hususi bekçiler bu kanundaki bekçilere verilen salahiyeti haiz değildirler.

Madde 35 – Bu kanun hükümlerine tevfikan yapılacak müracaat ve her türlü tetkik ve muamelelerden hiç bir resim ve harç alınmaz.

Madde 36 – 20 Temmuz 1330 tarihli Kır Bekçileri Kanununun bu kanuna uymayan hükümleriyle Köy Kanununun 54 ve 55 inci maddeleri ilga edilmiştir.

Madde 37 – Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 38 – Bu kanun hükümlerini icraya Adliye, Dahiliye, Maliye ve Ziraat Vekilleri memurdur.

4081 Sayılı Kanuna İşlenemeyen Hükümler

1- 16/3/2011 tarihli ve 6213 sayılı Kanunun geçici maddesi:

Geçici Madde 1 – 4081 sayılı Çiftçi Mallarının Korunması Hakkında Kanuna göre Çiftçi Mallarının Koruma Başkanlıklarının koruma faaliyetlerinden kaynaklanan alacaklarından, 31/12/2010 tarihi itibarıyla vadesi geldiği halde bu Kanunun yayımlandığı tarih itibarıyla ödenmemiş olanların

asıllarının tamamı ile bu alacaklara ilişkin faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'iler yerine bu Kanunun yayımlandığı tarihe kadar TEFE/ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın; bu Kanunun yayımlandığı tarihi izleyen dördüncü ayın sonuna kadar borçlu bulunan Çiftçi Mallarını Koruma Başkanlıklarına başvuruda bulunulması ve ödenmesi gereken tutarın, ilk taksit bu Kanunun yayımlandığı tarihi izleyen dokuzuncu aydan başlamak üzere ve ertesi yıl ilk taksidin tekabül ettiği ayda toplam iki eşit taksitte ödenmesi şartıyla bu alacakların ödenen kısmına isabet eden fer'ilerin tahsilinden vazgeçilir.

Bu Kanunun yayımlandığı tarihten önce dava konusu edilmiş ve/veya icra takibi başlatılmış alacaklar için, borçlunun bu madde hükümlerinden yararlanmak üzere başvuruda bulunması halinde, sürdürülen davalar sonlandırılır, icra ve takip işlemleri durdurulur. Bu takdirde, borçluların mahkeme masraflarını, icra masraflarını ve vekâlet ücretini ilk taksit tutarı ile birlikte ödemeleri şarttır.

PLANSIZ ALANLAR İMAR YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç ve Kapsam

Amaç

Madde 1 - Bu Yönetmeliğin amacı belediye ve mücavir alan sınırları içinde ve dışında kalan ve plânı bulunmayan alanlardaki yapılaşmaların fen, sağlık ve çevre şartlarına uygun teşekkülünü sağlamaktır.

Kapsam

Madde 2- (Değişik:RG-2/9/1999-23804) Bu Yönetmelik hükümleri;

1) Planı bulunmayan ve/veya son nüfus sayımına göre nüfusu 10 000 in altında olan belediyelerin yerleşik alan sınırları içinde,

2) Belediye ve mücavir alan sınırları içindeki köy ve mezraların yerleşik alanlarında,

3) Belediye ve mücavir alan sınırları dışında planı bulunmayan köy ve mezraların yerleşik alanları ve civarında,

4) Belediye ve mücavir alan sınırları içinde veya dışında imar planı ve yerleşik alan sınırları dışında kalan iskan dışı alanlarda, uygulanır.

Çevre düzeni planı kapsamında kalan alanlar

Madde 3 - (Başlığıyla birlikte değişik : RG-2/9/1999-23804) 2 nci maddede sayılan alanların onaylı bir çevre düzeni planı kapsamında kalması halinde, çevre düzeni planı kararlarına uyulur.

İKİNCİ BÖLÜM

Tanımlar

Madde 4 - Bu Yönetmelikte adı geçen terimler aşağıda tanımlanmıştır:

1) **Yerleşik alan:** Belediye ve mücavir alan sınırları içindeki imar plânı bulunmayan mevcut yerleşmelerin (mahalle, köy ve mezralar) müstakbel gelişme alanlarının da içine alan ve sınırları Belediye Meclislerince karara bağlanan alanlardır.

2) **Yerleşme alanı:** İmar plânı sınırı içindeki yerleşik ve gelişme alanlarının tümüdür. Diğer bir deyimle imar plânının kapsadığı alandır.

3) **(Değişik:RG-2/9/1999-23804) Yerleşme alanı dışı (iskan dışı) alan:** Her ölçekteki imar planı sınırı, yerleşik alan sınırı, belediye ve mücavir alan sınırları dışında kalan köy ve mezraların yerleşik alanı ve civarlarının dışında kalan alanlardır.

4) **(Değişik:RG-2/9/1999-23804) Belediye ve mücavir alan sınırları dışında kalan köy ve mezraların yerleşik alanı ve civarı:** Köy ve mezraların cami, köy konağı gibi köy ortak yapıları ile köy nüfusuna kayıtlı ve köyde sürekli oturanlar tarafından, yapımı tarihinde yürürlükte bulunan mevzuat hükümlerine uygun olarak inşa edilmiş yapıların toplu olarak bulunduğu yerlerde mevcut binaların en dışta olanlarının dış kenarlarından geçirilen çizginin içinde kalan alan köy yerleşik (meskun) alanını; bu çizgi ile 100 m. dışından geçirilecek olan, valiliklerce tespit edilerek il idare kurulunca karara bağlanan sınırın içinde kalan alan köy yerleşik alanı civarını tanımlar.

Daha önce Valiliklerince tespit edilmiş ve İl İdare Kurullarınca karara bağlanmış olan köy ve mezraların yerleşik alan sınırları geçerlidir.

5) (Değişik:RG-25/7/1997-23060) Resmi bina: Genel, katma ve özel bütçeli idarelerle il Özel İdaresi ve Belediyeye veya bu kurumlarca sermayesinin yarısından fazlası karşılanan kurumlara kanunla veya kanunun verdiği yetki ile kurulmuş kamu tüzel kişilerine ait bina ve tesislerdir.

6) (Değişik:RG-2/9/1999-23804) Umumi bina: Köy konağı, köy kahvesi ve lokantası gibi köy ortak yapıları hariç imar planı kararı ile yapılabilecek kamu hizmeti için kullanılan resmi binalarla, ibadet yerleri, özel eğitim, özel sağlık tesisleri, sinema, tiyatro, opera, müze, kütüphane, konferans salonu gibi kültürel binalar ile gazino, düğün salonu gibi eğlence yapıları, otel, özel yurt, işhanı, büro, pasaj, çarşı gibi ticari yapılar, spor tesisleri, genel otopark ve buna benzer umuma ait binalardır.

7) Bina cephesi: a - Parsel nizamında: Binanın toprak üstündeki ilk katının parselin yo tarafındaki duvarının dış yüzüdür. b - Köşe başı parsellerde: Binanın kot aldığı yol tarafındaki toprak üstündeki ilk kat duvarının dış yüzüdür.

8) Bina derinliği: Binanın ön cephe hattı ile arka cephe hattının en uzak noktası arasındaki dik hattın uzaklığıdır.

9) Parsel cephesi: Parselin üzerinde bulunduğu yoldaki cephesidir. Köşe başına rastlayan parsellerde geniş yol üzerindeki kenar parsel cephesidir. İki yolun genişliklerinin eşit olması halinde dar kenar, parsel cephesidir.

10) Parsel derinliği: Parsel ön cephe hattı ile arka cephe hattı arasındaki ortalama uzaklığıdır.

11) Ayrık bina: İki yanı komşu parsellerdeki binalara bitişik olmayan binalardır.

12) Bitişik bina: İki yanı komşu parsellerdeki binalara kısmen veya tamamen bitişik olan binalardır.

13) Blok başı bina: İki den fazla binadan oluşmuş blokta yalnız bir yanı komşu parseldeki binaya kısmen veya tamamen bitişik olan binalardır.

14) İkili blok (ikiz bina): İki binadan oluşmuş bir blokta bir yanı komşu parseldeki binaya kısmen veya tamamen bitişik olan binalardır.

15) Bodrum kat: Zemin kat altındaki kat veya katlardır.

16) Zemin kat: Taban döşemesi binaya kot verilen nokta seviyesinde veya bu seviyenin üzerinde olan ilk kattır.

17) Asma kat: Binaların, iç yüksekliği en az 5.50 m. olan, zemin katında düzenlenen ve ait olduğu bağımsız bölümü tamamlayan ve bu bölümden bağlantı sağlayan kattır. Asma katlar iç yüksekliği 2.40 m. den az olmamak, yola bakan cephe veya cephelere 3.00 m. den fazla yaklaşmamak üzere yapılabilirler.

18) Normal kat: Zemin ve bodrum katların dışında kalan kat veya katlardır.

19) (Değişik:RG-2/9/1999-23804) Son kat: Çatı altında bulunan normal katların en üstte olan katıdır.

20) (Değişik:RG-2/9/1999-23804) İmar mevzuatına aykırı yapı: Muhtarlıktan izin alınmadan yapılan yapılar, ruhsatsız, ruhsat ve eklerine, fen ve sağlık kurallarına aykırı olan, kat nizamı, taban alanı, komşu mesafeleri, ön cephe hattı, bina derinliği ve benzeri konulardaki mevzuat hükümlerine uygun olmayan yapılar ile komşu parselde, yola, kamu hizmet ve tesisleri için ayrılmış alanlara tecavüz eden veya inşaat yasağı olan yerlere inşa edilen yapılardır.

21) (Değişik:RG-2/9/1999-23804) Yapı inşaat alanı (brüt inşaat alanı): Bodrum kat, asma kat ve çatı arasındaki piyesler dahil, yapının inşa edilen tüm katlarının toplam alanıdır. Işıklıklar, hava bacaları,

saçaklar, bina dışında tertiplenen yangın merdivenleri hariç, ortak alanlar bu alana dahildir.

22) (Değişik:RG-2/9/1999-23804) İnşaat alanı kat sayısı (kat alanı kat sayısı-KAKS, emsal): Yapı inşaat alanının imar parseli alanına oranıdır.

23) Arka bahçe mesafesi: Bina arka cephesinin parsel arka cephesine en yakın uzaklığıdır.

24) Konut dışı kentsel çalışma alanları: İçerisinde motel ve lokanta da bulunabilen akaryakıt satış ve bakım istasyonları, resmi ve sosyal tesisler, dumansız, kokusuz atık ve artık bırakmayan ve çevre sağlığı yönünden tehlike arzermeyen imalathaneler ile patlayıcı, parlayıcı ve yanıcı maddeler içermeyen depoların yapılabileceği alanlardır.

25) Saçak seviyesi: Binaların son kat tavan döşemesi üst kotudur.

26) Bina yüksekliği: Binanın kot aldığı noktadan saçak seviyesine kadar olan yüksekliktir. % 33 meyilli çatı gabarisi içinde kalan çatılar yüksekliği (1.00) m.yi geçmeyen korkuluklar, bacalar, merdiven geççeri, asansör kuleleri, lüzumlu su depoları v.b. elemanlar bina yüksekliğine dahil değildir.

27) Taban (bina) alanı: Yapının parselle oturacak bölümün yatay izdüşümünde kaplayacağı azami alandır. Bahçede yapılan eklentiler (müştemilat) taban alanı içinde sayılır.

28) (Değişik:RG-2/9/1999-23804) Taban alanı kat sayısı (TAKS): Taban alanının parsel alanına oranıdır.

29) Mevcut teşekkül: Bir yapı adasında inşa, edildiği tarihte yürürlükte olan hükümlere uygun olarak yapılmış olup da halen o yerde uygulanması gereken plân ve mevzuat hükümlerine göre aynen veya ek veya değişiklik yapılmak suretiyle korunması mümkün olan yapılardır.

30) (Değişik:RG-2/9/1999-23804) Muhtarlık izni: Köy ve mezraların yerleşik alanı ve civarında, köy nüfusuna kayıtlı ve köyde sürekli oturanlarca, konut, hayvancılık veya tarımsal amaçlı yapı yapılabilmesi için ilgili köy ihtiyar heyetince verilen yazılı izindir.

31) Azami bina alanı: Parsel içerisinde bina yapılması mümkün olan alandır.

32) (Ek:RG-2/9/1999-23804) Ortak alanlar: Binaların giriş holleri, ışıklıklar, hava bacaları, saçaklar, tesisat galerileri, açık ve kapalı merdivenler, yangın merdivenleri, asansörler, kalorifer dairesi, kapıcı dairesi, kömürlük, sığınak ve otopark gibi ortak kullanıma açık alanlardır.

33) (Ek:RG-2/9/1999-23804) Tarımsal ve hayvancılık amaçlı yapı: Kümes, ahır, ağıl, arıhane, kömürlük, odunluk, samanlık, ticari amaçlı olmayan kiler ve yem deposudur.”

34) (Ek:RG-2/9/1999-23804) Özürlü: Doğuştan veya sonradan herhangi bir nedenle bedensel, zihinsel, ruhsal, duygusal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerde kaybetmesi nedeniyle normal yaşamın gereklerine uyamama durumunda olup, bağımsız hareket edebilmesi için yapılarda ve açık alanlarda özel fiziki düzenlemelere gereksinim duyan kişidir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Belediye Mücavir Alan Sınırları Dışında Planı Bulunmayan Köy ve Mezraların Yerleşik Alanlarında Uygulanacak Esaslar

Köy ve mezraların yerleşik alanı ve civarının tespiti

Madde 43- (Değişik madde ve başlığı: RG-2/9/1999-23804) Köy ve mezraların yerleşik alanı ve civarının tespiti, valiliklerce birisi harita mühendisi

olmak üzere en az üç kişilik bir komisyon tarafından 1:1000, 1:2000 veya 1:5000 ölçekli halihazır haritalar veya kadastro paftaları üzerine yapılır, il idare kurulunca onaylanır.

Aynı köyün mülki sınırları içinde kalmakla birlikte köy yerleşik alanı ile civarının dışında kalan mezralarda mevcut köy ortak yapıları yok ise yerleşik alan ve civarı tespiti yapılamaz.

Köy ortak yapılarının bulunduğu mezralarda ise, yerleşik alan ve civarı tespiti, köy yerleşik alan ve civarının tespiti ile ilgili usullere uyulmak koşuluyla yapılır.

Köy ve mezralar ile civarının yerleşik alan tespiti bir defaya mahsus olmak üzere yapılır, bu sınırlar genişletilemez ve genişletilmesine dönük olarak birleştirilemez.

Madde 44- (Değişik:RG-2/9/1999-23804) İfraz suretiyle elde edilecek parsellerin tapu kadastro veya tapulama haritasında bulunan ve kamu eline geçmiş bir yola cephesinin bulunması şarttır. Parselden terk suretiyle yol oluşturulamaz. Çıkmaz sokaklara cephesi olan parseller ifraz edilemez. İfraz suretiyle çıkmaz sokak oluşturulamaz.

Madde 45- (Değişik:RG-2/9/1999-23804) Köy ve mezraların yerleşik alanlarında ve civarında yapılacak ifraz işlemlerinde parsel genişlikleri (15.00) m.den, parsel derinlikleri de (20.00) m.den az olamaz. İfraz suretiyle en fazla beş adet parsel elde edilir, ifraz suretiyle elde edilen parsellerde ikinci kere ifraz yapılamaz.

Bina Cephe ve İstikametleri

Madde 46 - Bina cephe ve istikametlerinin, köy ve mezraların mevcut teşekkülü esas alınarak tayin ve tesbitine Köy İhtiyar Heyeti yetkilidir.

Komşu Mesafeleri

Madde 47 - Komşu mesafeleri, civarın yapı düzeni ve karakterine, yapılacak binaların münferit konut veya tarımsal işletme birimi (ahır, samanlık, arabalık v.b.) oluşuna göre Köy İhtiyar Heyeti tarafından takdir ve tayin olunur.

Binalara kot verilmesi

Madde 48 - Binalara parselin yüz aldığı yolun;

1) Bordür taşı konulmuş ise, binanın ön cephe hattı ortası hizasındaki bordür taşı üst seviyesinden,

2) Yol kaplaması yapılmış, bordür taşı konulmamış ise, bina ön cephe hattı ortası hizasındaki yol kaplamasının en üst seviyesinden,

3) Yol kaplaması yapılmamış, bordür taşı konulmamış ise, yolun halihazır başlangıç ve bitiş noktaları arasında geçirilecek bir kırmızı hatta göre bina ön cephe ortası hizasından, kot verilir.

Yapı Şartları

Madde 49 - Parsel büyüklükleri hakkındaki hükümlere uymayan parsellerde, uygun hale getirilmedikçe yeni yapı ve ilave yapı yapılmasına izin verilmez.

Madde 50 - (Değişik:RG-2/9/1999-23804) İfraz edilmedikçe bir parsel üzerine köy nüfusuna kayıtlı ve köyde sürekli oturanlarca yapılacak konut, tarımsal ve hayvancılık amaçlı yapılar ve bunların lüzumlu müştemilat binaları dışında birden fazla yapı yapılamaz. Ancak, bir yapıda birden fazla bağımsız bölüm yapılabilir.

Madde 51 - (Değişik:RG-2/9/1999-23804) Köy ve mezraların yerleşik alanlarında ve civarında bir parselde köy nüfusuna kayıtlı ve köyde sürekli oturanlarca yapılacak tarımsal ve hayvancılık amaçlı

yapıların ve konut yapılarının müstemilat dahil taban alanı kat sayısı %40 ı geçemez.

Madde 52 - Köy ve mezraların yerleşik alanlarında 2 kat (6.50) m. den fazla katlı bina yapılamaz. Meyilden dolayı birden fazla kat kazanılamaz.

Zemin döşemesi üstü tabii zemine (0.50) m. den fazla gömülü olan hacimler ikamete tahsis edilemez.

Madde 53 - Çatı yapılması halinde kiremit kaplamalı çatıların % 33 meyille yapılması ve civarın karakterine uyulması lazımdır. Saçaklar (1.20) m. yi aşmayacak şekilde lüzumu kadar genişlikte yapılabilir.

Madde 54 - Parsel dışına taşan çıkma yapılamaz. Çıkmalar, bitişik veya blok nizamında komşu sınırına (2.00) m. den fazla yaklaşamaz. Saçaklar, (0.20) m. yi geçmeyen çıkıntılar, bina içine dahil edilmemek şartı ile çıkma sayılmaz.

Madde 55 - Her müstakil ev veya dairede en az;

1 oturma odası

1 yatak odası

1 mutfak veya yemek pişirme yeri

1 banyo veya yıkanma yeri

1 hela bulunacaktır.

Madde 56 - Genel olarak konut, otel, işhanı, büro, mağaza, dükkan ve benzeri, içerisinde insan oturan, yatılan veya çalışılan binaların taban döşeme kaplaması üzerinden tavan kaplaması altına kadar olan yükseklikleri (2.40) m. den, düğün ve oyun salonları, kahvehane ve benzeri gibi halkın toplu olarak uzun süre içinde kaldığı mahallerin yükseklikleri ise (3.50) m. den az olamaz.

Yapı Ruhsat İşleri

Madde 57- (Değişik:RG-2/9/1999-23804) Köy ve mezraların yerleşik alanlarında ve civarında sadece köy nüfusuna kayıtlı ve köyde sürekli oturanlarca yapılacak konut, tarım ve hayvancılık amaçlı yapılar ile müstemilat binaları yapı ruhsatı ve yapı kullanma iznine tabi değildir. Ancak, yapı projelerinin fen ve sağlık kurallarına uygun olduğuna dair valilik görüşü alınmasından sonra, muhtarlıkça izin verilmesi ve bu izne uygun olarak yapının yapılması şarttır.

İnşa edilen yapının fen ve sağlık kurallarına uygunluğu İmar Kanununun 30 uncu maddesine göre valiliklerce belirlenir.

Valilikler, talep halinde köy yerleşik alanlarında yapılacak yapılar için, yörenin geleneksel, kültürel ve mimari özelliklerine uygun olarak üretilmiş projeleri temin edebilirler.

Madde 58- (Değişik:RG-2/9/1999-23804) 57 nci maddede sayılanlar dışında kalan yapılar ile köy nüfusuna kayıtlı olmayan, köyde sürekli oturmayanlar ve köy nüfusuna kayıtlı olmakla birlikte köyde sürekli oturmayanlar tarafından yapılacak tüm yapılar, yapı ruhsatı ve yapı kullanma iznine tabidir. Yapı ruhsatı ve yapı kullanma izni valiliklerce düzenlenir. Bu kapsamda kalan yapılarda ruhsat, proje, fenni mesuliyet ve sürveyanlık hizmetleri hakkında 3030 sayılı Kanun Kapsamında Kalan Belediyeler Tip İmar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin ilgili hükümlerine uyulur.

Madde 59- (Değişik:RG-2/9/1999-23804) İmar mevzuatına aykırı yapılar hakkında 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanunu hükümleri uygulanır.

Bina Projeleri

Madde 60- (Değişik:RG-2/9/1999-23804) Yeni ve ilave inşaatlarla esaslı tamirler için ilgili valiliklere

yapılacak müracaatlarda, dilekçelere eklenmesi gereken projeler ve yapılacak işlemler hakkında bu Yönetmeliğin 36, 38 ve 40 ıncı maddeleri hükümleri uygulanır.

Madde 61 - Bu bölümde bulunmayan hususlarda bu Yönetmeliğin Dördüncü Bölümündeki hükümler geçerlidir.

ALTINCI BÖLÜM

Belediye ve Mücavir Alan Sınırları İçinde ve Dışındaki Yerleşme Alanı Dışında Kalan (İskân Dışı)

Alanlarda Uygulanacak Esaslar

İfraz ve Tevhid İşleri:

Madde 62- (Değişik:RG-2/9/1999-23804) Üst ölçek planı bulunmayan iskan dışı alanlarda yapılacak ifrazlardan sonra elde edilecek her parsel (5000) m2 den küçük olamaz. Bu parsellerin tapu kadastro veya tapulama haritasında bulunan kamu eline geçmiş bir yola, yapılan ifrazdan sonra en az (25.00) m. cephesi bulunması zorunludur. Parselden terk suretiyle yol oluşturulamaz. Yeni yerleşme alanı oluşturma amaçlı ifraz işlemi yapılamaz.

(Ek fıkra:RG-30/6/2001-24448) 2510 sayılı İskan Kanunu uyarınca hazırlanan Tarımsal İskan Projeleri kapsamında yapılaşma amacı taşımayan tarımsal amaçlı ifrazlarda, yola cephe koşulu aranmaz.

Tevhid işlemlerinde (5000) m2 asgari büyüklük şartı aranmaz.

Yapı Şartları

Madde 63 - (Değişik:RG-2/9/1999-23804) Üst ölçek planı bulunmayan iskan dışı alanlarda bulunan parsellerde; inşaat alanı katsayısı %5 den fazla olmamak, yapı inşaat alanları toplamı hiçbir koşulda (250) m2 yi geçmemek, saçak seviyelerinin

tabii zeminden yüksekliği (6.50) m.yi ve 2 katı aşmamak, yola ve parsel sınırlarına (5.00) m.den fazla yaklaşmamak şartı ile bir ailenin oturmasına mahsus bağ ve sayfiye evleri, kır kahvesi, lokanta ve bu tesislerin müstemilat binaları yapılabilir.

(Değişik:RG-2/9/1999-23804) Bu alanlarda tarımsal üretimi korumak amacı ile üretimden pazarlamaya kadar tüm faaliyetleri içeren entegre tesis niteliğinde olmamak kaydıyla, konutla birlikte veya ayrı yapılan mandıra, kümes, ahır, ağıl, su ve yem depoları, hububat depoları, gübre ve silaj çukurları, arıhaneler, balık üretim tesisleri ve un değirmenleri gibi konut dışı yapılar, mahreç aldığı yola (10.00) m.den, parsel hudutlarına (5.00) m.den fazla yaklaşmamak, parselde bulunan bütün yapılara ait inşaat alanı katsayısı %40 ı ve yapı yüksekliği (6.50) m.yi ve 2 katı aşmamak şartı ile yapılabilir. Bu yapıların birinci fıkra koşullarına uyulmak üzere yapılacak konutla birlikte yapımı halinde de inşaat alanı katsayısı (0.40) ı geçemez.

Beton temel ve çelik çatılı ser'alar yapı yaklaşma mesafelerine uyulmak şartı ile inşaat alanı katsayısına tabi değildir.

Beton temel ve çelik çatı dışındaki basit örtü mahiyetindeki ser'alar ise yukarıda belirtilen çekme mesafeleri ve inşaat alanı kat sayısına tabi değildir.

(Değişik:RG-2/9/1999-23804) Ayrıca bu tesisler hakkında Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ve diğer ilgili kurum ve kuruluşların taşra teşkilatlarının uygun görüşünün alınması ve başka bir amaçla kullanılmayacağı hususunda tesis sahiplerince ilgili idareye noterlikçe tasdikli yazılı taahhütte bulunulması gerekmektedir.

Bu maddede anılan yapılar ilgili Bakanlık ve kuruluşlarca hazırlanmış bulunan 1/50 veya 1/100 ölçekli tip projeler üzerinden yapılabilir.

Madde 64- (Değişik:RG-30/6/2001-24448)
İskan dışı alanlarda yapı ruhsatı ve yapı kullanma izni, yapının niteliğine göre “3030 sayılı Kanun Kapsamı Dışında Kalan Belediyeler Tip İmar Yönetmeliğinin” Yapı Ruhsat İşleri başlıklı bölümünde yer alan hükümlere uygun olarak ilgili idarece verilir.

Ayrıca, bu bölümde bulunmayan yapılaşmaya ilişkin hususlarda bu Yönetmeliğin Dördüncü Bölüm hükümlerine uyulur.

KÖY İDARELERİ HESAP TALİMATNAMESİ

Resmi Gazete Tarihi: 21/01/1942

İçişleri Bakanlığından

Köy Bütçesi

Madde 1 - Köy bütçesi köy idarelerinin bir yıllık tahmini gelir ve giderini gösteren ve bunların senesi içinde toplanıp kanunlarla tayin edilen işlere ve hizmetlere harcanmasına izin veren bir kararnamedir.

Hesap Devresi

Madde 2 - Köy bütçesinin hesap devresi on iki ay olup 2 nci kanunun 1 inci günü başlar ve 1 inci kanunun son günü biter. Bu devre içinde yapılan tahsilat ve harcanılan para, mahsul ve imece tutarı bu yıl bütçesinin malıdır.

Yılı İçinde Toplanmayan Gelirler

Madde 3 - Yılı içinde tahakkuk edipte toplanmayan köy gelirleriyle hesap devresinden sonra geçen yıllara ait olarak tahakkuk eden gelirlerden yapılacak tahsilat; alındığı tarihteki yıl bütçesine gelir kaydolunur.

Ertesi Yıla Tahsilat Devri ve Karşılığı Ödenmeyen Borçlar

Madde 4 - Bütçede karşılığı bulunupta yılı içinde tahakkuk etmeyen masraflar ödenmeyeceği gibi yılı içinde yapılmayan işlerin tahsisatı ertesi seneye devredilemez

Bütçede mevcut tahsisat dahilinde ve senesi içinde yapılmış hizmetlere ait borçlar ertesi yıl köy bütçesinin (köy borçları) maddesine konulacak tahsilatla ödenir.

Bütçenin Hazırlanması

Madde 5 - Köy bütçesi her yılın ikinci teşhirinde hazırlanır. Köyün ihtiyari işleri arasından mecburi işler arasına alınacak işlerle muhtar ücreti alınacak köy derneği kararının bütçeye tasdikten evvel iliştilmesi lazımdır.

Bütçenin Bölümleri

Madde 6 - Köyün yıllık gelir ve giderleri köy bütçesinde iki bölümde gösterilir.

Gelirin Tahmin ve Tespitine Ait Hazırlıklar

Madde 7 - Köy Kanunu'nun 17 nci maddesiyle (17 nci fıkrası hariç) 3434 sayılı Kanunda ve diğer kanunların gösterdiği maddelerde yazılı gelirlerden hangileri köyde mevcutsa ve hangilerinden gelir temini mümkünse her biri ayrı ayrı araştırılır ve miktarları tahmin edilerek bütçedeki fasıl ve maddesine yazılır.

Gelirin tahmin ve tespitine esas olacak rakam, evvelki iki yıl içinde bu gelirlerden yapılan tahsilatla içinde bulunulan yılın ikinci neşrine kadar yapılan ve bu tarihten yıl nihayetine yapılacağı tahmin edilen tahsilat yekunlarının üçte biridir.

Diğer kaynaklardan yeniden gelir temini mümkün görülürse bu da ait olduğu fasıl ve maddelere ilave edilir.

Tahminlerde köylünün mahsul vaziyeti, kazanç durumu ve ödeme kabiliyeti ve geçmiş sene vaziyeti ayrı ayrı göz önünde bulundurulur.

Üç yıl vasatisinin azaltılması veya çoğaltılması halinde bu lüzum ve zaruretin mucip sebepleri karar defterine yazılır ve bir örneği bütçeye iliştilir.

Gelirlerin Tahmin ve Tespiti

Madde 8 - Gelirlerin tahmin ve tespitinde

aşağıdaki esaslara dikkat olunur.

a) Gelir bütçesinin ikinci faslını teşkil eden salmanın tahmin ve tespitinde;

Salmadan mada diğer köy gelirlerinin yekunu, köy işlerini görenlerin köyde bir yıl içinde yapılacak işlerin masraflarını karşılamayacak miktarda olursa; umumi masrafla diğer gelirler arasındaki fark salma ile temin olunur. Aksi takdirde salma salınamaz.

b) Gelir bütçesinin ikinci faslını teşkil eden gelirlerin tahmin ve tespitinde;

Köy işlerinde bizzat vesaitiyle birlikte çalıştıracakları miktarı ve para tutarı bu fasıl ve maddeye yazılır.

c) Resim, harç ve tahsilat faslını teşkil eden gelirlerin tahmin ve tespitinde;

Her maddenin muhammen geliri 7 nci maddedeki esaslara göre tahmin ve tespit olunur.

d) Bakaya ait 5 inci faslın tahmin ve tespitinde:

Salmadan vesair gelirlerden bakaya kaldığı takdirde köy borçlarını karşılamak için bakaya miktarı da bu fasilla yazılır.

Gelir fasılları bu suretle tamamlandıktan sonra yekunu yapılır ve böylece umumi gelir elde edilir.

Masraf Bütçesinin Tahmin Ve Tespiti

Madde 9 - Köyün aylıklı ve yıllık, daimi ve muvakkat adamlarının senelik ücretlerine ve köyün iş programına girmiş ve o yıl yapılacak işlere yetecek tahsisat bütçedeki fasıl ve maddelerine konulur. Fasıl ve maddelerde gösterilen tahsisat haricinde sarfiyat yapılmaz. Fevkalade hallerde evvelden kestirilmeyen ve yılı içinde yapılması gereken işler için masraf bütçesinin %5 ini geçmemek üzere umulmadık masrafa tahsisat konur.

Bütçe Kararnamesi

Madde 10 - Bütçenin sonu köy ihtiyar meclisinin kararıyla bağlanır. Kararda o yıl içinde toplanacağı ve harcanacağı umulan gelir ve gider tutarı, imece yoluyla çalıştırılacakların hangi mevsimlerde kaçar gün çalışacakları, salmanın kaç taksitte alınacağı ve taksit zamanları bedenen çalışacakların gündelikleri aynen alınacakların vasati kıymetleri gösterilecektir. Hazine ve icra tevfiyatında bu kıymetler esas olunacaktır. Ayrıca tahsilata ayrılan işlerin taalluk ettiği kanunların numara ve maddeleri ve bunlar hakkındaki dernek kararlarının tarih ve numaraları ile Kaymakam ve Valinin tasdikini mutasammın emirlerin tarih ve numaraları kararnameye yazılacaktır.

Kararnamenin aynen köy karar defterine geçirilmesi ve altının köy ihtiyar meclisi tarafından imzalanması lazımdır.

Bütçenin İdare Amirlerine Götürülmesi

Madde 11 - Köy ihtiyar meclisince tanzim olunan bütçenin kanunlara uygunluğu ikinci teşrin sonuna kadar tetkik edilmek üzere Nahiye Müdürleri vasıtasıyla Kaymakam veya Valilere gönderilir.

Bu makamlar tarafından 1 inci kanunun 8 inci günü akşamına kadar tetkikatı sual edilecek olan bütçeler derhal tasdik edilerek köylere iade edilir. Bunlardan noksan görülenlerin bir hafta içinde tamamlanması lazımdır.

Bütçeyi vaktinde hazırlamayan köy muhtar ve ihtiyar meclisi azaları hakkında köy kanununun 41 ve 46 nci maddeleri tatbik olunur.

Tasdikli Bütçe Ödenekleri

Madde 12 - Köy bütçelerinin tasdikli birer örneği Vilayet veya Kasa köy bürolarında saklanır. Kazalar köylere ait bütçeleri tevhit ederek Şubat sonuna kadar

Vilayetlere ve Vilayetlerde Vilayet esasına göre tevhit edecekleri bütçeyi 15 Marta kadar Dahiliye vekaletine göndereceklerdir.

Salma Mükellefi

Madde 13 - Salma mükellefi köyde oturanlara şehir, kasaba veya köyde oturupta diğer bir köyde mal, mülk ve herhangi bir kazanç vasıtası olan bir iş dolayısıyla maddi alakası bulunanlardır.

Salma Tevsi Kararlarının İlan ve Tebliği

Madde 14 - Salma tevsi kararlarının ikinci kanun ayı içinde 15 gün müddetle umumun görebileceği yerlere asılmak suretiyle ilan edilmesi mecburidir. Tevzi cetvellerinin asılma ve indirilmesi işi hazır bulunanlar tarafından bir zabıt varakası ile tevsik olunur. Hariçte bulunanlara ait salma ve ihbarnameleri mükellefin bulunduğu mıntika idare amirleri vasıtasıyla tebliğ ettirilir. Bu suretle yaptırılacak tebligatın zamanında yerine getirilmesi ve tebligatın yapıldığını gösteren tasdikle ilmühaberinin köye iadesi lazımdır.

Para ve Ayni Salmanın İncelemeye Verilmesi

Madde 15 - Köy ihtiyar meclisince tevsi edilen salmayı köy kanununun 66 ncı maddesine başvurulduğu takdirde dahi veremeyenlerin salma borçları bedenen çalıştırılmak suretiyle yıl içinde ödettirilir. Aksi usulen tahakkuk eden bu gibi borçların çalışma mükellefiyetleri bütçe kararnamesinde tayin edilmiş olan gündelik esası üzerine işe çevrilir. Çalışmak suretiyle borcunu ödeyen mükelleflere verilecek makbuzlarda bu cihet işaret edilir.

Masrafın Tahakkuk Ve Tediyesi

Madde 16 - Masrafın tahakkuku, köy adına yapılan hizmetlerden dolayı köyün borcunu tayin suretiyle vuku bulur. Karşılığı bulunan ve muhtarın

tasdikiyle tahakkuk eden köy borcu pullu senet veya fatura veyahut makbuzla köy sandığından tediye olunur.

Evrak-1 Müsbite

Madde 17 - Masraf tahakkuk işinin evrakı müsbiteye dayanması lazımdır. Evrakı müsbiteyi köy muhtarı ile köy katibi hazırlar. Köyde aylık veya yıllık alanların veya köy işlerinde muvakkaten çalıştırılanların ücretleri, pullu senetle verilir. Satış alınan eşya ve levazım bedeli mukabilinde fatura ve pullu senet alınır.

İnşaat işleri, mukavele akdedilmişse bunların bedelleri mukavele ile tayin edilen zamanlarda ve iş yapıldıkça senet mukabilinde ödenir.

Evrak-1 müsbiteye dayanmayan sarfiyattan köy muhtarı ve sarfiyatı tasdik eden ihtiyar meclisi azaları mesuldürler.

Köy Bütçesinde Münakale

Madde 18 - Fevkalade hallerde veya bütçedeki tahsisatı kafi gelmeyen ve ertesi yıla kalmasında zarar umulan mecburi bir işin tamamlanması zorunda kalındığı takdirde masraf bütçesinin (umulmadık masraflar) maddesinden veya artacağı anlaşılan diğer maddelerden lüzumlu yerlere para, mahsul ve imece naklolunabilir.

Nakil kararını ihtiyar meclisi verir ve mucip sebepleriyle birlikte Nahiye Müdürleri vasıtasıyla Kaymakam veya Valiye bildirilir.

Bütçe yılı içinde elde edilecek fazla gelirler lüzumlu maddelere aynı şekilde zam edilir. İhtiyar Meclisi Kararıyla Harcanılacak Paralar

Madde 19 - Umulmadık masraflar maddesine konan paralar, ihtiyar meclisinin kararıyla sarfedilir.

Köy Paralarının Tahsili

Madde 20 - Köy gelirleri muhtar tarafından toplanır ve mukabilinde Maliye tarafından basılmış makbuzlar verilir.

İmece yoluyla çalıştırılan mükelleflere kopyalı ve müteselsil numaralı vesika verilir.

Köy Veznedarlığı

Madde 21 - Köy gelirlerini toplayan muhtarlar topladıkları para ve ayniyatı iyi bir şekilde muhafaza etmeye mecburdurlar.

İhtiyar meclisi her ay köy muhtarının vereceği hesabı tetkik eder ve bütçeye uygunluğunu tasdik eder.

Muhafazasında müşkülât çekilen veya fiyatının düşeceği umulan mahsulat ihtiyar meclisi kararıyla satılır ve bedeli köy sandığına yatırılır.

Banka Hesabı Carileri

Madde 22 - Banka olan yerlerde 25 - 50 liradan fazla köy paraları milli bankalarda köy manevi şahsiyeti adına açılacak cari hesapta bulundurulur.

Bu miktarlar arasındaki azami ve asgari hadler lüzum ve ihtiyaca göre köy meclisleri tarafından tayin ve tespit olunur.

Tahsilat Usulleri

Madde 23 - Salma bütçe kararnamesinde tayin edilen taksit maddeleri zamanında ve diğer köy gelirleri ve tahakkuk ettikçe tahsil olunurlar.

Makbuzların Tespit ve Muhafazası

Madde 24 - Maliyeden alınacak makbuzları muhtarların Kaza ve Vilayet köy bürolarındaki makbuz defterine kaydettirmeleri lazımdır.

Makbuzlar sıra numarası takip edilerek kullanılır ve köy muhtarları makbuzları ve dip koçanlarını köy parasını muhafaza ettikleri sandıkta bulundururlar.

Makbuz ciltleri bittiği zaman köy bürosundaki kaydına işaret ettirilir.

Köy İhtiyar Meclisince Tahsilat Ve Sarfiyatın Kontrolü

Madde 25 - Köy muhtarı, her ayın 1 inci günü 1 inci ayı içinde nerelerden ne miktar tahsilat yapıldığını, köy sandık ve ambarlarından kimlere ne gibi işler için tediye bulunduğunu bütün vesikaları ile köy ihtiyar meclisine göstermeye ve hesap vermeye mecburdur.

Bu kontrolün neticesi gelir ve gider defterlerinin altına yazılır ve ihtiyar meclisi tarafından imzalanır.

Aybaşı Hesap Cetveli

Madde 26 - Aybaşı kontrolünü müteakip bir aylık para mahsup ve imece gelir ve giderleri bütçedeki fasıl ve maddeleri üzerinden örnekleri Nahiye ve Kasaya gönderilir. Sene başında bu hesapların yıllık hülasası da aynı makamlara gönderilir.

Hesab-ı Kati

Madde 27 - Her yıl başında aybaşı (Hesap Cetvelleri) ile (Bütçe) üzerinden bir yıllık son hesap yapılır. Altına bütçede olduğu gibi kararı yazılarak köy meclisi tarafından imzalanır. Her iki tablodaki umumi yekünün ay başı hesap cetvelleri umumi yekun tutması icap eder.

İş Programlarına Göre Yapılan İşler

Madde 28 - İş programlarına göre yılı içinde yeniden yapılan, satın alınmış, tamir, silah ve ihya edilmiş işler ve orta mallarda idare ve idame edilen tesislerin köy durumuna ve bütçe aybaşı cetvelleri

ve son hesap tablolarındaki rakamlara uyması ve birbirini tutması lazımdır.

Orta Malların Korunması ve Köy Evrakının Saklanması

Madde 29 - Köyün bir yerden diğer bir yere götürülebilen ve götürülemeyen demirbaş bütün ortamalların iyi korunmasında ve saklanmasında muhtar ve yardımcıyla mükellef diğer köy adamları vazifeli mesuldürler. Muamele ve hesapları tamamlanan yeni yıl bütçesi defterler, makbuz dip koçanları, senet ve faturalar ve diğer bütün köy evrakı, aylık ve senelik hesap cetvelleri ayrı ayrı zarflar içinde bir sandıkta saklanır.

Ortamalların Kayıtları

Madde 30 - Köyün bütün malları numara sırası ile demirbaş defterine kaydolunur. Kayıтта ortamalın cinsi, emlakın müştemilatı arazinin mesahası, arazi ve emlakın hududu, köyün ne suretle malı olduğu, varsa kıymetli ve diğer malumat gösterilmelidir.

Bunlardan herhangi bir sebeple kullanılmayacak bir hale gelenlerle esas durumda değişiklik olanların kayıtları ihtiyar meclisi kararıyla düşürülür ve işaretenir.

Devir Vermek ve Almak Mecburiyeti

Madde 31 - Muhtarla ayrılıklarında bütün köy ortamallarını köy sınır kağıdını, zamanına ait sandık ve ambar hesaplarını, eski ve yeni dosya ve defterleri bir cetvelleri birer birer sayıp ihtiyar meclisi huzurunda yeni muhtara teslim, yeni muhtarda bunları tetkik etmeye mecburdur. Devir cetveli eski ve yeni muhtarla ihtiyar meclisi tarafından tasdik olunur.

İlişğın Kesilmesi

Madde 32 - Köyün aylıklı ve yıllıkli adamlarının,

köy ortamalı hesaplarıyla ilgileri kesilmedikçe kendilerine istihkakları ve (Zimmet İlişği Kesme Mazbatası) verilemez.

Senesi İçinde Sarfedilmeyen Sandık Mevcutları

Madde 33 - a) Programlı İşler Tahsilatı: Köy kalkınma programlarına göre bir kaç yıl içinde yapılacak işlere ait tahsisatın her yıla isabet eden miktarı senesi bütçesine konur ve aynı sene içinde tahsil edilerek Banka Hesabı carisine yatırılır.

Senesi içinde sarf edilmeyen iş bu programlı paralar ertesi yıla aynen devredilir ve başka yere sarf edilemez.

b) Programlı işlere ait tahsisat haricinde kalan bütçenin diğer fasıl ve maddelerinden senesi içinde yapılan tahsisattan sene sonuna kadar sarf edilmeyenler dahi sandık mevcudu olarak ertesi seneye devredilir.

c) a ve b fıkralarında gösterilen tahsisatın senesi içinde tahsil edilip sarf edilemeyen ve ertesi seneye sandık mevcudu olarak devri zaruri bulunan paralar için köy bütçesinin gelir kısmının üçüncü faslının sekizinci maddesine (Geçen seneden müdevver sandık mevcudu) namı altında geçirilmesi ve bu mevcuttan programlı işlere ait miktarının bütçeye ilştirilerek bir cetvelle fasıl ve maddeleri yazılmak suretiyle gösterilmesi lazımdır.

Hükmü bir kaç sene şamil işler içinde köy meclisleri taahhüt yapabilirler. Bu takdirde her yıl harcanacak paranın karşılığı o yıl bütçesine tahsisat olarak konur.

Programlı İşler Yapmayanlar Hakkında Tatbik Edilecek Muamele

Madde 34 - Programa dahil olan işlerin yılı içinde yapılması mecburidir. Yılı içinde yapılmasına

imkan bulunmayıp ertesi yıla kalması zaruri olan işler için Köy Kanunu'nun 43 üncü maddesine dayanılarak eshabı mucibe serdiyle Kaymakam veya Validen izin alınır. Aksi takdirde köy muhtarı ile ihtiyar meclisi azaları hakkında Köy Kanunu'nun 46 ncı maddesi tatbik olunur.

Köy Katiplerinin Hesap İşlerindeki Ödevleri

Madde 35 - Köy katipleri köyün gelir ve gider bütçelerine ait kayıtlarla hesap defterlerini düzgün tutmaya, masraf senetleri ve evrakı müsbiteleri noksansız hazırlamaya, aylık ve yıllık hesap iş cetvellerini gününde doldurmaya devir ve demirbaş kayıtlarını intizamlı bulundurmaya mecburdurlar.

Hazine ve İcra Kesenekleri

Madde 36 - Mahkeme ve İcra kararıyla veya Hazineye ait tevkifat için köy idaresince verilmekte olan ücret vesaireden kesilerek paraların gününde kesilmesi ve makbuz mukabili alacaklı veznelere yatırılması mecburidir. Bu vazifeleri gününde yapmayan muhtar ve katip mesuldürler.

Munzam Tahsilat

Madde 37 - Tahsilatı bütçede mevcut iken kifayetsizliği senesi içinde anlaşılacak mezkur maddeye tahsisat ilavesi zarureti hasıl oldukça ilave edilen bu tahsisata (Munzam Tahsisat) denir.

Bütçeyi munzam tahsisat ilavesi için salma salınmadan köyün diğer gelir kaynaklarından karşılığın tedarik edilmesi ve idare amirince kabulü lazımdır.

Fevkalade Tahsisat

Madde 38 - Köy bütçesinin tanzimi sırasında hatıra gelmeyen ve senesi içinde yapılması mutlaka lazım ve zaruri olup umulmadık masraflarla karışılmayacak derecede geniş olan yeni bir hizmetin ifası için verilen tahsisata (Fevkalade) tahsisat denir.

Fevkalade tahsisat verilebilmesi için köyün salmadan başka diğer gelir kaynaklarından karşılığının temin ve tedarik edilmesi meşrut olduğu gibi ihtiyar meclisinin bu husustaki kararının da idare amirince kabul ve tasdiki lazımdır.

Bu talimatın bir nüshası köy ihtiyar meclisinde ve birer nüshası da Nahiye Müdürü, Kaymakam ve köy bürolarında bulundurulur.

T.C.
ÇANKIRI VALİLİĞİ

Cumhuriyet Mah.
Necip Fazıl Kısakürek Sokak Çankırı
Tel; +90 (0376) 213 11 01
Faks; +90 (0376) 213 35 00
www.cankiri.gov.tr